

ДЪГЛАС АДАМС
ЖИВОТЪТ, ВСЕЛЕНАТА И
ВСИЧКО ОСТАНАЛО

Част 3 от „Пътеводител на галактическия стопаджия“

Превод от английски: Мая Десева, 1992

chitanka.info

ГЛАВА I

Рано сутрин редовно се разнасяше ужасеният вик на Артър Дент, който се събуждаше и внезапно се опомняше къде се намира.

Не че пещерата беше студена, не че беше влажна и смърдеше. Просто тя се намираше наред Айлингтън и превоз не се очакваше в близките два милиона години.

Времето е така да се каже най-лошото място, където човек може да се загуби, както Артър Дент би потвърдил, тъй като се бе залутал безнадеждно както в него, така и в пространството. Загубването в пространството поне не те оставя да скучаеш.

Той акостира на Земята в праисторическата епоха в резултат от сложна поредица събития, включваща това, че го вбесиха, а след това и обидиха на такива идиотски места от Галактиката, каквито не бе и сънувал, че могат да съществуват, и въпреки, че животът сега бе много, много, много спокоен, него все още го тресеше.

Не бяха го вбесявали от пет години насам.

Откакто почти не беше мяркал жива душа, след като се поделиха с Форд Префект преди четири години, не го бяха и обиждали през цялото това време.

Освен само веднъж.

Случи се една пролетна вечер около две години по-рано.

Тъкмо се връщаше в пещерата си малко след здрачаване, когато забеляза внушителното проблясване на светлини през облаците. Обърна се и се загледа с надежда. Спасение. Избавление. Невъзможната мечта на всеки корабкрушенец — кораб.

И докато гледаше, докато се беше вторачил с изумление и възторг в небето, един дълъг сребрист кораб се спускаше в топлия вечерен въздух бавно и безшумно, разгъвайки дългите си крака плавно в технологична балетна стъпка.

Корабът се приземи леко и малкото шум, който издаде, замря, като че ли приспан от вечерното спокойствие.

Показа се стълба.

От кораба заструи светлина.

В люка се появи силуетът на висока фигура. Тя слезе по стълбата и застана пред Артър.

— Ти си смотаняк, Дент — простичко каза фигурата. Тя беше извънземна, много извънземна. Беше странно извънземно висока, със странна извънземно сплескана глава, странни цепнати малки извънземни очи, екстравагантно нагънати златни мантии с подчертано извънземен фасон на яката и бледа сиво-зелена извънземна кожа, лъщяща с онзи гланциран блясък, който повечето сиво-зелени лица могат да придобият само след дълги упражнения и с цената на много скъп сапун.

Артър гледаше замаяно фигурата.

Тя го наблюдаваше равнодушно.

Трепетът и надеждата, които Артър изпита първоначално, бяха тутакси изместени от удивление. В този момент най-разнообразни мисли се бореха в главата му за контрол над гласните струни.

— Хъ? — успя да произнесе той.

— ...Бъхъбъ... — добави после.

— Рърауакой? — каза най-накрая и изпадна в яростно мълчание. Изпитваше последиците от това, че доколкото си спомняше, не беше разменил и една дума с някого.

Извънземното направи гримаса и погледна за справка в нещо като бележник, който държеше в тънките си вретеновидни извънземни ръце.

— Артър Дент? — попита то.

Артър безпомощно кимна с глава.

— Артър Филип Дент? — излая извънземното.

— ...Ъъъдаъъ... — потвърди Артър.

— Ти си смотаняк — повтори извънземното. — Абсолютен гъз.

— Ъъ...

Съществуването кимна на себе си, отметна нещо по странен извънземен начин в бележника и се обърна рязко към кораба.

— Ъъ — извика отчаяно Артър — Ъъ...

— Не ми пробутвай тия — изквича извънземното. То се изкачи по стълбата, мина през люка и изчезна в кораба си. Корабът се затвори и започна да издава ниски боботещи звуци.

— Тъ, хей! — изкрещя Артър и се затича безпомощно към него. — Чакай малко! — викаше той — Какво е това? Какво? Чакай малко!

Корабът се издигна сякаш изхлузваше тежестта си като наметка върху земята и за малко се задържа колебливо във въздуха. Той се понесе странно към вечерното небе. Премина през облаците, осветявайки ги за кратко време и после изчезна, оставяйки Артър самичък сред необятните простори да танцува безпомощно миниатюрен малък танц.

— Какво? — пищеше той — Какво? Какво? Хей, какво? Върни се и ми кажи!

Той скачаше и танцуваше докато краката му се разтрепериха и крещеше докато дробовете му засвириха. Нямаше отговор от никого. Нямаше кой да го чуе или да го заговори.

Извънземният кораб навлизаше вече с грохот в горните слоеве на атмосферата, по своя път към ужасяващата пустота, която разделя твърде малкото неща във Вселената.

Неговият обитател, извънземният със скъпия тен, се отпусна в единичното си кресло. Неговото име бе Уоубегър Безкрайно Удължения. Той беше човек с цел в живота. Не много добра цел, както той пръв би се съгласил, но все пак някаква цел и все пак го държеше в движение.

Уоубегър Безкрайно Удължения беше — всъщност е — един от много малкото на брой безсмъртни същества във Вселената.

Онези, които са родени безсмъртни, инстинктивно знаят как да се съобразяват с това, но Уоубегър не беше от тях. В действителност го беше намразил това бреме от безметежни копелета. Безсмъртието се бе стоварило върху му в резултат от недоглеждане при нещастен случай с ирационален ускорител на частици, течен обяд и чифт гумени връзки. Детайлите в случая са без значение, понеже никой никога така и не успя да възпроизведе точните обстоятелства, при които всичко това протече, а много хора завършиха опитите си, придобивайки или много глупав, или много мъртъв вид, или и двете заедно.

Уоубегър притвори очи със суров и уморен вид, пушна малко лек джаз по корабното стерео и се замисли, че той би могъл да го е създал, ако не бяха неделните следобеди — наистина би могъл да го направи.

В началото всичко беше майтап. Той се забавляваше като водеше опасен живот, поемаше всякакви рискове и си докарваше добри пари

от доходоносни дългосрочни инвестиции, при това просто надживяваше всекиго.

В крайна сметка най-трудното нещо, с което така и не можа да се справи, се оказаха неделните следобеди, както и онази ужасна апатия, която те обхваща към 2:55, когато разбираш, че вече си взел разумния брой бани през този ден, че колкото и усилено да втрещаваш поглед в която и да е статия във вестниците, така и няма да можеш да я прочетеш никога, нито пък да използваш революционния нов метод за подкастриране, описан в нея, и че както си се загледал в часовника, стрелките му неумолимо ще се придвижат до четири часа и ще настъпи дългото и мрачно време за чай на душата.

Така всичко започна да му писва. Веселите усмивки, които раздаваше на погребенията на другите хора, започнаха да избледняват. Започна да презира Вселената като цяло и всекиго в частност.

Това беше моментът, когато откри своята цел в живота, онова нещо, което му даваше сили, и доколкото самият той можеше да прецени, вечно щеше да му ги дава. Ето какво беше то.

Да обижда Вселената.

Тоест, да обижда всекиго в нея. Индивидуално, персонално, един по един и (с това в действителност реши да се захване) по азбучен ред.

Когато хората възразяваха — което понякога се случваше да направят — че планът му е не само погрешен, но и направо невъзможен поради броя на хората, които се раждат и умират всеки момент, Уоубегър просто ги сковаваше със стоманен поглед и казваше: „Човек може и да си помечтае, нали?“.

И така той започна. Намери космически кораб, направен така, че да трае вечно и го оборудва с компютър, който можеше да обработва данните, необходими да се следи цялото население на Вселената, и да изработва ужасно, сложните маршрути.

Корабът на Уоубегър пресичаше вътрешните орбити на Слънчевата система и се приготвяше да бъде ускорен от слънцето и изстрелян в междузвездното пространство.

— Компютър — проговори Уоубегър.

— Тук — метално се отзова компютърът.

— Сега накъде?

— Това изчислявам.

Уоубегър се загледа за миг във фантастичния накит на нощта, милиардите малки диамантени светове, разпръскващи светлина в безкрайния мрак. Всеки един, абсолютно всеки един от тях, фигурираше в маршрута му. Повечето щеше да преброди милиони пъти.

Представи си за момент, как маршрутът му свързва всички обекти в небето като номерирани точки от детска главоблъсканица. Надяваше се, че от някое подходящо място във Вселената би могло да се види как в резултат от свързването се изписва една твърде, твърде грубиянска дума.

Компютърът избипка, за да покаже, че е приключил със сметките.

— Фолфанга. — каза той и избипка.

— Четвъртото населено място от системата Фолфанга — продължи той и отново избипка.

— Определеното времетраене на пътуването, три седмици — продължи по-нататък и отново избипка.

— Среца с малък гол охлюв — избипка компютърът — от рода А-Рт-Ър-Фил-Ипдену.

— Смятам — добави след кратка пауза, през която бипкаше — че си решил да го наречеш безмозъчен задник.

Уоубегър изгрухтя. Известно време наблюдаваше величието на всемира през прозореца си.

— Мисля, че ще подремна малко. — каза накрая и добави — В обсега на кои телевизионни мрежи ще се движим през следващите няколко часа?

Компютърът избипка.

— Космовид, Мислопикс и Домашна мозъчна кутия — изброи той и избипка.

— Да има някакви филми, които не съм гледал вече тридесет хиляди пъти?

— Не.

— Ъх.

— Има един „Тревога в Космоса“. Гледал си го само тридесет и три хиляди петстотин и седемнадесет пъти.

— Събуди ме за втората част.

Компютърът избипка.

— Приятни сънища.

Корабът продължи да лети в нощта.

В това време на Земята започна да вали като из ведро, а Артър Дент седеше в своята пещера и прекарваше една от най-скапаните вечери в целия си живот. Той мислеше за нещата, които можеше да каже на извънземния и биеше мухите, които също имаха скапана вечер.

На следващия ден Артър си направи торбичка от заешка кожа, понеже си помисли, че ще е добре да може да си държи разни неща в нея.

ГЛАВА II

Две години по-късно, една сладка и благоуханна сутрин, Артър се измъкна от пещерата, която наричаше дом, докато ѝ измислеше по-подходящо име или си намереше по-хубава бърлога.

Въпреки че гърлото му отново беше пресипнало от ужасения вик рано сутринта, той внезапно се почувства в страхотно добро настроение. Уви се в разнищания си халат и се усмихна на ясната сутрин.

Въздухът бе чист и ароматен, вятърът пробягваше леко във високата трева около пещерата, птиците чуруликаха, пеперудите красиво пърхаха наоколо и цялата природа сякаш тайно бе решила да бъде възможно най-прелестна.

Все пак, не само пасторалната идилия караше Артър да се чувства в толкова приповдигнато настроение. Току-що му беше дошла прекрасна идея, как да се справи с ужасно самотната си изолация, кошмарите, непрекъснатите провали в градинарството, острата безбъдещност и пустота на живота си в праисторическата епоха на Земята — а именно да полудее.

Той се усмихна отново и си гризна от заешкия крак, останал от вечерята. Подъвка щастливо известно време и реши да обяви формално решението си.

Артър се изправи и погледна света право в полята и хълмовете. За да придаде тежест на думите си, мушна заешкия кокал в косата си. Разпери широко ръце.

— Аз ще полудея! — обяви той.

— Добра идея. — каза Форд Префект, слизайки от скалата, където беше седял.

Мозъкът на Артър се преобърна. Челюстите му се задвижиха нагоре-надолу.

— Бях полудял за известно време. — продължи Форд — Не ми донесе нищо добро.

Очите на Артър заприличаха на колела от каруца.

— Виж — каза му Форд.

— Къде беше изчезнал? — прекъсна го Артър, след като главата му свърши разгривката.

— Наоколо — отговори Форд. — Наоколо и около. — По собствената си тънка преценка той се ухили вбесяващо. — Просто освободих съзнанието си от всякакви грижи и предположих, че ако светът има остра нужда от мен, ще ме повика обратно. Както стана.

Той извади Суб-Ета-Сенс-О-Матика от вече ужасно кърпената си и разпарцаливена кожена чанта.

— Поне — продължи той, — така си мисля. Това нещо е преувеличило малко — Той го разклати. — Ако беше фалшива тревога щях да полудея — каза Форд — отново.

Артър поклати глава и седна. Погледна нагоре.

— Мислех, че си умрял — каза простичко той.

— Аз също, за известно време — отвърна Форд, — а после няколко седмици смятах, че съм лимон. През това време се забавлявах, като скачах в един джин с тоник и изскачах обратно.

Артър прочисти гърлото си и после го направи пак.

— Къде — попита той — си?

— Намерил джин с тоник? — довърши Форд досетливо. — Намерих малко езеро, което си мислеше, че е джин с тоник и скачах в него, а после изскачах. Поне си мисля, че то си мислеше, че е джин с тоник.

— Може — добави той с усмивка, която би накарала човек със здрав разсъдък да се втурне да катери дърветата — да съм си го въобразявал.

Той зачака Артър да реагира, но Артър не беше вчерашен.

— Давай нататък — каза той равнодушно.

— Виж сега, мисълта ми е — продължи Форд, — че няма смисъл да откачаш от зор, като се опитваш да не откачиш. Със същия успех би могъл да зарежеш тая работа и да запазиш разсъдъка си за по-късно.

— И това си ти отново в нормално състояние, така ли? — попита Артър. — Питам просто за информация.

— Аз заминах за Африка — каза Форд.

— Да?

— Да.

— Как беше?

— И това ли е твоята пещера? — попита Форд.

— Ъ, да — каза Артър. Чувстваше се много особено. След близо четири години пълно усамотение беше толкова радостен и доволен да види Форд, че малко му оставаше да заплаче. От друга страна, Форд можеше да вбеси човек почти веднага.

— Прекрасно — каза Форд за пещерата на Артър. — Сигурно я мразиш.

Артър не си направи труда да отговори.

— Африка беше много интересна — продължи Форд. — Там се държах доста особено.

Той се загледа замислено в далечината.

— Уплътнявах си времето като се отнасях жестоко с животните — поясни той безгрижно. — Но само — добави после — като хоби.

— О, да — каза Артър уморено.

— Да — увери го Форд. — Няма да те безпокоя с подробностите, защото те биха те...

— Какво?

— Обезпокоили. Но може да ти се стори интересно да узнаеш, че аз собственоръчно съм отговорен за формата на едно животно, което вие наричате жираф. Освен това пробвах да се науча да летя. Вярваш ли ми?

— Каж ми — попита Артър.

— После ще ти кажа. Ще спомена само, че според *Пътеводителя*...

— Според?

— *Пътеводителя*. *Пътеводителя на галактическия стопаджия*.

Не си ли спомняш?

— Да. Спомням си, че го хвърлих в реката.

— Да — каза Форд, — обаче аз си го излових.

— Не си ми споменавал.

— Не исках да го хвърлиш пак.

— Така си е — съгласи се Артър. — Според него?

— Какво?

— Според *Пътеводителя*?

— Според *Пътеводителя* има чалъм в летенето — обясни Форд, — или по-скоро се иска умение. Умението се състои в това, да се научиш да се хвърляш на земята и да я пропускаш. — Той леко се

усмихна. Показа колената на панталоните си и вдигна ръце, за да покаже лактите си. Бяха целите изподрани и протрити.

— Не съм много добър засега — поясни Форд. После протегна ръка. — Много се радвам да те видя отново, Артър — добави той.

Артър замаяно поклати глава във внезапен пристъп на чувства.

— От години не съм виждал жива душа — проговори той, — ама жива душа. Едвам си спомням как се говори. Непрекъснато забравям думи. Знаеш ли, аз се упражнявам. Упражнявам се, като говоря на говоря на как бяха тия неща, дето като им говориш, хората си мислят, че си смахнат? Като Джордж III.

— Крале? — предположи Форд.

— Не, не — продължи Артър. — Тия неща, на които той е говорил. Абе, заобиколени сме от тях, за Бога. Засаждал съм ги със стотици. Всичките измираха. Дървета! Упражнявам се, като говоря на дърветата. Това за какво ми е?

Форд все още държеше ръката си протегната. Артър я погледна неразбиращо.

— Стисни я — подсети го Форд.

Артър я стисна, отначало нервно, все едно се боеше, че може да се окаже риба. После я грабна с две ръце в завладяващ прилив на облекчение. Той я стискаше и стискаше.

След известно време Форд почувства необходимост да се освободи. Те се покатериха върху една скала наблизо и обходиха с поглед гледката, която им се разкри.

— Какво стана с Голгафринчаните? — попита Форд. Артър сви рамене.

— Много от тях не можаха да изкарат зимата преди три години — отговори той, — а малкото, които оцеляха до пролетта заявиха, че се нуждаели от почивка и отплаваха върху един сал. Според Историята, трябва да са преживели.

— Хм — каза Форд, — добре, добре. — Той лепна ръце на бедрата си и огледа пак пустия свят наоколо. Внезапно се изпълни с енергия и целеустременост.

— Тръгваме — каза той въодушевено, потръпвайки от прилив на енергия.

— Къде? Как? — извика Артър.

— Не знам — отвърна Форд, — но просто чувствам, че тъкмо сега му е времето. Ще стават разни работи. Ние потегляме.

Той снижи гласа си до шепот.

— Открих — каза той — смущения в изпирането. Той впери остър поглед в далечината и изглеждаше, като че ли би искал в този момент вятърът да развее драматично косата му, но вятърът си играеше наблизко с някакви листа и точно сега беше зает.

Артър го помоли да повтори това, което каза, понеже не бе успял да го проумее напълно. Форд го повтори.

— Изпирането? — попита Артър.

— Пространствено-временното изпиране — отвърна Форд и тъй като в този момент вятърът подухна кратко покрай тях, той му се озъби.

Артър кимна и прочисти гърлото си.

— Става дума — попита предпазливо той — за някакъв вид вогонски пералномат или какво?

— Вихър е — поясни Форд — в пространствено-временния континуум.

— Аха — закима Артър. — Бедният той! Бедният той! — пхна ръце в джобовете на халата си и се загледа разбиращо в далечината.

— Какво? — попита Форд.

— Тъ, кой — осведоми се Артър — всъщност е изобщо този Вихър?

Форд го погледна сърдито.

— Ти слушаш ли ме като ти говоря? — изскърца той.

— Слушах — каза Артър, — но не съм сигурен, че това ми помогна.

Форд го сграбчи за реверите на халата и заговори толкова бавно, членоразделно и търпеливо, като че ли беше служител от счетоводния отдел на телефонна компания.

— Изглежда — каза той, — че съществуват някакви — каза той, — области на нестабилност — каза той — в структурата... — каза той.

Артър гледеше тъпо халата там, където Форд го държеше. Форд вметна останалото преди Артър да успее да превърне тъпия си поглед в тъпа забележка.

— ...в структурата на пространство-времето. — довърши той.

— Аа, така ли — каза Артър.

— Да, така — потвърди Форд.

Те стояха там, сами на един хълм в праисторическата епоха на Земята, впили решителен поглед един в друг.

— И какво е направило това нещо? — попита Артър.

— Това нещо — каза Форд — е породило области на нестабилност.

— Наистина ли? — очите на Артър не трепваха и за секунда.

— Наистина — отвърна Форд с подобна степен на окулярна неподвижност.

— Добре — каза Артър.

— Виждаш ли? — каза Форд.

— Не — каза Артър. Последва тиха пауза.

— Проблемът с този разговор е — каза Артър, след като на лицето му бавно пропълзя замислен израз, подобно на планинар, преодоляващ трудна височина, — че е много по-различен от повечето разговори, които съм водил напоследък. А както ти обясних, водил съм ги главно с дървета. Тези разговори не бяха такива. Освен може би някои от разговорите ми с брястовете, които понякога малко затъват.

— Артър — обади се Форд.

— Ало? Да? — отвърна Артър.

— Просто вярвай на това, което ти казвам и всичко ще бъде много, много просто.

— Е, не съм сигурен, че вярвам на това.

Те седнаха да си подредят мислите.

Форд извади Суб-Ета-Сенс-О-Матика. Той издаваше слаби бръмчащи звуци и една малка лампичка премигваше леко.

— Изтощена батерия? — попита Артър.

— Не — каза Форд, — има движещо се смущение в пространствено-временната структурата, вихър, област на нестабилност, при това се намира някъде в близката околност.

— Къде?

Форд задвижи уреда бавно в леко разкривен полукръг. Изведнъж лампичката блесна.

— Там! — извика Форд, протегнал ръка. — Там, зад онзи диван!

Артър погледна. За голяма негова изненада, в полето пред тях имаше кадифен честърфийлдски диван. Артър го зяпна интелигентно. В ума му изникнаха пронизателни въпроси.

— Защо — попита той — има диван в полето?

— Казах ти! — извика Форд, скачайки на крака. — Вихър в пространствено-временния континуум!

— И това е неговият диван, така ли? — Артър се мъчеше да се изправи, надявайки се, макар и без особен оптимизъм, да дойде на себе си.

— Артър! — викна му Форд. — Този диван е тук заради пространствено-временните нестабилности, което през цялото време се опитвам да втълпя на размекнатия ти мозък. Той е изпран от континуума, той е пространствено-временен баласт, той няма значение какво е, но трябва да го хванем, той е единственото ни спасение!

Форд се изгърколи бързо надолу по хълма и отпраши през полето.

— Да го хванем? — измърмори Артър и сбърчи шашнато вежди, когато видя честърфийлдския диван да се люлее и да се носи над тревата.

С възглас на неочаквано задоволство Артър скочи от скалата и се хвърли трескаво да догони Форд Префект и ирационалната мебел.

Те препуснаха бясно през поляната, скачайки, смеейки се и подавайки си един на друг инструкции как да преградят пътя на дивана. Слънцето мързеливо огряваше полюшващата се трева, малки полски животинчета се стрелкаха лудешки в нея.

Артър се почувства щастлив. Беше ужасно доволен, че най-накрая този ден нещата започнаха до голяма степен да се подреждат. Само преди двадесет минути беше решил, че ще полудее, а ето че сега преследваше един честърфийлдски диван през полята на Земята от праисторическата епоха.

Диванът се люшкаташе ту насам, ту натам и изглеждаше хем солиден като дърветата, когато се носеше покрай някои от тях, хем неясно мъглив като вълнуващ сън, когато преминаваше като призрак през други.

Форд и Артър се тътреха хаотично след него, но диванът се извърташе и промушваше, сякаш следвайки някаква своя сложна математическа топография, както си и беше. Въпреки това, те го преследваха, въпреки това той танцуваше и се въртеше, но после внезапно се обърна и снижи, сякаш пресякъл някакви катастрофални очертания и те се озоваха на практика върху най-горната му част.

Задъхани скочиха с крясък на седалката, слънцето угасна, те пропаднаха в нищото, от което ти се повдига и изскочиха неочаквано наред централната част от игрището за крикет Лордс Крикет Граунд, Сейнт Джонс Ууд, Лондон, някъде към края на последния мач от австралийската верига през 198- година, когато на Англия ѝ трябваша само двадесет и осем точки за да спечели.

ГЛАВА III

*Важни факти от Историята на Галактиката, номер едно:
(Взето от Ежедневен Звезден Справочник на Популярна
История на Галактиката.)*

Нощното небе над планетата Криккит е най-малко интересната гледка в цялата Вселена.

ГЛАВА IV

Форд и Артър изпаднаха случайно от пространствено-временната аномалия наред Лордс в един прекрасен и очарователен ден и се фраснаха доста яко в безупречно поддържаната трева.

Аплодисментите на тълпата бяха грандиозни.

Те не бяха за тях, но, така или иначе, Форд и Артър инстинктивно се поклониха, което беше луд късмет, понеже малката червена тежка топка, която всъщност тълпата аплодираше, профуча някакви си милиметри над главата на Артър. В тълпата един човек припадна.

Те се хвърлиха на земята, която им се струваше, че се върти около тях.

— Какво беше това? — изсъска Артър.

— Нещо червено — изсъска в отговор Форд.

— Къде сме?

— Тъ, някъде на зелено.

— Форми — измърмори Артър — Трябват ми форми.

Аплодисментите бързо бяха последвани от удивени възгласи и идиотското подхилване на стотици хора, неспособни да решат все още, дали да вярват на очите си или не.

— Т'ва ваш диван ли е? — попита един глас.

— Какво беше това? — прошепна Форд.

Артър погледна нагоре.

— Нещо синьо — каза той.

— Форма?

Артър погледна отново.

— Има форма — изсъска той с дивашки сбърчени вежди — на полицай.

Известно време те останаха присвити на земята, като се мръщеяха яростно. Синьото нещо с формата на полицай ги потупа по рамената.

— Хайде, вие двамата! — каза формата. — Ще ви отведем.

Тези думи подействаха на Артър като електрически шок. Той скочи на крака подобно на писател, който чува телефона да звъни и изстреля поредица от стреснати погледи в панорамата около него, която внезапно се бе превърнала в нещо потресаващо обикновено.

— Откъде намери това? — изкрещя той на полицейската форма.

— Какво каза? — попита стреснатото фигурата.

— Това е игрището за крикет Лордс, нали? — изтърси Артър. — Къде го намери, как го докара тук? Мисля — добави, притискайки с ръка веждата си, — че е по-добре да се успокоя. — Той рязко клекна пред Форд.

— Полицай е — каза Артър. — Какво ще правим?

Форд сви рамене.

— Какво искаме да правим? — попита той.

— Аз искам ти — отвърна Артър — да ми кажеш, че съм сънувал през последните пет години.

Форд отново сви рамене и услужливо каза:

— Сънувал си през последните пет години.

Артър се изправи.

— Всичко е наред, старши — каза той. — Сънувал съм през последните пет години. Питайте него — добави, сочейки Форд, — той беше вътре.

След като каза това, Артър небрежно се запъти към края на игрището, изръсвайки халата си на земята. После забеляза халата и спря. Втренчи поглед в него. Хвърли се към полицаия.

— Тогава откъде съм взел тия дрехи? — изпищя той.

Припадна и остана да лежи на тревата, нервно потръпвайки.

Форд поклати глава.

— Изкарал е лоши два милиона години — обясни той на полицаия и двамата заедно вдигнаха Артър, сложиха го на дивана и го отнесоха от игрището, като за малко бяха затруднени от внезапното изчезване на дивана по пътя.

Тълпата реагира по много и различни начини. Повечето от хората не можаха да издържат гледката и вместо това слушаха по радиото какво става.

— Ами, това е интересен случай, Брайън — обърна се един радиокоментатор към друг. — Мисля, че не е имало друг случай на

мистериозна материализация върху терена след, въ след, е мисля, че не е имало, нали така, доколкото аз си спомням?

— Еджбастън, 1932?

— Аха, и какво е станало тогава?

— Ами, Питър, мисля, че тогава Кантър беше застанал срещу Уилкокс, който идваше, за да стреля откъм края с павилионите, когато внезапно един зрител се втурна право през терена.

Последва пауза, през която първият коментатор помисли върху казаното.

— Д-а-а — каза той, — да, но всъщност няма нищо кой знае колко мистериозно в това, нали? Всъщност той не се е материализирал, нали? Просто е изтичал.

— Не, това е така, но той се кълнеше, че е *видял* нещо да се материализира върху терена.

— Аха, така ли?

— Да. Някакъв вид алигатор, струва ми се.

— Аха. А някой друг видял ли го е?

— Очевидно не. Също така никой не успя да получи подробно описание от човека, тъй че беше проведено само най-повърхностно разследване.

— И какво стана с този човек?

— Ами, мисля, че някой му предложи да го отведе и да му купи нещо за хапване, но човекът обясни, че вече добре се е натъпкал, така че работата отпадна и Уоруикшър продължиха, за да спечелят след три попадения.

— Значи, не е съвсем като сегашния случай. За тези от вас, които сега включват радиоапаратите си, може би ще бъде интересно да узнаят, че въ двама души, двама доста странно облечени мъже и един диван — честърфийлдски, струва ми се?

— Да, честърфийлдски.

— Току що се материализираха тук, в средата на игрището за крикет Лордс. Но аз не мисля, че те са замисляли нещо лошо, засега се държат много добродушно и...

— Извинявай, мога ли да те прекъсна за момент, Питър, и да кажа, че току що диванът изчезна.

— Наистина. Е, вече имаме една мистерия по-малко! Въпреки това, тя определено би влязла в книгата на Гинес, струва ми се,

особено в този драматичен момент от играта, когато на Англия ѝ трябват само двадесет и осем точки, за да спечели веригата. Двамата мъже сега напускат терена в компанията на полицейски служител и, струва ми се, всички заемат отново местата си и играта може да продължи.

— Сега, сър — каза полицаят след като си проправиха път през любопитната тълпа и положиха смиреното тяло на Артър върху едно одеало — може би ще си направите труда да ми кажете кои сте вие, откъде идвате и каква беше тази малка сцена?

Форд погледна за момент към земята като че ли събираше сили за нещо, после се изправи и впери поглед в полицаая, като го блъсна със силата на всеки инч на шестте светлинни години разстояние между Земята и родината си близо до Бетелгиус.

— Добре — каза Форд много тихо, — ще ти кажа.

— Да, добре, няма да е необходимо — забързано се отметна полицаят — само не го повтаряйте, каквото и да беше това. — Полицаят се обърна и закрачи търсейки някой, който да не е от Бетелгиус. За щастие, земята изобилстваше с такива.

Съзнанието на Артър неохотно наближи тялото му, сякаш от голямо разстояние. То беше преживяло в него тежки времена. Бавно и нервно то прекрачи и зае обичайното си положение.

Артър седна.

— Къде съм? — попита той.

— Игрището за крикет Лордс — отвърна Форд.

— Прекрасно — каза Артър и съзнанието му изскочи отново за кратка почивка. Тялото му кльопна обратно на тревата.

Десет минути по-късно, над чаша чай в палатката за разхладителни напитки, изпитото му лице започна да си възвръща цвета.

— Как се чувстваш? — попита Форд.

— У дома съм — пресипнало каза Артър. Той затвори очи и жадно вдъхна парата на чая, като че ли това беше — е, колкото до Артър, като че ли това беше чай, както си и беше.

— У дома съм — повтори той, — у дома. Това е Англия, сега сме днес, кошмарът свърши. — Отвори очи отново и се усмихна безгрижно. — Там съм, където ми е мястото — разчувствано прошепна той.

— Има две неща, които чувствам, че би трябвало да ти кажа — обади се Форд, подхвърляйки му един брой на *Гардиан* върху масата.

— Аз съм у дома — каза Артър.

— Да — продължи Форд. — Едното нещо е — той посочи датата в горния край на вестника, — че Земята ще бъде унищожена след два дена.

— Аз съм у дома — повтаряше Артър. — Чай — продължи той, — крикет — добави с удоволствие, — подстригана трева, дървени пейки, бели ленени сака, бира в кутии.

Бавно той започна да фокусира вестника. Килна глава на една страна с лека гримаса.

— Виждал съм го преди — каза той. Погледът му бавно се плъзна нагоре към датата, върху която Форд напразно потупваше с пръст. Лицето му замръзна за една-две секунди, след което се пропука бавно, като арктически лед през пролетта.

— А другото нещо — каза Форд — е, че май имаш кокал в брадата. — Той гаврътна чая си.

Навън слънцето огряваше щастливата тълпа. То грееше върху бели шапки и червени лица. Грееше върху сладоледа и го топеше. Грееше върху сълзите на малките деца, чиито сладолед току-що се бе разтопил и паднал от пръчката. Грееше върху дърветата, проблясваше над въртящите се бухалки за крикет, отразяваше се от съвсем необикновения предмет, паркиран зад зрителските пейки, който никой не забелязваше. Сияеше върху Форд и Артър, когато те се появиха мигащи от палатката за освежителни напитки и се огледаха наоколо.

Артър трепереше.

— Може би — каза той — трябва.

— Не — прекъсна го остро Форд.

— Какво?

— Не се опитвай да се обадиш на себе си в къщи.

— Откъде знаеше?

Форд сви рамене.

— А защо не? — попита Артър.

— Хората, които разговарят със себе си по телефона — обясни Форд, — никога нямат полза от това.

— ...Но...

— Гледай сега — каза Форд. Той вдигна слушалката на въображаем телефон и избра въображаем номер.

— Ало? — обади се той във въображаемата слушалка. — Артър Дент ли е? Аа, здравей, да. Обажда се Артър Дент. Не затваряй!

Той погледна разочаровано въображения телефон.

— Затвори — каза той, сви рамене и чинно постави въображаемата слушалка върху въображаемата вилка.

— Това не ми е първата темпорална аномалия — добави той.

Още по-мрачно изражение замести вече мрачното изражение върху лицето на Артър Дент.

— Значи, не сме у дома и на сухо — каза той.

— Дори не може да се каже — отвърна Форд — че сме у дома и се прием енергично с хавлия.

Играта продължаваше. Баулърът^[1] приближи вратата с подскоци, в тръс и накрая препускайки. Изведнъж той избухна в ураган от ръце и крака, от който излетя топка. Батсманът^[2] замахна и я запрати зад себе си над пейките. Форд проследи траекторията и моментално се отдръпна. Той я погледна пак как лети и очите му премигаха.

— Това не е моята хавлия — обади се Артър, който ровичкаше в торбата си от заешка кожа.

— Шшт! — каза му Форд. Той присви очи концентрирайки се.

— Аз имах голгафринчанска хавлия за джогинг — продължаваше Артър, — беше синя с жълти звездички. Тази не е същата.

— Шшт! — каза Форд отново. Закри едното си око и погледна с другото.

— Тази е розова — не млъкваше Артър, — нали не е твоята?

— Бих искал да млъкнеш с твоята хавлия — каза Форд.

— Не е моята — настояваше Артър, — нали точно това искам да ти...

— И то искам да млъкнеш — изръмжа Форд — веднага.

— Добре, де — Артър започна да натъпква хавлията обратно в примитивно ушитата торба от заешка кожа. — Разбирам, че в космически мащаб вероятно е без значение, но е идиотско, там е работата. Внезапно розова хавлия вместо синя с жълти звездички.

Форд започна да се държи доста странно, или по-точно не странно, а по начин, който беше странно различен от другите странни

начини, по които се държеше най-често. Той правеше следното. Без да обръща внимание на удивените погледи, които предизвикваше у съседите си в тълпата около игрището, той размахваше ръце с остри движения пред лицето си, приклякваше зад някои хора, изскачаше зад други, после заставаше мирно и дълго мигаше. След известно време започна бавно да се прокрадва напред съсредоточено и с озадачен вид, като леопард, който се чуди, дали току-що не е видял на половин миля пред себе си в горещата и прашна равнина полупразна консерва от котешка храна.

— Нито пък тази торба е моята — внезапно изтърси Артър.

Магията на Форд за съсредоточаване се развали. Той се обърна гневно към Артър.

— Не говорех за хавлията си — обясни Артър. — Вече изяснихме, че не е моята. Обаче и торбата, в която пъхах хавлията, която не е моя, също не е моя, въпреки че изключително много си приличат. Лично аз мисля, че това е извънредно странно, особено като се има предвид, че торбата съм я правил собственоръчно в праисторическата епоха на Земята. Също така тези камъни не са мои — добави той, вадейки няколко плоски сиви камъка от торбата. — Аз събирах интересни камъни, а тези определено са много тъпи.

Въодушевен рев премина през тълпата и заглуши онова, което Форд каза в отговор на новината. Топката за крикет, предизвикала тази реакция, падна от небето и ловко се мушна в мистериозната торба от заешка кожа на Артър.

— Бих казал, че това също беше твърде любопитно събитие — каза Артър и бързо затвори торбата, като се престори, че търси топката на земята.

— Не мисля, че е тук — обърна се той към малките момченца, които моментално го наобиколиха, за да се присъединят в търсенето, — Вероятно се е изтърколила нанякъде. Май натам. — Той, посочи неясно в посоката, в която му се щеше да ги отпрати. Едно от момчетата го погледна с насмешка.

— Добре ли си? — попита момчето.

— Не — отговори Артър.

— Тогава защо имаш кокал в брадата си? — попита момчето.

— Тренирам го да свиква да му харесва, където и да го сложа. — Артър се почувства горд от себе си, че каза това. Според него, то

трябваше да има забавляващо и стимулиращо действие върху младите умове.

— Аа — каза малкото момче и килна глава на една страна, за да си помисли. — Как се казваш?

— Дент — отвърна Артър, — Артър Дент.

— Ти си смотаняк, Дент — каза момчето, — абсолютен гъзг. — То се загледа в нещо друго зад Артър, за да покаже, че не бързаше особено много да избяга и се отдалечи, почесвайки носа си. Изведнъж Артър си спомни, че Земята отново ще бъде разрушена след два дена и само този път не му призля при тази мисъл.

Играта продължи с нова топка, слънцето продължи да грее, а Форд продължи да подскача нагоре-надолу, като тръскаше глава и мигаше.

— Май нещо си намислил, а? — попита Артър.

— Мисля — каза Форд с такъв тон, който Артър познаваше и знаеше, че предвещава нещо абсолютно непонятно, — че там има НДП.

Той посочи. Любопитно беше, че посоката, в която сочеше, не беше тази, в която гледаше. Артър погледна в едната посока, към пейките, и после в другата, към терена за игра. Кимна и сви рамене. Пак сви рамене.

— Има какво?

— Има НДП.

— Има Н...?

— ...ДП.

— И какво е това?

— Нечий Друг Проблем — обясни Форд.

— Аа, добре — каза Артър и си отдъхна. Нямахше никаква представа за какво беше всичко това, но поне изглеждаше, че бе свършило. Не беше.

— Ей там — каза Форд, сочейки отново пейките и гледайки към игрището.

— Къде? — попита Артър.

— Там! — извика Форд.

— Виждам — каза Артър, който не разбираше нищо.

— Наистина ли? — попита Форд.

— Какво? — отвърна Артър.

— Можеш ли да видиш — попита Форд търпеливо — НДП-то?

— Мислех, че каза, че това е нечий друг проблем.

— Така е.

Артър кимна бавно, боязливо и с невероятно глупашки вид.

— И те питам — продължи Форд, — дали го виждаш.

— Ти ли?

— Да.

— Как — попита Артър — изглежда то?

— Абе, откъде да знам, глупако? — изкрещя Форд. — Ако можеш да го видиш, кажи ми.

Артър усети тъпа, пулсираща болка в слепоочията си, която беше резултат от дългия му разговор с Форд. Мозъкът му се спотаи като изплашено кученце в колибката си. Форд го хвана за ръката.

— НДП — обясни той — е нещо, което не можем да видим, или не виждаме, или мозъкът не ни позволява да видим, защото е нечий друг проблем. Това означава НДП. Нечий Друг Проблем. Мозъкът просто го пренебрегва, то е като бяло петно. Ако го погледнеш направо, няма да го видиш, освен ако не знаеш точно какво представлява. Единственият ти шанс е да го изненадаш иззад ъгъла на окото си.

— Аа — каза Артър, — значи затова...

— Да — прекъсна го Форд, който знаеше какво иска да каже Артър.

— ... подскочаше нагоре...

— Да.

— ... надолу и мигаше...

— Да.

— ... и...

— Мисля, че си разбрал.

— Виждам го — каза Артър, — космически кораб е.

За момент реакцията, която предизвика това откровение, го зашемети. От тълпата изригна рев, отвсякъде тичаха хора, крещяха, пицяха, бутаха се един друг в суматохата. Той отстъпи изумено и изплашено се огледа. После се огледа пак още по-изумено.

— Вълнуващо, нали? — каза един призрак. Призракът се поклащаше пред очите на Артър, макар в действителност по-вероятно

да беше, че очите на Артър се поклащаха пред привидението. Устата му също така се поклащаше.

— К...к...к...к — каза устата му.

— Мисля, че вашият отбор току-що спечели — каза призракът.

— К...к...к...к — повтори Артър, отбелязвайки всяко поклащане с потупване по гърба на Форд Префект. Форд се беше вторачил, треперейки в суматохата.

— Ти си англичанин, нали? — попита призракът.

— К...к...к...к... да — отвърна Артър.

— Е, вашият отбор, както казах, току-що спечели срещата. Това означава, че те си запазват Пепелта. Трябва да си много доволен. Да си призная, доста си падам по крикета, въпреки, че не бих искал никой извън тази планета да ме чуе, че го казвам. О, драги, наистина.

Призракът грейна в пакостлива усмивка, поне така можеше да си помисли човек. Всъщност, беше трудно да се прецени, защото слънцето, което се намираше точно зад него, създаваше ослепителен ореол около главата му и осветяваше сребрилата му коса и брада по един внушителен, драматичен и трудно съвместим с пакостливи усмивки начин.

— Все пак — каза той — всичко ще свърши след няколко дена, нали? Въпреки, че както ти казах, когато се видяхме за последен път, аз много съжалявах за това. Все пак, каквото ще е станало, ще е станало.

Артър се опита да проговори, но остави неравната борба. Той потупа отново Форд.

— Помислих, че се е случило нещо ужасно — каза Форд, — а то просто играта е свършила. Трябва да се измъкнем. О, здравей Слартибартфаст, какво правиш тук?

— О, моткам се, моткам се — отвърна мрачно старецът.

— Твоят кораб ли е това? Можеш ли да ни откараш до някъде?

— Търпение, търпение — призова старецът.

— Добре, де — каза Форд. — Просто тая планета ще я разрушат съвсем скоро.

— Знам това — каза Слартибартфаст.

— Ами, е, просто исках да изясня тази работа — довърши Форд.

— Работата е ясна.

— Ами, ако смяташ, че наистина искаш да висиш на едно игрище за крикет в този момент...

— Смятам.

— Е, корабът си е твой.

— Мой е.

— Предполагам — Форд рязко се обърна.

— Здравей, Слартибартфаст — каза Артър най-накрая.

— Здравей, Земянино — отвърна Слартибартфаст.

— В края на краищата — обади се Форд — веднъж се мре.

Старецът не му обърна внимание. Той се взираше проникателно в игрището. Очите му изразяваха неща, които нямаха видима връзка с това, което ставаше там. Това, което ставаше, беше, че тълпата се събираше в широк кръг около центъра на игрището. Какво виждаше Слартибартфаст си знаеше само той.

Форд си тананикаше нещо. Беше само една нота, повтаряна на интервали. Надяваше се, че някой ще го попита какво си тананика, но никой не го направи. Ако някой го беше попитал, щеше да отговори, че си тананика непрекъснато първия ред на една песен на Ноел Кауърд — „Луд по Момчето“. Тогава щяха да му възразят, че пее само една нота, на което той щеше да отговори, че поради обясними причини пропуска „по момчето“. Беше недоволен, че никой не го питаше.

— Само че — избухна той най-накрая, — ако не тръгнем скоро, пак ще ни хванат по търлъци. А няма нещо, което да ме подтиска повече от гледката на разрушавана планета. Освен може би да съм на нея, когато я разрушават. Или — добави той полугласно — да вися на мачовете по крикет.

— Търпение — каза отново Слартибартфаст. — Задават се големи работи.

— Това каза последния път, когато се видяхме — припомни Артър.

— Така беше — отвърна Слартибартфаст.

— Да, наистина — съгласи се Артър.

Изглежда, обаче, се задаваше само някаква церемония. Тя се подготвяше главно за телевизията, така че от мястото, където бяха застанали, успяваха да разберат само това, което се чуваше от едно радио наблизо. Форд беше агресивно незаинтересуван.

Той се разяри, когато чу да обясняват, че Пепелта ще бъде връчена на капитана на английския отбор; побесня, когато казаха, че това е, защото я печелят за п-ти пореден път; решително изджавка, когато обясниха, че Пепелта представлява остатъците от един кол за крикет и по-нататък, когато го помолиха да преглътне и факта, че въпросният кол е бил изгорен в Мелбърн, Австралия през 1882 година, за да се ознаменува „смъртта на английския крикет“, той се обърна към Слартибартфаст, пое дълбоко въздух, но не успя да каже нищо, защото старецът не беше там. Той крачеше към игрището с някакъв ужасен замисъл в походката, а косата, брадата и одеждите му се развяваха зад него. Изглеждаше, както би изглеждал Мойсей, ако Синай беше добре окосена ливада, а не, както обикновено бива представен, една страховито димяща планина.

— Каза да го чакаме при кораба му — обади се Артър.

— В името на зарканите фардуорки, какво прави тоя дъртак? — избухна Форд.

— Ще ни чака при кораба си след две минути — каза Артър с потрепване, изразяващо пълна абдикация на мисълта. Те се отправиха към кораба. Странни звуци долитаха до ушите им. Опитаха се да не им обръщат внимание, но не можеха да не чуят, как Слартибартфаст раздражено настояваше сребърната урна с Пепелта да бъде връчена на него, тъй като, обясняваше той, тя била „жизнено важна за миналото, настоящето и бъдещето на Галактиката“. Това предизвикваше диво веселие в тълпата. Артър и Форд решиха да не обръщат внимание.

Последвалите събития, обаче, не можеха да бъдат пренебрегнати. Стоманенобял космически кораб се самозароди, сякаш от нищото, издавайки звук, като че ли стотици хиляди хора бяха казали „уоп“. Той се появи във въздуха точно над игрището за крикет и увисна там, безкрайно заплашителен и тихо боботеше.

Известно време не правеше нищо, като че ли очакваше всеки да продължи да си гледа работата и да го остави да си виси там.

После направи нещо твърде необичайно. Или по-скоро се отвори и пусна нещо твърде необичайно да излезе от него — единадесет на брой твърде необичайни неща.

Това бяха работи, бели работи.

Най-необичайното в тях беше, че се оказаха подходящо облечени за случая. Не само че бяха в бяло, но се оказа че имаха и бухалки за

крикет. И не само това, ами се оказа, че носеха и топки за крикет. И не само това, ами се оказа, че са си сложили бели наколенки на долната част на краката. Наколенките бяха необичайни, защото се оказа, че вътре има реактивни двигатели, позволяващи на тези странно цивилизовани роботи да се спуснат от висящия си кораб и да започнат да убиват хора, защото това правеха те.

— Ей — каза Артър, — май нещо става.

— Бягай към кораба — изкрещя Форд. — Не искам да знам, просто бягай към кораба. — Той побягна. — Не искам да знам, не искам да знам, не искам да чувам — пискаше той докато тичаше — това не е моята планета, не съм си избирал да съм тук, не искам да се набърквам, само ме пуснете да се махна и да отида на купон с хора, с които мога да общувам!

Пушек и дим се надигнаха от игрището.

— Е, изглежда днес свръхестествен отряд се е появил тук със значително подкрепление — щастливо гъргореше радиото на себе си.

— Имам нужда — крещеше Форд, като поясняваше предишните си забележки — от силно питие и отряд благородници с пики. — Той продължаваше да бяга. Спря само за миг, колкото да сграбчи Артър за ръката и да го повлече след себе си. Артър бе заел обичайната си кризисна поза, а именно, да стои с широко отворена уста, която безпрепятствено го подмокряше.

— Те играят крикет — мърмореше Артър, тътрейки се след Форд. — Кълна се, те играят крикет. Не знам защо го правят, но го правят. Не само убиват хората, ами и ги качват горе — извика той. — Форд, качват ги горе!

Би било трудно човек да не повярва на това, без да знае доста повече от Историята на Галактиката в сравнение с малкото, което Артър бе успял да понаучи досега по време на пътешествията си. Призрачните, свирепи фигури, които се движеха в димната завеса, сякаш изпълняваха серия от причудливи подобия на удари с бухалка. Разликата се състоеше в това, че всяка топка, която удряха с бухалките си, експлодираше там, където се приземяваше. Първият такъв удар разсея първоначалното подозрение на Артър, че цялата тази работа е рекламен трик на австралийските производители на маргарин.

И тогава, също толкова внезапно, колкото и започна, всичко свърши. Единадесетте бели робота се издигнаха над стелещия се облак

в стегната редица и с няколко финални огнени проблясквания изчезнаха в недрата на висящия си кораб. Издавайки звук, като че ли стотици хиляди хора бяха казали „фууп“, корабът бързо изчезна в разреждения въздух, откъдето се беше изуопкал.

За миг се възцари оглушителна тишина и от стелеция се пушек изникна бледата фигура на Слартибартфаст. Той приличаше още повече на Мойсей, защото въпреки че планината все така отсъстваше, сега беше налице поне пламтяща и пушеца добре подкастрирана ливада, през която той крачеше.

Той отчаяно се оглеждаше, докато не видя забързаните фигури на Артър Дент и Форд Префект да си пробиват път през уплашената тълпа, чието занимание в момента беше да бяга панически в обратна посока. Ясно беше, че тълпата се чудеше, що за необикновен ден излезе този, без да знае самата тя откъде да излезе, ако това въобще беше възможно.

Слартибартфаст настойчиво жестикулираше и викаше към Форд и Артър, докато тримата бавно приближаваха кораба, всеки под различен ъгъл. Корабът все още беше паркиран зад пейките и очевидно все още не беше забелязан от тълпата, бягаща панически покрай него, която и без друго си имаше достатъчно грижи, за да се занимава и с него.

— Те взеха фалш марш палш! — крещеше Слартибартфаст с тънък треперещ глас.

— Какво вика тоя? — задъхано попита Форд, докато си проправяше път с лакти.

Артър поклати глава.

— „Те взеха“ нещо си — отвърна той.

— Те взеха фалш марш палш! — извика отново Слартибартфаст.

Артър и Форд поклатиха глави един към друг.

— Изглежда нещо спешно — каза Артър. Той спря и извика.

— Какво?

— Те взеха фалш марш пепел! — изкрещя Слартибартфаст, все още махайки към тях.

— Той казва — каза Артър — че те са взели Пепелта. Това е, което мисля че казва. — Те продължиха да бягат.

— Пе...? — попита Форд.

— Пепелта — стегнато каза Артър. — Изгорелите останки от един кол за крикет. Това е трофей. Очевидно — той се задъхваше — това е, за което са дошли и са го взели. — Той тръсна глава съвсем леко, като че ли правеше опит да намести мозъка си малко по-ниско в черепа.

— Странно нещо иска да ни каже — изстреля Форд.

— Странно нещо да вземат.

— Странен кораб.

Те бяха стигнали до него. Другото най-странно нещо в кораба беше НДП полето в действие. Сега те ясно можаха да видят кораба такъв, какъвто беше, просто защото знаеха, че той е там. Беше съвсем очевидно, обаче, че никой друг не можеше да го види. Не защото беше невидим в действителност или нещо друго хиперневъзможно от този род. Технологиата на превръщането на каквото и да било в невидим обект е толкова безкрайно сложна, че деветстотин деветдесет и девет хиляди милиона, деветстотин деветдесет и девет милиона, деветстотин деветдесет и девет хиляди, деветстотин деветдесет и девет трилиона пъти по-лесно и по-ефективно е просто обектът да се разкара и да се мине и без него. Ултрамодерният наукомагьосник Ефрафакс от Уъг заложил веднъж живота си, че за една година ще направи мегапланината Маграмал абсолютно невидима.

След като си играл по-голямата част от годината с огромни Лукс-О-Помпи и Рефракто-Занулители и Спектро-Байпас-О-Матици, накрая, с девет часа на разположение, разбрал, че няма да успее.

И така, той и негови приятели, и приятели на приятелите, и приятели на приятелите на приятелите, и приятели на приятелите на приятелите на приятелите, и някои по-малко добри техни приятели, които случайно притежавали голяма космическа товарителна компания, изкарали, по всеобщо признание днес, най-тежката нощна бригада в историята. В резултат, естествено, на следващия ден Маграмал не била вече видима. Ефрафакс изгубил баса — а следователно и живота си — само защото някакъв педантичен служител на правосъдието забелязал: (а) че когато се поразходил из мястото, където трябвало да бъде Маграмал, в нищо не се спънал или ударил носа си, и (б) една подозрително изглеждаща луна в повече.

НДП полето е много по-просто и по-ефективно, още повече, че може да изкара над сто години само на една батерийка за фенерче.

Това е така, защото се разчита на естественото предразположение на хората да не виждат нищо, което не искат да видят, не очакват или не могат да обяснят. Ако Ефрафакс беше боядисал планината в розово и беше издигнал едно евтино и просто НДП поле върху нея, то хората щяха да минават покрай, около и дори върху нея и никога да не забележат, че тя е там.

Точно това ставаше и с кораба на Слартибартфаст. Той не беше розов, но ако би бил, това щеше да е най-малкият му видим недостатък и хората нямаше да го забелязват, както всичко останало.

Най-необичайното нещо в кораба беше, че той изглеждаше само отчасти като космически кораб с ракетните си двигатели, стабилизаторите, спасителните люкове и така нататък. Доста по-голяма беше приликата му с издължено малко италианско бистро.

Форд и Артър изгледаха кораба с недоумение и накърнени чувства.

— Да, знам — каза Слартибартфаст, който в това време бързаше запъхтян и развълнуван към тях — но има причина. Хайде, трябва да тръгваме. Древният кошмар отново настъпи. Съдбата ни пресрещна. Трябва веднага да се махаме.

— Предполагам, на някое слънчево място — каза Форд. Форд и Артър последваха Слартибартфаст в кораба.

Това, което видяха вътре толкова ги потресе, че изобщо забравиха за последвалите навън събития.

Още един космически кораб, още един, сребрист и гладък, се спусна от небето върху игрището тихо и безшумно, разгъвайки дългите си крака плавно в технологична балетна стъпка.

Той се приземи леко. Показа се къса стълба. Появи се висока сиво-зелена фигура и бодро се отправи към малката купчина хора, събрани в центъра на игрището, грижещи се за ранените в неотдавнашната странна касапница. Фигурата леко разбутваше хората настрани със скрита авторитетност. Най-накрая стигна до един човек, който лежеше в отчайващо голяма локва кръв, очевидно вече отвъд възможностите на която и да било земна медицина да бъде спасен, тежко дишащ, кашлящ със сетни сили. Фигурата коленичи тихо край него.

— Артър Филип Деодат? — попита Фигурата. Човекът едва кимна с ужасен поглед.

— Ти си един скапан тъп никаквец — прошепна съществото. —
Мисля, че трябва да го знаеш преди да си идеш.

---

[1] Баулър — в крикета този, който замахва с бухалката, за да
вкара топката във вратата. Бел.пр. ↑

[2] Батсман — в крикета пази вратата, като с удар на бухалката
си се стреми да върне топката възможно най-навътре в игрището,
докато си сменят местата с батсмана на противниковия отбор. Бел.пр. ↑

ГЛАВА V

Важни факти от историята на Галактиката, номер две:

(Взето от Ежедневен Звезден Справочник на Популярна История на Галактиката.)

Откакто съществува Галактиката, многобройни цивилизации са се издигали и рухвали, издигали и рухвали, издигали и рухвали толкова често, че човек лесно би се изкушил да помисли, че животът в Галактиката трябва да е:

- (а) нещо сродно с морската болест — пространствена болест, временна болест, историческа болест или нещо такова, и
- (б) глупав.

ГЛАВА VI

На Артър му се струваше, че цялото небе внезапно се отдръпна и ги пропусна.

Струваше му се, че атомите в мозъка му се преплитат с атомите в космоса.

Струваше му се, че се носи с вятъра на Вселената и че вятърът е той самият.

Струваше му се, че е една от мислите на Вселената и че Вселената е негова мисъл.

Струваше им се на хората от игрището Лордс Крикет Граунд, че, както това често се случва, току-що се бе появил и изчезнал поредният ресторант в северен Лондон и също така, че това е Нечий Друг Проблем.

— Какво стана? — със страхопочитание прошепна Артър.

— Изстреляхме се — каза Слартибартфаст.

Шашнат, Артър лежеше вцепенено в креслото за ускорение. Не беше сигурен дали току-що прихвана космическа болест или някаква религия.

— Приличен двигател — каза Форд в неуспешен опит да замаскира силното впечатление, което му направи корабът на Слартибартфаст — срамота е такова обзавеждане?

За момент старецът не отговори. Беше се вторачил в уредите с вид на човек, който се опитва да превърне градус Фаренхайт в градус Целзий наум, докато къщата му изгаря. После веждите на стареца се изправиха и той се вгледа за секунда в панорамния екран пред себе си, където звездите с объркваща сложност се спускаха около кораба като сребристи нишки.

Устните му се размърдаха, като че ли искаше да каже нещо. Изведнъж погледът му се стрелна тревожно към уредите, но после отново възвърна спокойствието си и Слартибартфаст втречено сбърчи вежди. Той погледна пак екрана. Усети собствения си пулс. За момент веждите му се сбърчиха още повече и после той се отпусна.

— Голяма грешка е, че се опитвам да разбера машините — каза той — те само ме тревожат. Какво каза?

— Обзавеждането — повтори Форд. — Жалко за него.

— Дълбоко в сърцевината на разума и Вселената — каза Слартибартфаст — има смисъл.

Форд хвърли остър поглед около себе си. Очевидно вече гледаше оптимистично на нещата.

Корабната палуба отвътре бе тъмно зелена, тъмно червена, тъмно кафява, прихлупена и мрачно осветена. Необяснимо как, приликата с малко италианско бистро беше избледняла и свършваше с отвора на люка. В малките кръгове светлина се очертаваха сандъци с цветя, полирани плочи и най-различни видове малки медни неща с неопределено предназначение.

От сенките страховито надничаха бутилки, обвити в палмови листа.

Приборите, които бяха погълнали вниманието на Слартибартфаст, сякаш бяха качени за дъното на бетонирани бутилки.

Форд се протегна и ги докосна.

Фалшив бетон. Пластмаса. Фалшиви бутилки с фалшив бетон.

„Сърцевината на разума и Вселената може да си гледа работата“, помисли си той, „това е боклук“. От друга страна, не можеше да се отрече, че в сравнение с начина, по който корабът се движеше, „Златно сърце“ приличаше на електрическа плоскодънка.

Форд скочи от креслото. Изръси се на пода. Погледна Артър, който тихичко си тананикаше. Погледна екрана и не разпозна нищо. Погледна Слартибартфаст.

— Колко сме пропътували? — попита той.

— Около — каза Слартибартфаст, — около две трети от пътя през Галактическия диск, бих казал. Да, грубо две трети, мисля.

— Странна работа — каза Артър тихичко, — колкото по-далече и по-бързо пътуваш през Вселената, толкова повече мястото ти в нея изглежда в значителна степен по-нематериално и се изпълваш с проникновен, или по-точно се изправаш от...

— Да, много странно — каза Форд. — На път закъде сме?

— На път сме — каза Слартибартфаст — да се сблъскаме с един древен кошмар на Вселената.

— И къде смяташ да ни оставиш?

— Ще имам нужда от вашата помощ.

— Тъпо. Гледай сега, има едно място, където можеш да ни закараш и където можем да си гледаме кефа. Опитвам се да се сетя за него, ще можем да се насвиркаме и евентуално да послушаме малко извънредно бедствена музика. Чакай малко, сега ще го издирия. — Той изрови своя екземпляр на *Пътеводителя на Галактическия Стопаджия* и прегледа набързо онази част от указателя, която се отнасяше главно за секс и наркотици, и рокендрол.

— Проклятие се задава от мъглата на времето — каза Слартибартфаст.

— Да, предполагам — каза Форд. — Хей — неочаквано се натъкна той на едно от заглавията, — Ексцентриция Галъмбитс, срещали ли сте я някога? Тригърдата курва от Еротикон Шест. Някои твърдят, че ерогенните ѝ зони започват на около четири мили от истинското ѝ тяло. Колкото до мене, аз отричам, твърдя, че са пет.

— Проклятие — продължаваше Слартибартфаст, — което ще погълне Галактиката в огнена разруха и вероятно ще доведе Вселената до преждевременна гибел. Говоря сериозно — добави той.

— Звучи кофти — каза Форд. — С малко късмет се надявам да бъда достатъчно фиркан, за да не го забележа. Ето, — посочи той с пръст екрана на *Пътеводителя* — едно порочно местенце, което смятам, че би трябвало да посетим. Какво ще кажеш, Артър? Престани да си мърмориш мантри и внимавай тук. Изпускаш важни работи.

Артър стана от креслото си и поклати глава.

— Къде отиваме? — попита той.

— Да се сблъскаме с един древен кош...

— По-накратко — каза Форд — Артър, отиваме да се позабавляваме в Галактиката. Можеш ли да смелиш това?

— Какво кара Слартибартфаст да гледа така загрижено? — попита Артър.

— Нищо — каза Форд.

— Гибелта — каза Слартибартфаст. — Настъпва — добави той с внезапно авторитетен глас. — Има много неща, които трябва да ви покажа и обясня.

Той се отправи към една спираловидна зелена стълба от ковано желязо, поставена непонятно защо в средата на корабната палуба и се заизкачва. Артър го последва намръщено.

Форд метна *Пътеводителя* мрачно в торбата си.

— Моят лекар твърди, че имам нарушено кретенотделяне на общественодълговата жлеза и природна недостатъчност на моралната тъкан — мърмореше той на себе си — и следователно съм освободен от спасяване на Вселената.

Въпреки това, той затътри крака по стълбата след останалите.

Това, което откриха горе, беше просто глупаво, или поне така изглеждаше. Форд поклати глава, зарови лице в ръцете си и залитна към една саксия, която падна към стената и се счупи.

— Това е централната изчислителна зала — каза Слартибартфаст невъзмутимо, — тук се извършват всички сметки, свързани по някакъв начин с кораба. Да, знам на какво прилича, но всъщност това е сложна четириизмерна топографска карта на ред свръхсложни математически функции.

— Прилича на шегичка — каза Артър.

— Знам на какво прилича — каза Слартибартфаст и влезе.

В този момент Артър беше осенен от внезапен смътен проблясък какво може да означава това, но отказа да повярва. „Вселената не можеше да действа така, мислеше той, сигурно не може. Това, помисли си той, би било толкова абсурдно, толкова абсурдно, колкото“. Артър прекъсна тази нишка на мисълта си. Повече от действително абсурдните неща, които му идваха наум, вече се бяха случили.

И това беше едно от тях.

Беше голяма стъклена клетка или кутия — всъщност стая.

В нея имаше маса, дълга маса, около която бяха наредени почти дузина столове. На масата имаше покривка — мръсна, на червени и бели квадратчета, белязана от цигарени обгаряния, оставени, по всяка вероятност, на прецизно изчислени математически места.

А на покривката имаше около дузина наполовина изядени италиански блюда, обградени с наполовина изядени хлебчета и наполовина изпити чаши вино, с които апатично си играеха роботи.

Всичко беше напълно изкуствено. Роботите посетители бяха обслужвани от сервитьор робот, робот виночерпец и робот *maitre d'*. Мебелировката беше изкуствена, покривката изкуствена и всяка отделна част от храната беше в състояние да демонстрира механичните характеристики на, да речем, едно *pollo sorpreso*^[1], без в действителност да представлява това.

Всички участваха заедно в един малък танц — сложно изпълнение, което включваше използването на менюта, кочани със сметки, портфейли, чекови книжки, кредитни карти, часовници, моливи и книжни салфетки, които сякаш непрестанно се носеха на ръба на насилието, но така и не стигаха доникъде.

Слартибартфаст се забърза навътре и май реши да прекара остатъка от деня безгрижно с maitre d', когато един от роботите посетители бавно се смъкна под масата, споменавайки какво смятал да направи някакъв тип с някакво момиче.

Слартибартфаст зае освободеното място и хвърли пронизателен поглед към менюто. Темпото на изпълнението около масата някак недоловимо се забърза. Избухнаха спорове, клиентите се опитваха да докажат разни неща върху салфетките. Ожесточено ръкомахаха и се опитваха да си надничат в остатъците от пилето. Ръката на сервитьора започна да се движи върху кочана със сметки по-бързо, отколкото би могла да го направи човешка ръка, а след това и по-бързо, отколкото би могло да я проследи човешко око. Темпото растеше. Скоро необичайна и настоятелна учтивост завладя групата. Секунди по-късно изглеждаше, че за известно време се постигна разбирателство. Нова вибрация прониза кораба.

Слартибартфаст изникна от стъклената стая.

— Бистроматика — каза той. — Най-мощната изчислителна сила, позната на паранауката. Елате в Стаята за Информационни Илюзии.

Той се понесе и ги помъкна слисани зад себе си.

---

[1] pollo sorpreso (ит.) — изненадано пиле. Бел.пр. ↑

ГЛАВА VII

Бистромашинното Задвижване е прекрасен нов метод за прекосяване на огромни междузвездни пространства без всичкото онова опасно моткане с Невероятностните Фактори.

Самата Бистроматика е просто един революционен нов начин да се опознае поведението на числата. Както Айнщайн е забелязал, че времето не е абсолютна величина, а зависи от положението на наблюдателя в пространството и пространството не е абсолютна величина, а зависи от положението на наблюдателя във времето, така днес е известно, че числата не са абсолютна величина, а зависят от положението на наблюдателя в ресторанта.

Първото неабсолютно число е броят на хората, за които е резервирана масата. То варира по време на първите три телефонни обаждания в ресторанта и няма пряка връзка с броя на хората, които се появяват в действителност или с броя на хората, които се присъединяват впоследствие след шоу/мач/парти/купона, нито пък с броя на хората, които си тръгват, щом видят кой е дошъл.

Второто неабсолютно число е даденото време на пристигане. Днес то се смята за една от най-странните математически концепции, за реципрекасексклузия, за число, чието съществуване може да се дефинира само ако се брои за всичко останало, но не и за самото него. С други думи, даденото време на пристигане е онзи момент от времето, в който пристигането на който и да било член от тайфата е невъзможно. Реципрекасексклузиите имат жизненоважно значение за много дялове от математиката, като статистиката и счетоводството, а също така дават основните уравнения, използвани за построяването на НДП полето.

Третият и най-мистериозен случай на неабсолютност се наблюдава във връзката между броя на поръчките според сметката, цената на всяка една от тях, броя на хората и това, което те се готвят да платят. (Броят на хората, които изобщо имат пари е само частен случай в това поле.)

Объркващите противоречия, които възникват тук, останали неизследвани столетия наред, просто, защото никой не ги взимал на сериозно. Те били приписвани на такива неща, като учтивост, грубост, подлост, избухливост, отпадналост, възбуденост или късния час и били напълно забравяни на следващата сутрин. Разбира се, те никога не били изследвани в лабораторни условия, защото никога не се случвали в лабораториите — поне не и във водещите.

И така, чак с напредъка в развитието на джобните компютри станало възможно откриването на шокиращата истина и тя била следната:

Числата от ресторантските сметки, написани в границите на ресторанта, не се подчиняват на същите математически правила, както числата върху всеки друг къс хартия във всяка друга част от Вселената.

Само този факт бил достатъчен, за да се превземе с шурм научния свят. Той го революционизирал напълно. Толкова много математически конференции се провели в толкова добри ресторанти, че много от най-изтънчените умове на едно цяло поколение загинали от затлъстяване и инфаркт, а науката математика изостанала назад с години.

Все пак, макар и бавно, приложенията на тази идея започнали да се осъзнават. В началото било прекалено кретенско, прекалено откачено, прекалено напомнящо за човека от улицата, който казва: „О, да, ами това и аз можех да ти го кажа“. После били изобретени някои фрази, като например „Интерактивна Субективностна Мрежа“, с което нещата се изяснили и всички си отдъхнали.

Малките групички от монаси, които висели непрестанно около главните изследователски институти и изпълнявали необичайни песнопения за възможността Вселената да представлява плод на собственото си въображение, най-накрая получили грамота за улично театрално изпълнение и си отишли.

ГЛАВА VIII

— Виждате ли, при космическите пътувания — каза Слартибартфаст, докато ръчкаше някакви уреди в Стаята за Информационни Илюзии — при космическите пътувания...

Той спря и се огледа.

След визуалната чудовищност на централната изчислителна зала, стаята за Информационни Илюзии представляваше добре дошло облекчение. В нея нямаше нищо. Никаква информация, никакви илюзии, само те тримата, бели стени и няколко малки уреда, изглежда направени да се включват в нещо, което Слартибартфаст не можеше да намери.

— Да? — подкани го Артър. Той беше схванал притеснението на Слартибартфаст, но не знаеше какво да прави с него.

— Да какво? — каза старецът.

— Искаше да кажеш?

Слартибартфаст го погледна остро.

— Числата — каза той — са отвратителни. — Той се захвана пак да търси.

Артър мъдро закима. След известно време осъзна, че това няма да го доведе до никъде и реши да каже поне едно „какво?“, ако не друго.

— При космическите пътувания — повтори Слартибартфаст — всички числа са отвратителни.

Артър кимна пак и потърси Форд за помощ, но Форд се упражняваше да бъде мрачен и явно добре напредваше.

— Аз само — каза Слартибартфаст с въздишка — се опитвам да ви спестя въпроса, защо всички корабни изчисления бяха извършени върху сервитьорския кочан със сметки.

Артър се намръщи.

— Защо — попита той — всички корабни сметки бяха извършени върху сер...

Той млъкна.

Слартибартфаст каза:

— Защото при космическите пътувания всички числа са ужасни. Можеше да се обзаложи, че не срещаше разбиране отсреща.

— Чуйте сега — заобяснява той. — Върху сервитьорския кочан със сметки числата играят. Трябва да сте се сблъскали с това явление.

— ... Ами...

— Върху сервитьорския кочан със сметки — каза Слартибартфаст — реалност и нереалност се сблъскват на такова фундаментално ниво, че едното се превръща в другото и всичко става възможно в рамките на определени параметри.

— Какви параметри?

— Невъзможно е да се каже — каза Слартибартфаст. — Това е едно от тях. Странно, но вярно. Поне аз мисля, че е странно — добави той — и съм убеден, че е вярно.

В този миг той намери мястото, което търсеше и включи там уреда, който държеше в ръцете си.

— Не се тревожете — каза той, но после сам внезапно хвърли тревожен поглед към стената и отскочи назад — то... е...

Не чува какво казва, защото в този момент корабът престана да съществува за тях, а един боен кораб с размера на малък мидландски^[1] промишлен град изскочи в нощта срещу тях със запалени космически лазери.

Кошмарен ураган от ожесточени светлини нахлу през чернотата и отнесе порядъчна част от планетата зад тях.

Те зяпнаха с ококорени очи и не бяха в състояние да изпищят.

---

[1] Мидландс — централните графства на Англия. Бел.пр. ↑

ГЛАВА IX

Друг свят, друг ден, друго зазоряване.

Най-тънката сребриста светлина на ранното утро бавно се появи.

Няколко милиарда трилиона тона свръхгорещи взривяващи се водородни ядра бавно се издигаха над хоризонта, като успяваха да изглеждат малки, студени и леко влажни.

Във всяко зазоряване има миг, когато светлината бавно се разлива и настъпва магията на утрото. Светът затаява дъх.

Мигът отмина, както това се случваше всяка сутрин на Скорншелъс Зета.

Мъглата се беше вкопчила за повърхността на тресавищата. Блатните растения бяха посивели, високите тръстики губеха очертанията си. Изпаренията висяха неподвижно като затаен дъх.

Нищо не помръдваше.

Беше тихо.

Слънцето се бореше немощно с мъглата, опитваше се да дари малко топлина тук, да разпръсне малко светлина там, но ясно беше, че и през днешния ден щеше дълго да се влачи в небето.

Нищо не помръдваше.

Отново тишина.

Нищо не помръдваше.

Тишина.

Нищо не помръдваше.

На Скорншелъс Зета твърде често цели дни минаваха по такъв начин и този щеше наистина да бъде един от тях.

Четиринадесет часа по-късно слънцето залезе безнадеждно зад отсрещния хоризонт с усещането за напълно пропилен усилия.

А няколко часа след това то отново се появи, отърси рамене и се заизкачва в небето.

Този път, обаче, нещо ставаше. Един дюшек беше срещнал робот.

— Здравсти, робот — каза дюшекът.

— Беее — каза роботът и продължи да върши това, което правеше, а именно да се разхожда наоколо много бавно в много тесен кръг.

— Щастлив ли си? — попита дюшекът.

Роботът спря и погледна дюшека. Гледаше го подигравателно. Очевидно беше много тъп дюшек. Той отвърна на погледа му с широко отворени очи.

След като отмери с точност до няколко десетични знака една пауза с дължина, достатъчна, за да разкрие общо презрение към всякакви дюшечести неща, роботът продължи да се разхожда в сбити кръгове.

— Може да си поприказваме — каза дюшекът, — искаш ли?

Беше голям дюшек и вероятно от много високо качество. Малко неща се произвеждат в днешно време, защото в една безкрайно голяма Вселена, каквато е например тази, в която живеем, повечето неща, които човек може да си представи, а и много други, които по-добре да не си представя, все растат някъде. Наскоро беше открита гора, в която голяма част от дърветата дават кръстати отвертки вместо плодове. Жизненият цикъл на кръстатата отвертка-плод е твърде интересен. Веднъж откъснат, на него му трябва тъмно, прашно чекмедже, в което може да си лежи необезпокояван години наред. После една нощ той внезапно се излюпва, съблича външната си кожа, която изсъхва на прах, и остава като абсолютно неопределен малък метален обект с накрайници от двете страни и нещо като ребро, и нещо като дупка за винт. Веднъж намерен, обикновено бива захвърлен. Никой не знае, каква му е ползата от това. Природата, в безкрайната си мъдрост, вероятно работи по въпроса.

Също така, никой не знае каква полза имат от живота си и дюшеците. Те са големи, приятелски настроени, джобноразсадни създания, които живеят тихо частния си живот в блатата на Скорншелъс Зета. Много от тях биват залавяни, умъртвявани, изсушавани, откарвани на кораби и използвани за спане. На никой от тях изглежда не му пука от това и всички те се наричат Зем.

— Не — каза Марвин.

— Казвам се — каза дюшекът — Зем. Може да обсъдим малко времето.

Марвин отново направи пауза в умореното си кръгово блуждаене.

— Росата — отбеляза той — очевидно е паднала тази сутрин с подчертано отвратително тупване.

Той поднови разходката си, сякаш извисен от този разговорен изблик до нови висоти в унието и подтиснатостта. Марвин упорито се тътреше. Ако имаше зъби, в този миг щеше да заскърца с тях. Нямаше. Не заскърца. Голото тътрене изразяваше всичко.

Дюшекът се плуткаше около него. Това е нещо, което само живи дюшеци в блатата могат да правят, ето защо думата е излязла вече от обща употреба. Той се плуткаше съчувствено, раздвижвайки прилично количество вода. После очарователно пусна няколко балончета въздух под водата. Сините му и бели райета проблеснаха кратко в един промъкнал се неочаквано през мъглата крехък слънчев лъч, който накара създанието да изпита моментна наслада.

Марвин се тътреше.

— Мисля, че си си наумил нещо — каза дюшекът флураво.

— Повече, отколкото вероятно можеш да си представиш — измрачния Марвин. — Капацитетът ми за мозъчна активност от всякакъв род е толкова безграничен, колкото самите необятни простори на космоса. Освен, разбира се, капацитетът ми за щастие.

Шляп, шляп, ходеше той.

— Капацитетът ми за щастие — добави той — можеш да го побереш в кутия кибрит, без да вадиш клечките предварително.

Дюшекът глобираше. Това е звукът, издаван от живи, обитаващи блатата дюшеци, дълбоко трогнати от историята на една лична трагедия. Според *Ултра-Пълния Максимегалонски Речник на Всеки Един Език Някога* думата означава също звука, издаван от Всевишния Санвалвуаг от Холоп, който открива, че за втора поредна година забравя рождения ден на жена си. Тъй като е имало само вечно един Всевишен Санвалвуаг от Холоп и той никога не се е женил, думата се използва само вечно в отрицателен или спекулативен смисъл. Съществува вечно-растяща вълна от убеждение, че *Ултра-Пълния Максимегалонски Речник на Всеки Един Език Някога* не струва и флотилията от платформи, необходима за разнасянето на микроскладираното му издание. Наистина странно е, че речникът изпуска думата „флулавр“, което просто означава „по флупен начин“.

Дюшекът глобира отново.

— Усещам дълбока депримираност в диодите ти — волюна той (за значението на думата „волюна“, купете си *Скорншелски Блатен Разговорник* от която и да е антикварна книжарница или, алтернативно, купете *Ултра-Пълния Максимегалонски Речник*, тъй като Университетът ще бъде много доволен да се отърве от него и да си възвърне няколко ценни места за паркиране) — и това ме натъжава. Трябва да си по-дюшекоподобен. Ние живеем тих улегнал живот в блатата, където ни стига да се плуткаме и да волюваме и гледаме на влажността по съвсем флулав начин. Убиват някои от нас, но ние всички се наричаме Зем, така че никога не разбираме, кого точно. Така глобирането се свежда до минимум. Защо се разхождаш в кръг?

— Защото кракът ми е затънал — отвърна просто Марвин.

— Изглежда ми — каза дюшекът, очвайки го съчувствено — като един доста нещастен крак.

— Прав си — каза Марвин, — така си е.

— Вуун — каза дюшекът.

— Предполагам — отвърна Марвин — а също така предполагам, че намираш идеята за робот с изкуствен крак за доста забавна. Трябва да разкажеш на твоите приятели Зем и Зем, като се видите по-късно; те сигурно ще се посмеят, ако ги познавам добре, което разбира се не е така — освен дотолкова, доколкото познавам всички органични форми на живот, а то е доста по-добре, отколкото бих искал. Ха, моят живот е всичко останало, но не и кутия с червячни трансмисии.

Той отново зашляпа в малки кръгчета около тънкия си стоманен крак, който се въртеше в калищата, но иначе изглеждаше затънал.

— Но защо непрекъснато се въртиш и въртиш? — попита дюшекът.

— Просто да не загубя форма — каза Марвин и продължи да се върти и върти.

— Смятай, че я имаш, скъпи приятелю — изфлърбори дюшекът, — смятай, че я имаш.

— Просто още един милион години — каза Марвин, — просто още един бърз милион. После може да опитам в другата посока. Просто за разнообразие, разбираш ли.

Дълбоко в най-вътрешните си пружинени джобове дюшекът почувства, че роботът изгаряше от желание да бъде попитан, от колко

време се тътрузи по този безполезен и безплоден начин. С още едно тихо изфлърборване той така и направи.

— О, малко над пет милиона, малко над — безгрижно каза Марвин. — Питай ме, дали някога ми е омръзнало, айде, питай ме.

Дюшекът го попита.

Марвин пропусна въпроса, само се затътри с подчертано усърдие.

— Веднъж държах реч — каза внезапно той и видимо несвързано. — Може и да не разбереш веднага, защо подхващам тази тема, но това е, защото мозъкът ми работи толкова феноменално бързо и защото аз съм по груба преценка тридесет милиарда пъти поинтелигентен от тебе. Ще ти дам пример. Намисли си число, каквото и да е.

— Тъ, пет — каза дюшекът.

— Не е вярно — каза Марвин. — Виждаш ли?

Дюшекът беше силно впечатлен и осъзна, че се намира в присъствието на не незабележителен ум. Той се уиломира по цялата си дължина, разпращайки малки вълнички по повърхността на плитката, обрасла с водорасли локва.

Той гупна.

— Кажи ми — настоя Дюшекът — за речта, която веднъж си държал, копнея да я чуя.

— Беше посрещната много лошо — каза Марвин — по ред причини. Изнесох я — добави той, като направи странно разчепатено подобие на жест с не съвсем добрата си ръка, която обаче беше по-добре от другата, печално запоена към лявата му страна — ей там, на около миля разстояние.

Той сочеше толкова добре, колкото можеше и очевидно искаше да бъде съвсем ясно, че го правеше толкова добре, колкото можеше — през мъглата, над тръстиките, към част от блатото, която изглеждаше точно така, както и всяка друга част от блатото.

— Там — повтори той. — Аз бях нещо като знаменитост на времето.

Вълнение обхвана дюшека. Той никога не беше чувал на Скорншелъс Зета да са държани речи, определено не и от знаменитости. Вода запръска от него, когато по гърба му прогльрира тръпка.

Той направи нещо, което дюшеците рядко си правят труда да направят. Като събра всички сили, той изправи продълговатото си тяло във въздуха и го задържа така няколко секунди, треперейки, докато надничаше през мъглата над тръстиките към онова място от блатото, което Марвин бе посочил. Дюшекът без разочарование установи, че мястото беше съвсем същото, като всяко друго място в блатото. Усилието беше прекалено голямо за него и той се фдоджна обратно в локвата си, заливайки Марвин с воняща кал, торф и буреняци.

— Аз бях знаменитост — безжизнено и тъжно се обади роботът — за кратко време. Беше резултат от чудното ми спасение от една гибел почти толкова прекрасна, колкото и смъртта в сърцето на пламтящо слънце, за което горчиво съжалявам. Можеш да се досетиш по състоянието ми — добави той, — как съм се разминал на косъм. Бях спасен от търговец на метални отпадъци, представи си само! Ето ме сега тук — мозък с размерите на... няма значение.

Известно време той се тътреше яростно.

— Той ме поправи и ме уреди с този крак. Омразен е, нали? Той ме продаде на една Мозъчна зоологическа градина. Бях космически експонат. Трябваше да седя на един сандък и да разказвам историята си, докато посетителите ми казваха да не падам духом и да мисля оптимистично. „’Айде, усмихни се, малко роботче“ — викаха ми те — „’айде, дай ни една усмивчица.“ Аз им обяснявах, че да ме накараш да се усмихна, значи да прекараш няколко часа в една работилница с гаечен ключ и това вървеше добре.

— Речта — подкани го дюшекът. — Копнея да чуя речта ти в блатата.

— Имаше мост, построен над блатата. Киберструктурен хипермост, дълъг стотици мили, за да минават йонните бьгита и камиони през блатото.

— Мост? — куърна дюшекът. — Тук в блатото?

— Мост — потвърди Марвин, — тук в блатото. Трябваше да съживи икономиката на Скорншелската Система. Изтощиха цялата икономика на Скорншелската Система, за да го построят. Помолиха ме да го открия. Бедните глупаци.

Започна леко да вали, фини капчици се промъкваха през мъглата.

— Стоях на платформата. На стотици мили пред мен и на стотици мили зад мен се простираше мостът.

— Блестеше ли? — ентузна дюшекът.

— Блестеше.

— Царствено ли се простираше?

— Царствено се простираше.

— Като сребриста нишка ли се беше проточил надалеч в невидимата мъгла?

— Да — каза Марвин. — Искаш ли да чуеш тази история?

— Искам да чуя речта ти — отвърна дюшекът.

— Ето какво казах. Аз казах: „Бих искал да кажа, че за мен е голямо удоволствие, чест и привилегия да открия този мост, но не мога, защото всичките ми лъжливи вериги са неизправни. Мразя ви и ви презирам всичките. А сега обявявам тази нещастна киберструктура за открита за лекомислена злоупотреба от всеки, който реши да я прекоси.“ И се включих в откриващите кръгове.

Марвин спря, припомняйки си момента.

Дюшекът се развълрира и глърира. Той се плуткаше, гупваше и уиломваше, правейки последното по особено флулав начин.

— Вуун — уърфна той най-накрая. — А беше ли величествен повод?

— Оправдано величествен. Целият дълъг хиляда метра мост спонтанно сгъна блестящата си снага и потъна, плачейки в блатото, като повлече след себе си всички присъстващи.

На това място от разговора настъпи тъжна и ужасна пауза, през която сякаш стотици хиляди гласове казаха с изненада „уоп“, а отбор бели работи се спуснаха от небето подобно на семена от глухарче, носени от вятъра в стегната бойна част. В един насилствен и неочакван момент те всички бяха там, в блатото, отвивайки с гаечен ключ изкуствения крак на Марвин, а после отново изчезнаха в кораба си, който издаде едно „фууп“.

— Виждаш ли с какви работи трябва да се боря? — каза Марвин на гобещия дюшек.

Изведнъж, секунди по-късно, роботите отново се върнаха за още едно насилие и този път, след като си тръгнаха, дюшекът остана сам в блатото. Той се плуткаше с удивление и тревога. Едва ли не лърголеше от страх. Изправи се да погледне над тръстиките, но нищо не се виждаше, нито робот, нито бляскащ мост, нито кораб, само още тръстики. Дюшекът се послуша, но вятърът не носеше друг звук, освен

вече познатия звук на полу-откачени етимолози, подвикващи си в далечината през мрачното блато един на друг.

ГЛАВА X

Тялото на Артър Дент се протегна.

Вселената се разчупваше около него на милиони святкащи фрагменти. Всяко отделно парченце се въртеше безмълвно в пустотата, отразявайки върху сребрилата си повърхност всепоглъщащо унищожение от огън и разруха.

После чернотата зад Вселената избухна и всяко отделно парче чернота представляваше неистовия пушек на ада.

Нищото зад чернотата зад Вселената избухна също, а най-накрая зад нищото зад чернотата зад разчупената Вселена беше тъмната фигура на страхотно огромен мъж, говорещ страхотни думи.

— Това бяха — каза фигурата, говорейки от страхотно удобен стол — Криккитските войни, най-огромното опустошение, сполитало някога нашата Галактика. Това, което изпитахте...

Слартибартфаст превъртя напред, махайки с ръка.

— Това е документален запис — извика той. Откъсът не е този, който ми трябва. Ужасно съжалявам, опитвам се да намеря пренавиващото.

— ...е това, което милиарди и милиарди невинни...

— Не се — извика Слартибартфаст, превъртайки пак напред и човъркайки яростно устройството, което беше включил в стената на Стаята за Информационни Илюзии и което всъщност още стоеше включено там — съгласявайте да купувате нищо с такъв жак.

— ...хора, създания, вашите себеподобни...

Музиката се засили. Страхотна музика, страхотни акорди. От страхотно завихрената мъгла зад мъжа бавно изплуваха три високи колони^[1].

— ...изпитали, оживяха — или, най-често, не успяваха да оживеят. Помислете за това, приятели мои. И нека не забравяме — а само след миг ще мога да ви предложа начин, който ще ни помогне винаги да помним, — че преди Криккитските войни, Галактиката беше едно рядко срещано и прекрасно нещо, една щастлива Галактика!

На това място музиката страхотно гърмеше и трещеше.

— Една Щастлива Галактика, приятели мои, както това се представя от символа на Вратата Уикит^[2]!

Сега трите колони се виждаха ясно. Върху тях напречно бяха разположени две греди по начин, изумително познат за объркания мозък на Артър.

— Трите колони — прогърмя мъжът. — Стоманената колона, въплъщаваща Силата и Мощта на Галактиката!

Премигаха прожектори и затанцуваха лудешки танц нагоре-надолу по колоната от ляво, която, очевидно, беше направена от стомана или нещо много подобно. Музиката прокънтя глухо и загърмя.

— Перспексовата Колона — обяви мъжът, — въплъщаваща силата на Науката и Разума в Галактиката!

Други прожектори заиграха екзотично нагоре-надолу по дясната, прозрачна колона, създавайки ослепителни образи във вътрешността ѝ, които събудиха в стомаха на Артър Дент необясним страстен копнеж по сладолед.

— И — продължи гръмният глас — Дървената Колона, въплъщаваща — тук гласът му стана съвсем леко дрезгав и се изпълни с прекрасни сентименти — силата на Природата и Духовността.

Прожекторите обхванаха централната колона. Музиката смело достигна напълно непоносими височини.

— Между тях подкрепяни — гласът се извиси до своята кулминация — Златната Греда на Успеха и Сребърната Греда на Мира!

Сега цялото съоръжение беше залято от ослепителни светлини, а музиката, за щастие, беше надхвърлила далеч прага на чувствителността. Двете брилянтно проблясващи греди бяха поставени върху трите колони. Изглежда върху тях седяха момичета или, както можеше да се предположи, това трябваше да бъдат ангели. Все пак, ангелите обикновено биват представяни с повече одеания, отколкото в случая.

Изведнъж настъпи драматично мълчание в нещото, замислено вероятно да представлява Космоса, и светлините избледняха.

— Няма свят — потрепваше обиграният глас на мъжа — няма цивилизован свят в Галактиката, където този символ да не се тачи дори и днес. Дори в примитивните светове той се е съхранил в родовата

памет. Именно него унищожиха силите на Крикит и именно той сега държи заключен техния свят до края на вечността!

Със замах мъжът извади от ръцете си модел на Вратата Уикит. В този необиковен спектакъл беше страшно трудно да се определи мащаба, но моделът изглеждаше висок около три фута.

— Разбира се, това не е оригиналният ключ. Той, както на всички е известно, беше засмукан от вечно-въртящите се в пространствено-временния континуум вихри и загубен завинаги. Това е забележително копие, ръчна изработка на сръчни занаятчии, използвали древните тайни на занаята. То е сглобено с любов, за да бъде превърнато в реликва, която е чест да притежавате, реликва в памет на загиналите защитници на Галактиката — нашата Галактика!

В този момент Слартибартфаст отново превъртя напред.

— Намерих го — каза той. — Можем да разкараме тия глупости. Само не клюмайте, това е всичко.

— Сега, нека наведем глави в признателност — напевно произнесе гласът и после повтори всичко отново, много по-бързо и отзад напред.

Прожектори ту грейваха, ту угасваха, колоните изчезнаха, мъжът задрънка обратно в нищото, Вселената чевръсто се събра наново около тях.

— Разбирате ли? — попита Слартибартфаст.

— Удивен съм — каза Артър — и объркан.

— Аз бях задрямал — каза Форд, който се надигна в този момент. — Изгървах ли нещо?

Те се озоваха, люшкани силно, на ръба на мъчително висока скала. Вягърът се отскубваше от лицата им и се впускаше напред през една теснина. В края на теснината енергично се самозапалваха за живот останките на една от най-великите и най-мощни космически бойни флотилии в Галактиката. Небето беше мрачно розово и помръкваше, преминавайки през твърде странен синкав цвят до черно малко по-нагоре. То блъваше пушек с невероятна скорост.

Събитията ги застигаха прекалено бързо, за да могат да бъдат разграничени и едва когато след известно време огромен боен кораб профуча край тях, сякаш някой каза „буу“, те разпознаха мястото, на което бяха влезли в началото.

Но сега нещата бяха твърде забързани, една видео-сензорна цапаница, която ги подмяташе и лашкаше през векове от Историята на Галактиката, като ги обръщаше, извърташе и караше да затреперят. Звукът беше чисто и просто тънък пронизващ крясък.

От време на време в безпорядъка от събития те получаваха усещането за страшни катастрофи, дълбоки ужаси и катаклизмични шокове, всичко това винаги свързано с определени повтарящи се образи, които неизменно изпъкваха ясно в лавината на преобръщащата се история: врата с уикет, малка твърда червена топка, твърди бели работи и още нещо с по-неясни очертания, нещо тъмно и замъглено.

Но имаше и друго усещане, което бе ясно, че идваше от разбушувания отрязък на времето.

Така, както в бавна поредица от щраквания при забързване не може вече да се разграничи всяко отделно щракване и поредицата постепенно преминава в непрекъснат и покачващ се тон, така и тук поредица индивидуални впечатления премина в едно непрекъсващо чувство — и все пак не и чувство. Ако беше чувство, то бе абсолютно безчувствено. То беше омраза, непримирима омраза. Студено, но не както е студен ледът, а както е студена една стена. Неперсонално, но не както случайно насоченият в тълпата юмрук е неперсонален, а както събираните от компютър такси за паркиране са неперсонални. И беше смъртоносно — не както са смъртоносни куршумът или ножът, а както е смъртоносна тухлена стена, изградена напърно на магистрала.

И както покачващият се тон променя характера си и става по-хармоничен, така и това безчувствено чувство сякаш се извиси до непоносим писък, който изведнъж премина във вой, изпълнен с усещане за вина и провал.

После той внезапно секна.

Те стояха на върха на тих хълм в една спокойна вечер.

Слънцето залязваше.

Около тях леко хълмиста местност се разстилаше нежно към далечината. Птичките пееха какво мислят по въпроса за всичко това и като че ли преобладаващото мнение беше добро. Малко по-нататък можеше да се чуе шумът от играещи деца, още малко по-нататък, в смрачаващата се вечер се виждаха контурите на малък град.

Градът изглежда се състоеше предимно от доста ниски сгради, направени от бял камък. Очертанията имаха приятната форма на заоблени криви.

Слънцето почти беше залязло.

Отнякъде засвири музика. Слартибартфаст натисна едно копче и тя замлъкна.

Обади се някакъв глас: „Това“. Слартибартфаст натисна едно копче и той замлъкна.

— Аз ще ви разкажа за това — тихо каза той.

Мястото беше миротворно. Артър се почувства щастлив. Дори Форд изглеждаше ободрен. Те повървяха малко по посока на града и Информационната Илюзия на тревата под тях беше приятна и пролетна, а Информационната Илюзия на цветята миришеше свежо и ароматно.

Само Слартибартфаст изглеждаше изпълнен с предчувствия и без настроение.

Той спря и погледна нагоре.

Внезапно на Артър му се стори, че докато това ставаше в края, или така да се каже в началото на ужаса, който току-що смътно бяха изпитали, всеки момент трябваше да се случи нещо отвратително. Беше разстроен от мисълта, че нещо отвратително би могло да се случи някъде, където цареше такава идилия. Той също погледна нагоре. В небето нямаше нищо.

— Няма да атакуват тук, нали? — попита той. Осъзнаваше, че се разхожда просто в един запис, но въпреки това се чувстваше обезпокоен.

— Тук няма опасност от атака — каза Слартибартфаст и гласът му неочаквано потрепна от обзелите го чувства. — Тук започва всичко. Това е самото място. Това е Крикит.

Той се вгледа в небето.

Небето, от единия до другия си край, от изток до запад, от север до юг, беше изцяло и абсолютно черно.

---

[1] В крикета вратата представлява три кръгли дървени подпори, широки два сантиметра и дълги около седемдесет сантиметра, забити в земята на една линия с около седем сантиметра разстояние помежду си и съединени отгоре с две напречни греди. Бел.пр. ↑

[2] Уиккит — преиначено от уикет — напречните греди на вратата в крикета, които трябва да се уцелят с топката. Бел.пр. ↑

ГЛАВА XI

Шляп, шляп.

Хърр.

— Радвам се да Ви услужа.

— Млъквай.

— Благодаря.

Шляп, шляп, шляп, шляп, шляп.

Хърр.

— Благодаря, че ощастливихте една проста врата.

— Надявам се диодите ти да изгният.

— Благодаря. Приятен ден.

Шляп, шляп, шляп, шляп.

Хърр.

— За мен е удоволствие да Ви отворя...

— Раззаркай се.

— ...и задоволство да се затвора отново със съзнанието за добре свършена работа.

— Казах ти раззаркай се!

— Благодаря, че чухте това съобщение.

Шляп, шляп, шляп, шляп.

— Уоп.

Зейфод престана да шляпа. Той шляпаше из „Златно сърце“ дни наред и досега нито една врата не му беше казвала „уоп“. Беше съвсем сигурен, че и сега не врата му беше казала това „уоп“. Вратите не казваха неща от този сорт. Беше прекалено кратко. Още повече, нямаше достатъчно врати. А то прозвуча, като че ли стотици хиляди хора бяха казали „уоп“, което го озадачи, защото беше сам на кораба.

Беше тъмно. Повечето от несъществените системи на кораба бяха спрени. „Златно сърце“ се носеше безметежно в една отдалечена област от Галактиката, дълбоко в мастилената чернота на космоса. Така че, кои бяха тези стотици хиляди хора, които би срещнал на това място и които биха казали съвсем неочаквано „уоп“?

Зейфод се огледа наоколо, нагоре и надолу по коридора. Всичко беше потънало в дълбока сянка. Виждаха се само много смътните розовеникави контури на вратите, които меко грееха в мрака и пулсираха, когато заговореха, макар той да бе опитвал всички начини, които можеше да измисли, за да ги накара да млъкнат.

Светлините бяха изгасени, така че главите му да не могат да се гледат една друга, защото нито една от тях напоследък не представляваше привлекателна гледка, нито пък беше представлявала, откакто той допусна грешката да погледне в душата си.

Беше грешка наистина.

Беше късно една нощ — разбира се.

Беше твърде лош ден — разбира се.

По корабната озвучителна система беше пусната бездушна музика — разбира се.

И той, разбира се, беше леко пиан.

С други думи, налице бяха всички обичайни условия, благоприятстващи пристъпите на душеровичкане, но въпреки това си беше чиста грешка.

Докато сега стоеше, безмълвен и сам в тъмния коридор, той си припомни онзи момент и потрепера. Едната му глава погледна нагоре по коридора, а другата надолу. Всяка реши, че трябва да тръгне в обратна посока.

Той се ослуша, но не можа да чуе нищо.

Имаше само едно „уоп“.

Пътят изглеждаше ужасно дълъг, за да бъдат доведени толкова ужасно много на брой хора, само за да кажат една дума.

Зейфод нервно се запъти по посока на моста. Там поне би чувствал нещата под контрол. Той отново спря. Струваше му се, че би било ужасно добре самият той да бъде под контрол.

Първият шок в онзи момент, припомни си той, беше откритието, че всъщност има душа.

В действителност, винаги беше предполагал в една или друга степен, че си има душа, както имаше и пълен набор от всичко останало. Наистина някои неща се дублираха. Но внезапният сблъсък с онова там, дълбоко в него, му донесе първото сериозно сътресение.

А после откритието (това беше вторият шок), че душата му не е онзи прекрасен предмет, който той смяташе, че се полага по природа

на човек в неговото положение, го разтърси отново.

Тогава той се замисли, какво всъщност беше неговото положение и новият шок за малко не го накара да си разлее питието. Бързо го пресуши до дъно да не му се случи нещо друго преди това. После си наля още една бърза доза, която да последва първата и да провери, дали всичко е в ред.

— Свобода — каза той високо.

В онзи момент Трилиън се появи на моста и каза няколко ентусиазирани работи на тема свободата.

— Не мога да се оправя с това — каза той мрачно и изпрати трето питие надолу да види, защо второто още не е дало отчет за състоянието на първото. Той несигурно погледна двете Трилиън и предпочете тази отдясно.

Изля четвърто питие в другото си гърло с идеята, че то ще настигне предишното преди хранопровода и двете заедно с обединени сили ще накарат второто да се вземе в ръце. После и трите ще се впуснат в търсене на първото, ще си поприказват с него, а може и да си попеят малко.

Не беше сигурен дали четвъртото питие успя да разбере всичко това, така че изпрати и пето да разясни идеята по-пълно и шесто за морална подкрепа.

— Пиеш прекалено много — каза Трилиън.

Главите му се сблъскаха, опитвайки се да обединят четирите Трилиън, които сега виждаше, в една цялостна личност. Отказа се и погледна навигаторския екран, където с удивление откри твърде значителен брой звезди.

— Вълнение и приключение и истински дивотии — измърмори той.

— Виж какво — каза тя със съчувствена нотка в гласа и седна до него — съвсем разбираемо е, че за известно време ще се чувстваш малко безполезен.

Той я изгледа подозрително. Никога досега не беше виждал някой да седи в собствения си скют.

— Уоу — каза той. — Сипа си още едно.

— Ти приключи мисията си, която изпълняваше години наред.

— Не съм я изпълнявал. Опитвах се да избегна да я изпълнявам.

— Все пак ти я приключи.

Зейфод изгруктя. Изглежда в стомаха му течеше луд купон.

— Мисля, че тя ме приключи — каза той. — Ето ме, Зейфод Бийбълброкс, мога да отида където си искам и да направя каквото си искам. Имам най-великия кораб в познатите небеса, момиче, с което нещата изглежда да вървят съвсем добре.

— Наистина ли?

— До толкова, до колкото мога да преценя. Не съм експерт по личните връзки.

Трилиън повдигна вежди.

— Аз съм — добави той — печен тип, мога да правя каквото си искам, само дето нямам и най-малка представа какво.

Той направи кратка пауза.

— Изведнъж едно нещо — добави по-нататък — престана да влече след себе си друго нещо. — обратно на това твърдение, той удари още едно и тронаво се смъкна от стола.

Докато къртеше, Трилиън направи малка справка в *Пътеводителя на Галактическия Стопаджия*. Там се предлагаха няколко съвета по въпроса за пиянството.

— Дерзайте — казваше се там — и наслука.

Имаше препратки в указателя за размера на Вселената и как да се справиш с него.

После тя попадна в указателя на Хан Уейвъл, екзотичната планета за отпуски и едно от чудесата на Галактиката.

Хан Уейвъл е свят, състоящ се предимно от легендарни ултралуксозни хотели и казина, които всички до един са се сформирали в резултат на природната ерозия на вятъра и дъжда.

Шансовете това да се случи са едно към безкрайност. Малко се знае за процесите, довели до този резултат, защото нито един от копнеещите да ги изследват геофизици, вероятностни статистики, метеороаналитици или страннолози не е в състояние да си позволи да отседне там.

„Страхотно“, помисли си Трилиън, и след няколко часа великият бял кецообразен кораб бавно се спускаше в небето под едно горещо искрящо слънце към ярко оцветен пясъчен космопорт. Очевидно долу корабът предизвикваше сензация и Трилиън се забавляваше. Тя чу Зейфод да се движи наоколо и да си подсвирква някъде в кораба.

— Как си? — попита тя по корабния интерком.

— Чудесно — отвърна той умно, — ужасно добре.

— Къде си?

— В банята.

— Какво правиш?

— Стоя си там.

След час-два стана ясно, че е имал предвид точно това и корабът се обърна отново към небето, без да е отворил люка си нито веднъж.

— Хей-хо — каза Еди Компютърът.

Трилиън търпеливо кимна, забарабани с пръсти няколко пъти и включи пак корабния интерком.

— Мисля, че засиленият купонен режим вероятно не е това, от което се нуждаеш в този момент.

— Вероятно не — отвърна Зейфод, оттам където се намираше.

— Мисля, че малка доза физическо предизвикателство ще ти помогне да излезеш от кожата си.

— Каквото и да си мислиш, мисля — каза Зейфод.

„*ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ НЕВЪЗМОЖНОСТИ*“ беше заглавието, което привлече погледа на Трилиън, когато малко по-късно тя седна отново да прелисти *Пътеводителя*. Докато „*Златно Сърце*“ се носеше с невероятна скорост в неопределена посока тя посръбваше от една чаша нещо нестващо за пиене, приготвено от Нутриматичния шейкър и четеше как се лети.

Ето какво казва *Пътеводителят на Галактическия Стопаджия* по въпроса за летенето.

Има чалъм, казва той, в летенето, или по-скоро се иска умение.

Умението се състои в това, да се научите да се хвърляте на земята и да не я уцелвате.

Изберете си един хубав ден, предлага той, и опитайте. Първата част е лесна.

Всичко, което се иска в нея, е просто да се хвърлите напред с цялата си тежест и да не Ви пука, че ще Ви заболи.

Тоест, ще Ви заболи, ако не-успеете да пропуснете земята.

Повечето хора не успяват да я пропуснат. И дори действително да полагат необходимото старание, почти сигурно е, че твърдо няма да я пропуснат.

Очевидно именно тази втора част, пропускането, създава трудности.

Единият проблем е, че земята трябва да се пропусне случайно. Няма никакъв смисъл от опитите за съзнателно пропускане, по простата причина, че това няма да стане. Трябва по средата на пътя вниманието Ви внезапно да бъде отвлечено от нещо друго, така че повече да не си мислите за падането, или за земята, или колко много ще Ви заболи ако не успеете да я пропуснете.

Забележително трудно е да отклоните вниманието си от тези три неща през онази част от секундата, която имате на разположение. От тук идват и неуспехите на повечето хора, а също и крахът на илюзиите им относно този весел и зрелищен спорт.

Ако, все пак, сте достатъчно късметлия да разсеете вниманието си в критичния миг, да речем, с някой пищен чифт крака (пипала, псевдоноги, според филността и/или личните предпочитания) или с някоя бомба, която се взривява наблизко, или ако внезапно съзрете някой екземпляр от изключително рядък вид буболечки да пълзи върху близкия клон, в този случай за свое учудване няма изобщо да уцелите земята, а ще се полюшвате на няколко инча над нея с леко глуповат вид.

Това е моментът за превъзходна и несъзнателна концентрация.

Полюшвайте се и плавайте, плавайте и се полюшвайте.

Зарежете всякакви разсъждения относно тежестта си и просто се оставете да се понесете по-нависоко.

Не слушайте никого какво ще Ви каже в този момент, защото няма да може да Ви каже нищо полезно.

Най-вероятно е да Ви кажат нещо от сорта „Мили Боже, не можеш да летиш!“

Жизнено важно е да не им вярвате или внезапно те ще се окажат прави.

Носете се все по-нависоко и по-нависоко.

Пробвайте няколко пикирания, отначало нежно, после се понесете над върховете на дърветата, дишайте равномерно.

НЕ МАХАЙТЕ НА НИКОГО!

След като направите това няколко пъти, ще установите, че моментното разсейване се постига все по-лесно и по-лесно.

После ще научите и всичко за това, как да контролирате полета си, скоростта, маневреността си, като номерът обикновено се крие в това, да не мислите прекалено много за нещата, които искате да

направите, а да ги оставите да станат от само себе си, все едно, че така или иначе ще се случат.

Ще се научите също как да се приземявате правилно, с което сигурно ще се сблъскате и то ще се сблъскате лошо, още при първите си опити.

Има и частни клубове за летене, към които може да се присъедините и което ще Ви помогне да постигнете най-важното, разсейването. Там се наемат хора с удивителни тела или идеи, които да изскачат иззад храсталаците и да ги показват и/или обясняват в критичния момент. Малко истински стопаджии могат да си позволят членството в тези клубове, но някои от тях успяват да намерят там временно работа.

Трилиън жадно прочете това, но после с неохота реши, че Зейфод не беше в подходяща умствена форма за летене, или за ходене по планините, или за наемане на Брантисвоганската Администрация за оповестяване на програмата по смяна на жителството. Това бяха останалите занимания, изброени под заглавието „Възстановителни Невъзможности“.

Вместо това тя подкара кораба към Алосиманиус Синека, царство на ледове, сняг, потресаваща мозъка красота и зашеметяващ студ. Преходът от снежните долини на Лиска до подножието на Ледено-кристалните пирамиди на Састантуа е дълъг и отвратителен, дори ако човек е с реактивни ски и синекиански снежни хрътки. Но гледката от върха, гледката, която се открива към Глетчерните долини Стин, блестящата планина Призм и далечните ефирно играещи ледени светлинки, първоначално смразява ума, а после бавно го отпуска към неизпитани досега хоризонти на красотата. Трилиън почувства, че би могла да понесе бавното отпускане на мозъка си към неизпитани досега хоризонти на красотата.

Те навлязоха в ниска орбита.

Сребристорбялата красота на Алосиманиус Синека се простираше под тях.

Зейфод беше останал да лежи в леглото с едната си глава пъхната под възглавницата, а другата решаваща кръстословици до късно през нощта.

Трилиън отново търпеливо кимна, преброи до достатъчно голямо число и си каза, че сега важното е да накара Зейфод да говори.

С помощта на дезактивирането на симптоматиката на всички кухненски роботи, тя приготви най-прекрасното ядене, което може да измисли — не много мазни меса, ароматни плодове, благоуханни сирена, изтънчени алдебарански вина.

Занесе ги на Зейфод и го попита дали е склонен да обсъдят нещата.

— Раззаркай се — каза той.

Трилиън търпеливо кимна, преброи до едно още по-голямо число, леко хвърли подноса встрани, отиде до стаята за транспортиране и просто се телепортира извън неговия живот, накъдето ѝ видят очите.

Дори не зададе никакви координати, нямаше и най-малка представа къде отива. Просто си отиде — една редица случайно подредени точки, носещи се из Вселената.

— Всичко друго — каза си тя, докато напускаше — е по-добре от това.

— Добрата работа също — измърмори Зейфод на себе си, обърна се и не можа да заспи.

На следващия ден той бродеше без покой из празните коридори на кораба, правейки се, че не я търси, въпреки че знаеше, че тя не е там. Пренебрегна раздразненото настояване на компютъра да разбере какво всъщност става на кораба, като вкара малка електронна тапа между два от терминалите му.

След известно време започна да гаси лампите. Нищо не се виждаше. Нищо нямаше да се случи.

Една нощ, лежейки в леглото — фактически на кораба сега непрекъснато беше нощ — той реши да се стегне и да подреди нещата в някаква перспектива. Рязко се изправи и започна да навлича дрехите си. Реши, че във Вселената все трябва да има някой, който се чувства по-гадно, нещастно и прокълнато от него и реши да се отправи да го търси.

По средата на пътя за моста му хрумна, че това може би е Марвин и се върна в леглото.

Няколко часа по-късно, докато шляпаше безутешно из затъмнените коридори, кълнейки жизнерадостните врати, той чу онова

„уоп“, което му подейства твърде изнервящо.

Облегна се напрегнато на стената на коридора и се начумери като човек, който се опитва да изправи тирбушон с телекинеза. Докосна с пръсти стената и почувства необичайна вибрация. Сега вече съвсем ясно долови леки шумове и долови откъде идваха — идваха от моста.

Движейки ръката си по стената, той се натъкна на нещо, което беше радостен да открие. Тихо се придвижи малко по-нататък.

— Компютър? — изсъска той.

— Мммм? — обади се най-близкият до него терминал, също така тихо.

— Има ли някой на кораба?

— Ммммм — каза компютърът.

— Кой е той?

— Ммммм ммм ммммм — каза компютърът.

— Какво?

— Ммммм мммм мм мммммммм.

Зейфод зарови една от главите си в двете си ръце.

— О, Заркуон — измърмори той на себе си. После се вгледа нагоре по коридора към входа за моста, откъдето в мрака се чуваха още повече съвсем целенасочени шумове и където се намираха затапените терминали.

— Компютър — изсъска той отново.

— Ммммм?

— Когато те оттапя,...

— Ммммм.

— Напомни ми да се фрасна по устата.

— Ммммм ммм ммммммм?

— Която и да е. Сега само ми кажи това. Един път за да, два пъти за не. Много ли е опасно?

— Мммм.

— Наистина?

— Мммм.

— Не каза ли току-що два пъти „мммм“?

— Мммм мммм.

Сантиметър по сантиметър той запълзя нагоре по коридора, въпреки че би предпочел да тича метър след метър надолу по него.

Беше съвсем близо до вратата към моста, когато за свой ужас се сети, че тя сега ще любезничи с него. Замря на място. Не беше успял да изключи веригите с вежливия глас на вратите.

Мостът беше проектиран с вълнуващо насечени извивки, поради което рамката на вратата от вътрешната страна беше скрита от поглед и Зейфод се надяваше да влезе незабелязан.

Той унило се облегна пак на стената и каза едни работи, които другата му глава беше твърде шокирана да чуе.

Зейфод се взря в бледите розови очертания на вратата и откри, че в тъмнината почти може да различи сензорното поле, което се простираше в коридора и казваше на вратата кога има някой, за когото тя трябва да се отвори и на когото трябва да каже нещо весело и приятно.

Зейфод силно се притисна към стената и се запъти към вратата, присвивайки гърдния си кош толкова, колкото можеше, за да не попадне в много, много неясния периметър на полето. Той затаи дъх и се поздрави, задето през последните няколко дена се беше въргалиял в леглото, вместо да се опитва да избие чувствата си с гърдния разтегляч в корабния гимнастически салон.

Беше настъпил моментът да заговори.

Пое серия много плитки вдишвания и каза толкова бързо, колкото можеше и толкова тихо, колкото можеше: „Врата, кажи ми много, много тихо, ако ме чуваш.“

Много, много тихо вратата измърмори: „Чувам те.“

— Добре. Сега, след малко, ще те помоля да се отвориш. Когато се отвориш, не искам да те чувам да казваш, че това ти харесва, разбра ли?

— Разбрах.

— И не искам да те чувам да казваш, че съм ощастливил една проста врата или че за теб е удоволствие да се отвориш заради мен и задоволение да се затвориш отново със съзнанието за добре свършена работа, разбра ли?

— Разбрах.

— И не искам да ми пожелаваш приятен ден, разбра ли?

— Разбрах.

— О'кей — Зейфод напрегнато се отърси — сега отвори! Вратата тихо се отвори. Зейфод тихо се изниза през нея.

Вратата тихо се затвори зад него.

— Нали така искахте, мистър Бийбълброкс? — попита вратата високо.

— Искам да си представите — каза Зейфод на групата бели роботи, които в този момент се обърнаха да го видят — че имам изключително мощен Смърт-О-Запен пистолет в ръката си.

Последва невъобразимо студена и жестока тишина. Роботите го наблюдаваха с отвратително мъртви очи. Те стояха без да помръдват. Във вида им имаше нещо силно смъртоносно, особено за Зейфод, който не ги беше виждал никога преди това, нито пък знаеше нещо за тях. Крикитските войни бяха част от древното минало на Галактиката, а той беше прекарал повечето от уроците си по ранна история, рисувайки как ще правят секс с момичето от съседния киберкуб. Накрая преподаващият компютър, който беше неотменима част от рисунката, изтри всичките си исторически схеми и си ги замени с коренно различен комплект, заради което го изхвърлиха от преподавателското му място и го пратиха в дом за Дегенерирали Кибермати. Там той беше последван от момичето, което по невнимание се беше влюбило дълбоко в нещастната машина. В резултат (а) Зейфод така и никога не се доближи до въпросната си съученичка и (б) пропусна един период от древната история, който сега щеше да има неocenима стойност за него.

Зейфод ги изгледа шокиран.

Невъзможно беше да се обясни защо, но техните гладки и лъскави бели тела възплаваха чистото, клинично зло. От отвратително мъртвите си очи до мощните си безжизнени крака, те бяха очевидно продукт на разум, който просто искаше да убива. Зейфод преглътна скован от ужас.

Роботите бяха демонтирали част от задната стена на моста и бяха проправили проход през някои от жизнените вътрешности на кораба. През преплетените обломки шокираният Зейфод можеше да види, че те проправяха тунел към самото сърце на кораба, сърцето с Невероятностното Задвижване, което така мистериозно бе сътворено от нищото, самото „Златно Сърце“.

Най-близкият до него робот го наблюдаваше така, че да се разбере, че преценява всяка най-малка частица от тялото, ума и възможностите на Зейфод. А когато проговори, това, което каза

затвърди впечатлението. Струва си да се отбележи, че Зейфод беше първото живо органично същество, което след малко повече от десет трилиона години чу едно от тези създания да говори. Ако беше обръщал повече внимание на уроците си по древна история и по-малко на органичното си същество, може би щеше да бъде още по-впечатлен от тази чест.

Гласът на робота беше като тялото му, студен, гладък и безжизнен. Имаше почти култивирано скърцане. Звучеше толкова древно, колкото беше в действителност.

Той каза: „Ти имаш Смърт-О-Запен пистолет в ръката си“.

Зейфод не го разбра веднага, но после погледна към ръката си и с облекчение видя, че онова, което беше открил закрепено на една скоба в стената беше наистина това, което мислеше че е.

— Даа — каза той с нещо като облекчена насмешка, което твърде се удава, — е, не бих искал да обременявам въображението ти, робот. — Известно време никой не каза нищо и Зейфод разбра, че роботите очевидно не бяха дошли за да си приказват и че всичко зависеше от него.

— Не мога да не забележа, че сте паркирали кораба си — каза той с кимване на една от двете си глави в съответната посока — през моя.

Това не можеше да се отрече. Без да се съобразяват с който и да било вид пристойно дименсионално поведение, те просто бяха материализирали кораба си точно там, където искаха да бъде, което значеше, че той просто преминаваше през „Златно сърце“, все едно, че бяха просто два гребена, пъхнати един в друг.

Роботите не отвърнаха и на това и Зейфод се зачуди дали разговорът няма да потръгне, ако представи своята част от него под формата на въпроси.

— Не е ли така? — добави той.

— Да — отговори роботът.

— Тъ, добре — каза Зейфод. — И какво правите тука, образи?

Мълчание.

— Роботи — каза Зейфод, — какво правите тука, работи?

— Дойдохме — изскърца роботът — за Златото на Гредата.

Зейфод кимна. Той разклати оръжието си, за да ги подкани към по-нататъшно разяснение. Роботът изглежда го разбра.

— Златната Греда е част от Ключа, който търсим — продължи той, — за да освободим нашите Господари от Крикит.

Зейфод отново кимна. Той отново разклати оръжието си.

— Ключът — продължи роботът простиичко — беше дезинтегриран във времето и пространството. Златната Греда е вградена в устройството, което задвижва този кораб. Тя ще бъде върната за изграждането на Ключа. Нашите Господари ще бъдат освободени. Прекрояването на Вселената ще продължи.

Зейфод кимна отново.

— Какви ги дрънкаш? — каза той.

През напълно безизразното лице на робота като че ли премина сянка на леко засегнато изражение. Сякаш разговорът му се струваше подтискащ.

— Унищожение — каза той. — Ние търсим Ключа — повтори той — вече имаме Дървената Колона, Стоманената Колона и Перспексовата Колона. След миг ще имаме и Златната Греда.

— Не, няма да я имате.

— Ще я имаме — натърти роботът.

— Не, няма. Тя движи кораба ми.

— След миг — повтори роботът търпеливо — ще имаме Златната Греда.

— Няма да имате Златната Греда — каза Зейфод.

— И после ще трябва да отидем — каза роботът с цялата си сериозност — на един купон.

— О, — каза Зейфод удивено. — Мога ли да дойда?

— Не — каза роботът. — Ще те застреляме.

— О, нима — каза Зейфод, клатейки оръжието си.

— Да — каза роботът и го застреля.

Зейфод беше толкова изненадан, че трябваше да го застрелят отново преди да се строполи.

ГЛАВА XII

— Шшшт — каза Слартибартфаст. — Слушайте и гледайте.

Нощта се беше спуснала над древната Криккит. Небето беше тъмно и празно. Единствената светлина идваше от близкия град, откъдето оживени празнични звуци се носеха тихо във вечерния бриз. От дървото, под което стояха, се разнасяха опияняващи благоухания. Артър клекна и докосна Информационната Илюзия на почвата и тревата. Пропусна я между пръстите си. Почвата изглеждаше тежка и богата, тревата силна. Беше трудно да се подтисне впечатлението, че мястото беше очарователно във всички възможни аспекти.

Небето, обаче, беше изключително пусто и на Артър му се струваше, че то хвърля известна студенина върху иначе идиличния, макар и невидим в момента, пейзаж. И все пак, предположи той, въпрос на навик.

Усети потупване по рамото и вдигна поглед. Слартибартфаст сочеше към нещо долу от другата страна на хълма. Артър погледна и успя да види само някакви бледи светлилки, които танцуваха и се полюшкваха, придвижвайки се бавно към тях.

Когато приближиха, започнаха да се долавят и звуци. Скоро неясните светлини и звуци очертаха малка група от хора, които на път за в къщи вървяха през хълма към града.

Те минаха съвсем близо до наблюдателите под дървото, поклащайки фенерите си, чиито светлилки проблясваха меко и лудешки между дърветата и тревата. Хората бърбяха със задоволство и пееха за това, колко ужасно хубаво е всичко, колко са щастливи, колко им харесва да работят във фермата и колко приятно е да се връщаш в къщи да видиш жената и децата си. Веселият хор пееше за цветята, които ухаели особено хубаво през това време на годината, и за това, колко жалко, че кучето умряло, като се има предвид, че харесвало толкова много цветята. Артър почти можеше да си представи как Пол Маккартни седи вечерта с крака върху камината, тананика това на

Линда и се чуди какво да купи с приходите от песента, вероятно имайки предвид Есекс^[1].

— Господарите на Криккит — пророни Слартибартфаст с погребален тон.

Настигайки изневиделица собствените му мисли за Есекс, тази забележка предизвика за миг объркване у Артър. После логиката на ситуацията се наложи над разпокъсания му разум и той откри, че все още не може да разбере какво иска да каже старецът.

— Какво? — каза той.

— Господарите на Криккит — каза Слартибартфаст отново и ако преди гласът му беше погребален, този път звучеше като че ли някой с бронхит говори в Хадес^[2].

Артър се вгледа в групата и се опита да придаде здрав смисъл на малкото, което знаеше до момента.

Очевидно хората в групата бяха извънземни, дори само защото изглеждаха малко високи, тънки, ъгловати и почти толкова бледи, колкото, ако бяха бели. Иначе имаха забележително приятна външност, може би малко причудлива. Във всеки случай човек не би искал непременно да пътува дълго на една седалка с някой от тях. Бяха прекалено мили, за да ги помисли човек за добри и прями хора. Така че, какво толкова дереше дробовете си Слартибартфаст като че ли участваше в радиореклама на един от онези гнусни филми за специалисти по бензинови дърворезачки, които си носят свършената работа в къщи?

И после, тая работа с Криккит също беше доста мътна. Артър още не беше вникнал добре във връзката между това, което той познаваше като крикет и това.

Слартибартфаст прекъсна разсъжденията му, като че ли усещаше, какво му минава през акъла.

— Играта, която познаваш като крикет — каза той и гласът му все още изглеждаше, че се скита залутан из разни подземни коридори — е просто една от онези прищевки на родовата памет, които могат да съхранят живи образи епохи след като тяхното истинско значение се е изгубило в мъглите на времето. От всички раси в Галактиката, вероятно само английската е могла да съживи паметта за най-ужасяващите войни, разединили някога Вселената и да я превърне в

това, което, боя се, обикновено се смята за невъобразимо скучна и безсмислена игра.

— На мен лично ми допада — добави той — но в очите на повечето хора, вие сте непоправимо виновни заради проявата си на отвратително лош вкус. Най-отвратителна е онази подробност, когато малката червена топка уцелва уикета.

— Хмм — каза Артър със замислена гримаса, идееща да покаже, че познавателните му нервни клетки правят каквото могат — Хмм.

— И тези — каза Слартибартфаст, връщайки се към гробовния си глас и сочейки групата от хора, които вече ги бяха подминали — са започнали всичко това, което в действителност ще започне довечера. Елате, ще ги последваме и ще видим защо.

Те се изнизаха изпод дървото и тръгнаха след веселата компания по тъмната пътека. Естественият им инстинкт ги караше да се промъкват тихо, като че ли преследват плячка, макар че, тъй като вървяха през запис на Информационни илюзии, със същия успех можеха да вдигат шум до небесата или да вървят съвсем открито.

Артър забеляза, че част от членовете на компанията сега пееха друга песен. Тя достигаше до тях, полюшвайки се в мекия нощен въздух и представляваше сладка романтична балада, която би вързала на Маккартни в кърпа Кент и Съсекс и би му позволила да направи солидна оферта за Хемпшър^[3].

— Сигурно трябва да знаеш — обърна се Слартибартфаст към Форд — какво е това, което сега ще се случи?

— Аз? — каза Форд. — Не.

— Като малък не си ли учил Древна история на Галактиката?

— В училище седях в киберкуба зад Зейфод — каза Форд — и това беше много разсейващо. Което не значи, че не научих разни зашеметяващи работи.

В този момент Артър забеляза любопитни пасажии в песента, която компанията пееше. Осминковият преход в средата, който би ударил Маккартни в земята, беше удивително лиричен. Авторът на песента описваше среща с момиче не „под луната“ или „под звездите“, а „над тревата“, което се стори на Артър, малко прозаично. Озадачен, той погледна отново черното небе и почувства съвсем ясно, че тук има нещо важно, стига да можеше да го разгадае. Обзе го чувството, че е сам във Вселената и той сподели това.

— Не — каза Слартибартфаст, леко ускорявайки крачка — хората от Крикит никога не са си помисляли „Ние сме сами във Вселената.“ Те са заобиколени от огромен Облак прах, разбираш ли, тяхното единствено слънце с неговия единствен свят, а те се намират на самия източен край на Галактиката. Заради Облака прах никога нищо не е можело да се види в небето. През нощта то е абсолютно пусто. През деня има слънце, но него не можеш да го гледаш направо, така че те не го поглеждат. Почти не забелязват небето. Все едно, че имат бяло петно, което се простира на 180 градуса от единия хоризонт до другия.

— Разбираш ли, причината никога да не си помислят „Ние сме сами във Вселената“ е, че до тази вечер те не знаят нищо за Вселената. До тази вечер.

Той вървеше напред, оставяйки думите да ехтят във въздуха зад него.

— Представи си — каза той — никога да не си и помислял „Ние сме сами“ просто, защото никога не ти е хрумвало да си помислиш, че може да бъде другояче.

Той продължи да върви напред.

— Боя се, че това би било обезкуражаващо. — добави той.

Докато говореше, високо от незримото небе над тях долетя един много тънък тръбен писък. Те погледнаха нагоре тревожно, но за миг-два не различиха нищо.

После Артър забеляза, че хората от компанията пред тях бяха чули шума, но никой от тях не знаеше какво да прави. Ужасени, те се оглеждаха, наляво, надясно, напред, назад и дори надолу. Изобщо не им хрумна да погледнат нагоре.

Човек трябваше да е там, за да усети силата на шока и ужаса им, когато, няколко секунди по-късно, мятайки се и ревейки, горящите останки на един космически кораб се появиха в небето и се разбиха на половин миля от мястото, където бяха застанали Артър и другите.

Някои говорят за „Златно сърце“ с приглушен глас, други за *Космически кораб Бистроматика*.

Много са тези, които говорят за легендарния и гигантски *Космически кораб Титаник*, величествен и луксозен пътнически лайнер, изстрелян от големия корабостроителен астероиден комплекс на Артрифактовол преди няколкостотин години и има защо.

Той бил сензационно красив, поразително грамаден и оборудван по-хубаво от който и да било друг кораб в историята, по-точно в това, което остана от нея (виж бележката по-долу за „Кампанията за Реално време“). Той, обаче, имаше нещастieto да бъде построен в зората на Невероятностната Физика, много преди този труден и проклет дял на познанието да бъде изцяло или въобще разбран.

С цялата си наивност дизайнерите и инженерите решили да вградят в кораба прототип на Невероятното поле. Може да се предположи, че това е било замислено с цел да гарантира, че би било Безкрайно Невероятно нещо в някоя част от кораба някога да се развали.

Те не са разбирали, че поради квазиреципрочната и кръгова природа на Невероятностните изчисления, това, което е Безкрайно Невероятно всъщност може да се очаква да се случи почти веднага.

Космическият кораб Титаник бил чудовищно красива гледка, вписан, подобно на Арктурански Мегапразенкит, в рисунъка на осветеното с лазери конструкционно скеле. Един брилянтен облак от игли и карфици на фона на междузвездната чернота. Но когато бил изстрелян, той не успял да довърши дори първото си радиосъобщение — 808 — преди да претърпи внезапен и безпричинен абсолютен крах в съществуването си.

И все пак, събитието, довело до катастрофалния провал на една прощаща наука, в същото време засвидетелствало апотеоза на друга. Било доказано по безспорен начин, че триизмерното телевизионно предаване на изстрелването било гледано от повече на брой хора, отколкото в действителност ги е имало в този момент. Днес това се признава за най-голямото постижение в науката за изследване на публиката.

Друго зрелищно събитие за медиите по онова време било избухването на звездата Ислодинс в свръхнова няколко часа по-късно. Ислодинс е звездата, около която живеят, или по-скоро живееха, повечето застрахователни агенти на Галактиката.

Но докато за тези големи кораби, а също и за други, като например Галактическата Флотилия от Бойни Кораби — *ГКК Смелост*, *ГКК Дързост*, *ГКК Самоубийствена Лудост* — се говори със страхопочитание, гордост, ентузиазъм, вълнение, възхищение, съжаление, завист, негодувание, всъщност с почти всички добре

познати чувства, то онзи, който обикновено предизвиква най-искрено изумление е *Корабът „Крикит“*, първият космически кораб, построен от народа на Крикит.

Не защото е бил прекрасен кораб. Това не е бил.

Той беше смахнато парче старо желязо. Изглеждаше като че ли е бил скалъпен набързо в нечий заден двор, което си беше самата истина. Изумителното нещо в кораба беше не, че е направен добре (не беше), а че беше направен въобще. Периодът от време, който измина между момента, в който народът на Крикит откри, че има такова нещо като космос и изстрелването на техния първи кораб, беше почти една година.

Докато затягаше колана си вътре, Форд Префект беше изключително благодарен, че това е само една Информационна Илюзия и следователно той е в пълна безопасност В истинския живот никога не би припарил до такъв кораб, дори за всичкото оризово вино в Китай. „Доста афиф“ беше фразата, която първа изникна в ума му и „Ако обичате, мога ли да си изляза?“ беше втората.

— Това чудо ще литне ли? — каза Артър, гледайки мрачно свързаните тръби и жици, които красяха сгърчената вътрешност на кораба.

Слартибартфаст го увери, че ще полети, че те са в пълна безопасност и че всичко ще бъде от изключителна полза и изобщо няма да е мъчително.

Форд и Артър решиха просто да се отпуснат и да се оставят да бъдат измъчени.

— Защо да не — каза Форд — полудеем?

Пред тях седяха пилотите, разбира се, без ни най-малко да усещат присъствието им поради факта, че в действителност те не бяха там. Пилотите бяха същевременно и конструктори на кораба. През онази нощ на хълма бяха пели здрави, сгряващи сърцето песни. Техните мозъци бяха съвсем леко мръднали от близката катастрофа на чуждоземния кораб. Тези хора бяха прекарвали седмици наред, отмъквайки и последната най-малка тайна от останките на изгорелия кораб, като през цялото време бяха пели весели корабоотмъкващи песнички. После построиха свой кораб и това беше той. Беше техен и сега те пееха песничка, която изразяваше двойната радост от постижението и собствеността. Припевът беше горчивичък. В него се

говореше за мъката им, че тяхната работа ги е държала толкова дълго време затворени в гаража, далеч от компанията на жените и децата им, на които ужасно бяха липсвали, но които се бяха грижили за доброто им настроение, като непрекъснато им разказвали колко чудесно растат малките им бебета.

Те потеглиха.

Корабът ревеше оглушително в небето с вид на кораб, който знае съвсем точно какво прави.

— Няма начин — каза Форд, докато малко по-късно се съвземаха от шока на ускорението и излизаха от атмосферата на планетата, — няма начин — повтори той — някой да проектира и построи кораб като този за една година, независимо каква е била мотивацията му. Не вярвам. Докажете ми го и пак няма да вярвам. Той поклати глава замислено и се загледа през едно малко отверстие в борда на кораба към нищото от другата страна.

Известно време пътуваха без да се случи нищо и Слартибартфаст ги пусна на бързи обороти през това място.

В резултат на това пилотите достигнаха съвсем бързо вътрешния периметър на пустия сферичен Облак Прах, заобикалящ тяхното слънце и родна планета и изпречен на пътя за следващата орбита към Космоса.

Беше нещо повече от плавна промяна в текстурата и консистенцията на пространството. Сега тъмнината сякаш се набраздяваше с дрънчене покрай тях. Беше много студена тъмнина, много празна и тежка, беше тъмнината на нощното небе над Крикит.

От студенината, тежестта и празнотата ѝ сърцето на Артър бавно изтръпна и той остро усети чувствата, които пилотите от Крикит изпитваха, докато висяха във въздуха като плътен статичен заряд. Те бяха на самата граница на историческото съзнание на расата си. Това беше предела, отвъд който никога никога не беше правил спекулации или дори не беше подозирал, че е възможно да се правят.

Мракът на облака се изпречваше като стена пред кораба. Зад нея беше мълчанието на историята. Историческата мисия на пилотите се състоеше в това, да разберат дали имаше нещо или неща от другата страна на небето, откъдето би могъл да дойде катастрофираният кораб. Може би друг свят, въпреки, че тази мисъл беше чужда и неразбираема за умовете на онези, които живееха под небето на Крикит.

Историята се готвеше да нанесе още един удар.

Мракът все така дрънчеше по кораба, пустотата обхващаше мрака. Той идваше все по-близо и по-близо, ставаше все по-плътен и по-плътен, по-тежък и по-тежък. И внезапно изчезна.

Те излетяха от облака.

Видяха трепкащата украса на нощта с нейния безкраен прахоляк и страх скова ума им.

Известно време летяха неподвижни спрямо звездния свод на Галактиката, който пък беше неподвижен спрямо безкрайния свод на Вселената. И тогава обърнаха назад.

— Трябва да се разкара — казаха хората от Крикит и се запътиха към къщи.

По обратния път пееха мелодични и изпълнени с размисъл песни за мира, справедливостта, морала, културата, спорта, семейния бит и премахването на всички останали форми на живот.

---

[1] Есекс — графство в Англия. Бел.пр. ↑

[2] Хадес — в гръцката митология подземното царство на сенките. Бел.пр. ↑

[3] Кент, Съсекс, Хемпшър — графства в Англия. Бел.пр. ↑

ГЛАВА XIII

— Е, виждате — каза Слартибартфаст, докато бавно бъркаше изкуствено направеното кафе. При това се образуваха водовъртежните интерфейси между реалните и нереални числа и между интерактивните възприятия на разума и Вселената, което пък генерираше реструктурираните матрици на имплицитно обхванатата субективност. Тя, от своя страна, позволяваше на кораба му да си възвърне самата концепция за време и пространство — как стоят нещата.

— Да — каза Артър.

— Да — каза Форд.

— Какво да правя — каза Артър — с това парче пиле? Слартибартфаст мрачно го изгледа.

— Поиграй си с него — каза той — поиграй си.

Той му показва как със собственото си парче.

Артър го повтори и почувства лекото пощипване от математическата функция, пробягваща по крака на пилето, докато бутчето се въртеше четириизмерно през това, което Слартибартфаст твърдеше, че е петизмерно пространство.

— През изтеклата нощ — каза Слартибартфаст — цялото население на Крикит беше преобразено, като от очарователни, прекрасни, интелигентни...

— ...дори странни... — интерполира Артър.

— ...обикновени хора... — каза Слартибартфаст, — те бяха превърнати в очарователни, прекрасни, интелигентни...

— ...странни...

— ...вманиачени ксенофоби. Идеята за Вселената не се вместише в тяхната представа за света, така да се каже. Те просто не можеха да я възприемат. И така, очарователно, прекрасно, интелигентно, странно, ако щещ, те решиха да я разрушат. Какво има сега?

— Това вино не ми харесва — каза Артър, душейки го.

— Ами върни го. Всичко е част от математиката.

Артър така и направи. Не му харесваше топографията на усмивката на келнера, но така или иначе, той никога не беше харесвал графите.

— Къде отиваме? — попита Форд.

— Връщаме се в Стаята за Информационни Илюзии — каза Слартибартфаст, докато ставаше и попиваше устни с математическото представяне на книжна салфетка — за втората половина.

ГЛАВА XIV

— Народът на Криккит — каза Негово Високо Присъдно Превъзходителство Съдебният Паг, ИБМС (Изучен, Безпристрастен и Много Спокоен), Председател на Съдийския Съвет на Процеса за Военните Престъпления от Криккитската Война — е, ъ, нали знаете, той е просто компания от наистина свежи момчета, нали, на които просто много им се приискало да убиват всекиго. Мътните го взели, понякога сутрин аз самият се чувствам така. Мамка му.

— Е, добре — продължи той, метна крака върху скамейката пред себе си и спря за момент, за да махне едно конче от Церемониалните си Морски Мокасини — и така, вие не бихте желали непременно да делите Галактиката с тези момчета.

Това беше така.

Атаката на Криккит върху Галактиката беше зашеметяваща. Хиляди и хиляди огромни военни кораби от Криккит бяха изскочили внезапно от хиперпространството и бяха нападнали едновременно хиляди и хиляди главни населени планети, като първо превземаха жизнено важни материални блага, необходими за приготвянето на следващата вълна от нападение, а после хладнокръвно зазапваха тези планети.

Галактиката, междувременно изживяваше период на необичайно спокойствие и напредък и се разклати подобно на човек, шамаросан изневиделица наред полето.

— Имам предвид — продължи Съдебният Паг, оглеждайки ултрамодерната (това се случи преди десет трилиона години, когато „ултрамодерен“ означаваше много неръждаема стомана и лят бетон) и огромна съдебна зала, — че тези момчета са просто *преследвани*.

Това също беше вярно и е единственото обяснение, намерено досега, за невъобразимата скорост, с която народът на Криккит преследваше новата си и абсолютна цел — унищожението на всичко, което не беше Криккит.

То е също и единственото обяснение за внезапното овладяване на цялата хипертехнология, използвана за построяването на хилядите им кораби и милионите им смъртоносни бели роботи.

Последните действително хвърляха в панически ужас всеки, който се сблъскваше с тях — в повечето случаи, обаче, ужасът беше изключително краткотраен, както и животът на изпитващата го личност. Роботите бяха яростни и целеустремени летящи бойни машини. Те боравеха с грозни полифункционални бойни бухалки, които размахани по един начин събаряха сгради, а размахани по друг изстрелваха обгарящи Омни-Деструкто Запни лъчи, и размахани по трети начин изстрелваха отвратителен арсенал от гранати, като се започне от мини-запалителните и се стигне до Макси-Слорта Хиперядрените устройства, които бяха в състояние да унищожат едно голямо слънце. Леко почукване по гранатите с бойните бухалки ги запалваше, като същевременно ги изстрелваше с феноменална точност на разстояния, стигащи от някакви си метри до стотици хиляди мили.

— Е, добре — каза Съдебният Паг отново, — и така, ние спечелихме. — Той направи кратка пауза, през която подъвка малко дъвка. — Ние спечелихме — повтори той, — но това не е кой знае какво. Имам предвид една галактика със средни размери срещу една малка планета, и колко време ни отне това? Съдебен Писар?

— Милуд? — каза строгото малко човече в черно, ставайки.

— Колко време, дечко?

— Доста е трудно, милуд, да бъдеш прецизен по тези въпроси. Времето и отдалечеността...

— Отпусни се, момче, бъди по-неясен.

— Едва ли бих искал да бъда по-неясен, милуд, що се отнася... до...

— Стисни зъби и бъди.

Съдебният писар премига. Беше ясно, че той, както и повечето от Галактическите юридически лица, намираще Съдебния Паг (или Зипо Биброк 5×10^8 , както по необясними причини беше известен в частния си живот) за доста плачевна фигура. Без съмнение той беше мръсник и грубиянин. Въобразяваше си, че като притежава най-точния открит досега юридически мозък, може да се държи ама съвсем както си иска, но за съжаление, изглежда беше прав.

— Ъ, добре, милуд, съвсем приблизително, две хиляди години — измърмори нещастно Писарят.

— И колко момчета са зилчнати?

— Два трилиона, милуд. — Писарят седна. Една хидрозрима снимка в този момент би показала, че той леко изпаряваше.

Съдебният Паг огледа още веднъж залата, в която бяха събрани стотици най-висши официални представители на Галактическата Администрация, дошли в церемониалните си униформи или тела — в зависимост от метаболизма и обичая си. Зад една стена от Зап-Устойчив Кристал стоеше представителната група на народа на Криккит. Те гледаха всички тези чужденци, събрали се да ги осъдят, със спокойно и учтиво омерзение. Това беше най-значителният случай в историята на правосъдието и Съдебният Паг го знаеше.

Той извади дъвката си и я лепна под стола.

— Тая работа мирише 'ного на труп — каза тихо той.

Суровото мълчание в залата изглежда подкрепи становището му.

— Та, както казах, това е компания от наистина свежи момчета, но вие не бихте искали да делите Галактиката с тях, не и ако те продължават да се държат така, не и ако не 'земат да си дадат малко почивка. Искам да кажа, че би било доста изнервящо, нали така? Пуф, пуф, пуф, кога е нашият ред? Я някой да ми донесе вода, благодаря.

Той седна и отпи замислено.

— Добре де — каза той, — чуйте ме, чуйте ме. Изглежда тези момчета, нали, имат право на собствен поглед върху Вселената. А според техния поглед, който Вселената им е натрапила, нали, те са действали правилно. Малко е откачено, но мисля, че ще се съгласите. Те вярват в...

Той погледна за справка в някакви документи, които откри в задния джоб на Съдебните си джинси.

— Те вярват в „мира, справедливостта, морала, културата, спорта, семейния живот и заличаването на всички останали форми на живот“.

Той сви рамене.

— Чувал съм и по-лоши работи — каза той.

Замислено почеса чатала си.

— Своооу — каза той. Отпи още малко от водата, после я вдигна и разгледа на светлината. Намръщи се и се обърна назад.

— Хей, в тая вода да няма нещо? — попита той.

— Ъ, не, милуд — каза доста нервно Съдебният Портиер, който я беше донесъл.

— Тогава я махни — изстреля Съдебният Паг — и сложи нещо в нея. Имам една идея.

Той бутна чашата настрани и се наведе напред.

— Чуйте ме, чуйте ме — каза той.

Разрешението на проблема беше брилянтно, ето какво гласеше то:

Планетата Крикит да бъде затворена за вечни времена, като се постави в пакет от Удъл-Време, където животът ще продължава почти безкрайно бавно. Всякаква светлина ще се отразява от опаковката, така че планетата ще бъде абсолютно невидима и непроницаема. Бягството от нея ще е невъзможно, освен ако не бъде отключена отвън.

Когато останалата част от Вселената доживее своя край, когато Всемира достигне предсмъртния си час (всичко това, разбира се, се е случило в дните преди да стане ясно, че краят на Вселената ще представлява развлекателно зрелище), а животът и материята престанат да съществуват, тогава планетата Крикит и нейното слънце ще изплуват от опаковката от Удъл-Време и ще продължа уединеното си съществуване, толкова страстно жадувано, в здрача на Вселенската пустота.

Ключът ще се намира на един астероид, който обикаля в орбита около опакованата планета.

Ключът ще е символът на Галактиката — Вратата Уикит.

Докато аплодисментите в залата стихваха, Съдебният Паг вече се намираше под Сенс-О-Душа с един доста хубавичък съдебен заседател, на когото беше пуснал бележка в ръката преди половин час.

ГЛАВА XV

Два месеца по-късно, Зипо Биброк 5×10^8 беше съдрал дъното на Галактическите си Държавни джинси и прахосваше част от огромните доходи, които му докарваха неговите присъди, на един скъпоценен бряг, а онзи твърде хубавичък съдебен заседател втриваше в гърба му Куалактинска Есенция. Съдебният заседател всъщност беше едно Сулфинианско момиче от отвъд Мъглявите планети на Яга. Имаше лимонено копринена кожа и се интересуваше твърде много от съдийски тела.

— Чу ли новините? — попита тя.

— Уиииилааааах — каза Зипо Биброк 5×10^8 , и човек трябваше да е там, за да разбере защо каза това. Тези събития не са записани на Информационни Илюзии и разказът за тях се базира на непотвърдени слухове.

— Не — добави той, когато онова, което го накара да каже „Уиииилааааах“ престана да бъде извършвано. Той леко размърда тялото си, за да хване първите лъчи на третото и най-голямо от трите слънца на първобитната Вод, което сега изпълзяваше над нелепо красивия хоризонт. Небето беше изпълнено с една от най-мощните познати някога тенообразуващи сили.

Ароматен бриз се носеше откъм тихото море, проследяваше линията на брега и се отдръпваше отново в морето, чудейки се къде да отиде после. В пристъп на лудост тръгваше пак към брега. После се дърпаше пак към морето.

— Надявам се новините да не са добри — измърмори Зипо Биброк 5×10^8 — щото мисля, че няма да мога да ги понеса.

— Твоята присъда над Криккит била изпълнена днес — разкошно го осведоми момичето. Нямаше нужда да го осведомява разкошно за едно толкова явно нещо, но тя така или иначе го направи, защото денят беше тъкмо такъв. — Чух го по радиото — добави тя, — когато се върнах на кораба за маслото.

— Ъхъх — измърмори Зипо и отпусна глава на скъпоценния пясък.

— Нещо е станало — каза тя.

— Мммм?

— Точно след като опаковката от Удъл-Време била заключена — поясни тя и спря за момент да втрива Куалактинска Есенция — един Криккитски боен кораб, който липсвал и който се предполагало, че е разрушен, се оказало, че само е липсвал. Той се появил и се опитал да вземе Ключа.

Зипо рязко се изправи.

— Хей, какво? — каза той.

— Всичко е наред — каза тя с глас, който би успокоил Големия Взрив. — Очевидно е имало кратка битка. Ключът и бойният кораб били дезинтегрирани и запокитени в пространствено-временния континуум. Очевидно те са изгубени завинаги.

Тя се усмихна и отля още малко Куалактинска Есенция върху пръстите си. Зипо Биброк 5×10^8 се отпусна и легна пак.

— Направи, каквото направи преди няколко минути — измърмори той.

— Това ли? — каза тя.

— Не, не — каза той — това.

Тя опита още един път.

— Това ли? — попита тя.

— Уииииилаааааах!

Наистина, човек трябваше да е там.

Ароматният бриз се носеше пак откъм морето.

Един магьосник се разхождаше по брега, но никой нямаше нужда от него.

ГЛАВА XVI

— Нищо не се губи завинаги — каза Слартибартфаст, а лицето му мъждукаше червеникаво в светлината на свещта, която сервитьорът робот се мъчеше да отнесе — освен Катедралата в Халезм.

— Освен какво? — стреснато попита Артър.

— Катедралата в Халезм — повтори Слартибартфаст. Беше е по времето на моите изследвания в Кампанията за Реално Време, когато аз...

— Освен какво? — отново попита Артър.

Старецът спря за момент и събра мислите си за една последна битка в тази история, или поне така се надяваше. Сервитьорът робот се движеше през пространствено-временните матрици като зрелищно комбинираше неприветливото с раболепното. Посегна към свещта и успя да я хване. Те си бяха платили сметката, бяха спорили убедено кой е ял канелони и колко бутилки вино са изпили. При това, както Артър смътно усети, бяха извели кораба успешно от субективното пространство в паркираща орбита около една странна планета. Сервитьорът сега бързаше да свърши своя дял от играта и да почисти бистрото.

— Всичко ще стане ясно — каза Слартибартфаст.

— Кога?

— След минута. Слушайте. В момента временните потоци са много замърсени. В тях плува страшно много помия и отпадъци, които все повече и повече се ребарбутират във физическия свят. Вихри в пространствено-временния континуум, разбирате ли.

— Така съм чувал — каза Артър.

— Виж какво, къде всъщност отиваме? — каза Форд, бутайки стола от масата нетърпеливо. — Защото ужасно искам да стигна там.

— Отиваме — каза Слартибартфаст с бавен, отмерен глас — да се опитаме да попречим на бойните роботи на Криккит да си възвърнат целия Ключ, който им трябва, за да отключат планетата Криккит от

опаковката на Удъл-Времето и да освободят останалата част от армията си и техните откачени Господари.

— Просто — каза Форд — ти спомена за купон.

— Споменах — каза Слартибартфаст и увеси глава.

Той разбра, че това е било грешка. Идеята изглежда успяваше да завладее по странен и нездрав начин ума на Форд Префект. Колкото повече Слартибартфаст разкриваше тъмната и трагична история на Крикит и народа ѝ, толкова повече Форд Префект искаше да се натряска и да танцува с момичета.

Старецът чувстваше, че не е трябвало да споменава купона, освен в краен случай. Но станалото, станало, Форд Префект се беше хванал за това, както Арктурански Мегасюнгер се хваща за жертвата си, преди да отхапе главата ѝ и да отпраши с кораба си.

— Кога — енергично попита Форд — ще стигнем там?

— Когато свърша да ви обяснявам, защо трябва да отидем там.

— Аз знам защо отивам — каза Форд и се облегна назад, пъхайки ръце зад главата си. Той цъфна в една от усмивките си, които караха хората нервно да потръпват.

Слартибартфаст се беше надявал да излезе в спокойна пенсия.

Планираше да се научи да играе на октавентрален хибифон — очарователно безсмислена цел, както сам си даваше сметка, защото нямаше необходимия брой усти.

Планираше също така да напише една ексцентрична и безжалостно непрецизна монография за екваториалните фиорди, за да внесе хаос в сведенията за едно-две неща, които смяташе за важни.

Вместо това, някак си успя да се остави да го уговорят да се захване с една временна работа покрай Кампанията за Реално Време. После, за пръв път в живота си, я взе съвсем на сериозно. В резултат на това ето, че сега прахосваше малкото време, което му оставаше, сражавайки се със злото, като се опитваше да спаси Галактиката.

Намираше, че това е изтощителна работа и тежко въздъхна.

— Вижте сега — каза той — при Камтим...

— Какво? — каза Артър.

— Кампанията за Реално Време, за която ще ви разкажа после. Забелязах, че пет отломъка, появили се сравнително скоро от вихъра, сякаш съответстват на петте липсващи парчета от Ключа. Успях да проследя внимателно само две от тях — Дървената Колона, която се

появи на вашата планета, и Сребърната Греда. Изглежда тя се намира на някакъв купон. Трябва да отидем там и да я вземем преди роботите на Крикит да я открият или иначе кой знае какво ще се случи?

— Не — каза твърдо Форд. — Трябва да отидем на купона, за да се натряскаме и да танцуваме с момичета.

— Ама ти нищо ли не си разбрал от това, което ви...?

— Да — каза Форд с внезапна и неочаквана ярост. — Прекрасно разбрах всичко. Точно за това искам да пия, колкото мога и да танцувам с толкова момичета, с колкото това е възможно, докато все още изобщо са останали някакви. Ако всичко, което ни показва, е истина.

— Истина? Разбира се, че е истина.

— ...тогава нямаме дори шанса на рапан при свръхнова.

— На какво? — остро попита Артър отново. Той упорито беше следил разговора до този момент и настояваше да не изтърве нишката му.

— Шансът на рапан при свръхнова — повтори Форд, без да губи инерция. — Ра...

— Какво общо има рапанът със свръхновата? — каза Артър.

— Няма — плоско отвърна Форд — никакъв шанс.

Той изчака да види дали сега нещата бяха изяснени.

Пряското недоумение, което изплува в погледа на Артър, му подсказа, че не са.

— Свръхновата — заобяснява Форд толкова бързо и толкова ясно, колкото можеше — е звезда, която експлодира със скорост, равна почти на половината от скоростта на светлината. Тя изгаря с яркостта на трилиони слънца, после изпада в колапс като свръхнова тежка неутронна звезда. Това е звезда, която изгаря други звезди, чат ли си? Никой и нищо нямат никакъв шанс при избухването ѝ.

— Разбирам — каза Артър.

— ...Ра...

— А защо точна рапан?

— А защо не? Няма значение.

Артър прие това обяснение и Форд продължи, гонейки, доколкото можеше, предишната си яростна инерция.

— Работата е там — каза той, — че хора като мен и вас, Слартибартфаст и Артър — особено и специално Артър — са просто

едни дилетанти, ексцентрици, мотльовци, ако щете.

Слартибартфаст се начумери, отчасти с удивление, отчасти с обида. Опита се да каже нещо.

— ... — успя да вметне той.

— Ние не сме преследвани от нищо, разбираш ли — настояваше Форд.

— ...

— И това е решаващият фактор. Не можем да спечелим срещу преследването. На тях им пука, на нас не. Те печелят.

— На мен ми пука за много неща — каза Слартибартфаст и гласът му трепереше отчасти с раздражение, но и отчасти с неувереност.

— Например?

— Ами — каза старецът — за живота, Вселената. Всичко останало, най-вече фиордите.

— Ще умреш ли за тях?

— За фиордите? — премига Слартибартфаст от изненада — Не.

— Ето.

— Не виждам смисъла, ако трябва да бъдем честни.

— А пък аз все пак виждам връзката — каза Артър — с рапаните.

Форд усещаше, че разговорът му се изплъзва от контрол и не искаше да се отклонява в този момент, заради каквото и да било.

— Работата е там — изсъска той, — че ние не сме преследвани или обладавани хора и нямаме никакъв шанс.

— Освен внезапното ти обладаване от рапани — вметна Артър, — което аз все още не мога да проумея.

— Ще оставиш ли, моля те, рапаните на спокойствие?

— Ще ги оставя, ако и ти ги оставиш — отвърна Артър. — Ти повдигна въпроса.

— Беше грешка — каза Форд, — забрави ги. Работата е в следното.

Той се наведе напред и облегна чело на върха на пръстите си.

— За какво говорех? — уморено попита той.

— Айде просто да отидем на купона — каза Слартибартфаст, — заради каквото и да е. — Той стана, клатейки глава.

— Мисля, че това се опитвах да кажа — каза Форд. По необясними причини, кабината за телепортиране се намираше в банята.

ГЛАВА XVII

Пътуването във времето се смята все по-често за заплаха. Историята се замърсява.

В *Енциклопедия Галактика* човек може да прочете много неща за теорията и практиката на пътуването във времето, повечето неразбираеми за човек, който не е прекарал поне четири живота в изучаване на висша хиперматематика. И понеже преди да се открие пътуването във времето това беше невъзможно да се направи, съществувахе известна доза объркване по въпроса за това, как изобщо се е стигнало до идеята за тези пътувания. Едно опростено решение на проблема гласи, че пътуването във времето, поради самата си същност, е било открито едновременно във всички епохи на историята, но очевидно това са пълни глупости.

Бедата е, че голяма част от историята вече също се е превърнала в пълна глупост.

Ето един пример. На някои това не им се струва толкова важно, но за други то е катастрофално. Със сигурност, обаче, е значимо поне дотолкова, доколкото беше повод за първоначалното (или последно? Зависи от кой край на събитията в историята гледаш, а това в днешно време е също въпрос, предизвикващ нарастващо безпокойство) подемане на Кампанията за Реално Време.

Има, или имаше, един поет. Неговото име бе Лалафа. Той бе написал, по всеобща преценка в цялата Галактика, най-изтънчените стихове — *Песните за Дългата Страна*.

Стиховете са/бяха неизказано прекрасни. С други думи, не можеш да кажеш много неща за тях, без да бъдеш обхванат от вълнение, чувство за правдивост и усещане за пълнотата и целостта на нещата до такава степен, че да не изпиташ необходимост от кратка разходка около блока, с евентуална почивка на връщане в някой бар за една бърза чаша сода. Толкова бяха добри.

Лалафа живял в горите на Дългите Земи на Ефа. Живял и писал стиховете си там. Пишел ги на страници, направени от изсушени

хаброви листа, без да ползва предимствата на образованието и машинописните коректори. Пишел за светлината в гората и какво мислел за нея. Пишел за тъмнината в гората и какво мислел за нея. Пишел за момичето, което го напуснало и точно какво мислел за него.

Много време след смъртта му, стиховете били намерени и предизвикали смайване. Новините за тях се разпространили като сутрешната слънчева светлина. Векове наред те осветявали и напоявали живота на много хора, който в противен случай можел да бъде по-тъмен и по-сух.

После, малко след откриването на пътуването във времето, някои главни производители на машинописни коректори се зачудили дали стиховете няма да бъдат още по-добри, ако Лалафа имаше достъп до някои вискокачествени машинописни коректори и дали не би могъл да бъде убеден да каже няколко думи за техния ефект.

Те тръгнали на път във времето, намерили го, обяснили му положението — с известна трудност — и действително го убедили. Всъщност, убедили го до такава степен, че той станал изключително богат за тяхна сметка, а момичето, за което иначе му било съдено да пише с толкова прецизност, така и никога не го напуснало. Вместо това те се преместили от гората в една доста хубавичка бърлога в града, а той редовно посещавал бъдещето, където водел една шоу-програма, остроумничейки блестящо в нея.

Така и не стигнал до писане на стихове, разбира се, което било проблем, но той лесно бил разрешен. Производителите на машинописни коректори просто изпратили Лалафа някъде за една седмица, заедно с екземпляр на последното издание на книгата му и купчина изсушени хаброви листа, за да препише стиховете си върху тях, правейки между другото странните нарочни грешки и поправки.

Тогава много хора възразили, че стиховете му се обезценили. Други твърдели, че са си съвсем същите както преди, така че какво се е променило всъщност? Първата група хора отвъръщали, че работата не е там. Те не били съвсем убедени, в какво точно е работата, но били съвсем сигурни, че не и в това. Тогава подели Кампанията за Реално Време, за да се опитат да спрат вършенето на такива неща. Тяхната кауза била подкрепена в значителна степен от факта, че седмица, след като те подели кампанията, дошла новината за събарянето на прочутата Катедра в Халезм. Тя не само че била съборена, за да се

построй на нейно място нова йонна рафинерия, но така и никога не била построена първоначално, понеже се оказало, че изграждането на рафинерията ще отнеме толкова дълго време, че за да може йонната продукция да излезе навреме, строежът трябвало да се удължи в миналото. Внезапно пощенските картички с катедралата станали невъобразимо ценни.

Така, голяма част от историята си отишла завинаги. Реално Временниците твърдят, че както улесненото пътуване било изравнило разликите между една държава и друга и между една планета и друга, така и пътуването във времето изравнявало сега разликите между една епоха и друга. „Миналото — казват те — сега наистина прилича на една чужда държава. Там нещата се вършат по съвсем същия начин.“

ГЛАВА XVIII

Артър се материализира с обичайното залитане и хващане за гърлото, сърцето и различните си крайници, което все още си позволяваше при тези омразни и болезнени материализации, с които решително отказваше свикне.

Огледа се за другите.

Те не бяха там.

Огледа се за другите пак.

Те все още не бяха там.

Затвори очи.

Отвори ги.

Огледа се за другите.

Те упорстваха в отсъствието си.

Преди да направи това напълно излишно упражнение още един път, затвори очи отново, защото само така, със затворени очи, мозъкът му успяваше да регистрира онова, което очите му гледаха, докато бяха отворени. Озадачена гримаса пропълзя по лицето му.

Артър отвори пак очи, за да провери фактите и гримасата застина на лицето му.

Тя стана още по-красноречива и се вкопчи здраво за него. Ако това беше купон, значи беше много тъп, толкова тъп, че всички си бяха тръгнали. Артър отхвърли тази линия на разсъждения като безплодна. Очевидно това не беше купон. Беше лабиринт, или пещера, или някакъв тунел — нямаше достатъчно светлина, за да се разбере какво точно. Всичко беше потънало в мрак — влажен искрящ мрак. Ехото от собственото му дишане беше единственият шум и то звучеше обезпокоено. Артър се изкашля съвсем леко и се заслуша в тънкото призрачно ехо на кашлицата си, което пробягваше по виещи се коридори и невидими зали като, в някой огромен лабиринт и най-накрая се върна при него по същия път, сякаш за да каже „Да?“.

Така ставаше при всеки най-лек звук, който Артър издаваше и това го потискаше. Пробва да си изтананика някоя весела мелодийка,

но тя се връщаше при него като куха погребална песен и той престана.

Изведнъж съзнанието му се изпълни е образите от разказа на Слартибартфаст. Почти очакваше да види как смъртоносните бели роботи изплуват тихо от сенките, за да го убият. Дъхът му секна. Те не изплуваха. Дъхът му се възвърна. Артър не знаеше какво беше очаквал.

Някой или нещо, все пак, изглежда го очакваше, тъй като в този момент страховит зелен неонов надпис светна внезапно в мрачната далечина.

Той каза мълчаливо:

ТИ СИ ОТВЛЕЧЕН.

Надписът угасна по начин, който Артър съвсем не беше сигурен, че харесва. Той угасна с нещо като презрително фръцване и Артър опита да се убеди, че това е било само идиотски номер на въображението му. Един неонов надпис или свети, или е угаснал, в зависимост от това, дали в него тече ток или не. Няма начин, убеждаваше Артър сам себе си, да мине от едното състояние в другото с презрително фръцване. Въпреки това, Артър се сви плътно в халата си и потрепери.

В дълбините неоновият надпис загадъчно светна пак, с три точки и запетайка. Ето така:

...

Само че в зелен неон.

След минута-две недоумяващо зяпане Артър помисли, че надписът иска да подсказе, че има още, че изречението не е довършено. Да подсказе с почти свръхчовешка педантичност, помисли си той. Или в краен случай, с нечовешка педантичност.

Тогава изречението се довърши със следните две думи:

АРТЪР ДЕНТ.

Зави му се свят. Поотърси се, за да погледне ясно още веднъж. Надписът все още гласеше *АРТЪР ДЕНТ*, така че отново му се зави свят.

Надписът угасна и го остави да премигва в мрака с мътния червен образ на името си, който подскачаше върху ретината му.

ДОБРЕ ДОШЪЛ.

сега пък внезапно гласеше надписът.

След момент, добави:

НЕ МИСЛЯ.

Студеният като камък страх, който витаеше около Артър през цялото време и чакаше този момент, усети, че удари неговият час и го сграбчи. Артър се опита да се пребори с него. Сви се в нещо като дебнеща поза, която беше видял един път по телевизията някой да заема, но явно някой с по-яки колена. Артър се вгледа напрегнато в мрака.

— Ъ, хей — каза той.

Прочисти гърлото си и го повтори, по-високо и без „Ъ“-то. На известно разстояние надолу по коридора някой изведнъж сякаш заудря по меден барабан.

Артър се заслуша и установи, че това не са ударите на сърцето му, а че някой надолу по коридора удряше меден барабан.

Капки пот се появиха по веждите му, наедряха и закапаха. Той се опря с ръка на пода, за да подпре стойката си, която очевидно не владееше твърде добре. Надписът отново се промени. Този път той гласеше:

НЕ СЕ БЕЗПОКОЙ.

И след кратка пауза добави:

БЪДИ МНОГО, МНОГО ИЗПЛАШЕН, АРТЪР ДЕНТ.

После изгасна отново. Отново го остави в мрака. Очите на Артър като че ли се канеха да изпаднат от главата му. Артър не беше сигурен дали това се дължи на опита им да се вгледат още по-добре или в този момент те просто се канеха да напуснат.

— Хей — каза той отново, като този път се опитваше да придаде на гласа си сурова и агресивна нотка на самозащита. — Има ли някой там?

Отговор нямаше, нищо.

Това потисна Артър още повече, отколкото ако би имало. Той заотстъпва пред страшното нищо. Колкото повече отстъпваше, толкова повече се страхуваше. След известно време осъзна, че причина за това бяха онези филми, в които героят отстъпва все повече и повече пред някакъв въображаем ужас пред себе си само за да се сблъска с него отзад.

Тъкмо тогава му хрумна да се обърне с доста прилична скорост.

Нямаше нищо.

Само чернотата.

Това наистина го потисна, и той заотстъпва назад в посоката, от която беше дошъл.

След известно време, през което той отстъпваше, внезапно му хрумна, че сега е с гръб към онова, каквото и да беше то, към което стоеше с гръб в началото и той отново се обърна.

В този момент се оказа, че вторият му импулс е бил правилен, защото зад него стоеше притихнало неописуемо отвратително чудовище. Тялото на Артър дивашки се закриви, като кожата му се опитваше да скочи на една страна, а скелетът му на друга, докато мозъкът му се опитваше да разбере, през кое от ушите е най-приемливо да изпълзи.

— Басирам се, че не очакваше да ме видиш отново — каза чудовището. Артър си помисли, че това беше идиотска забележка, като се имаше предвид, че не беше срещал съществото по-рано. Беше сигурен, че не е срещал съществото по-рано по простата причина, че досега нощем успяваше да спи спокойно. То беше... то беше... то беше...

Артър замига. Чудовището стоеше притихнало. Все пак изглеждаше малко познато.

Обзе го ужасно ледено спокойствие, когато разбра, че това, към което гледаше, беше висока шест фута холограма на домашна муха.

Зачуди се, защо му показваха висока шест фута холограма на домашна муха точно сега. Чудеше се, чий глас беше чул.

Беше ужасно реалистична холограма.

Тя изчезна.

— Или може би си ме спомняш по-добре — каза внезапно гласът. Беше дълбок, кух, недоброжелателен глас и звучеше като разтопен катран, който изкипява със зли помисли от барабан — като заек.

С внезапно свистене в черния лабиринт се появи заек, огромен, противно мек и любвеобвилен. Всеки мек и любвеобвилен косъм на изображението изглеждаше като реално и самостоятелно нещо, растящо в пухкавата му козина. Артър се сепна, когато видя собственото си отражение в меките му и любвеобвилни немигащи и изключително огромни кафяви очи.

— Роден в тъмнина — гърмеше гласът, — отгледан в тъмнина. Една сутрин за пръв път подадох глава навън в яркия нов свят, за да ми

я строят с нещо, което подозрително приличаше на примитивен инструмент, направен от кремък.

— Направен от теб, Артър Дент, и използван от теб. Доста безжалостно, доколкото си спомням.

— Ти направи от кожата ми торба, за да си държиш разни интересни камъни в нея. Случайно знам това, защото в следващия си живот се възродих като муха, която ти размаза. Отново. Само че този път ме размаза с торбата, направена от предишната ми кожа.

— Артър Дент, ти си не само жесток и безсърдечен човек, ти си освен това и поразително нетактичен.

Гласът млъкна, докато Артър седеше като гръмнат.

— Виждам, че си загубил торбата — каза пак гласът. — Сигурно ти е омръзнала, нали?

Артър безпомощно поклати глава. Искаше да обясни, че всъщност много си е харесвал торбата и се е грижел добре за нея и я е носел със себе си, където и да отивал. Но необяснимо как, всеки път, когато тръгвал занякъде, накрая се озовавал там с друга торба. Дори и сега, докато седят в коридора, той тъкмо бил забелязал, че торбата, която носи в момента, изглежда направена от твърде гадна имитация на леопардова кожа и не е същата, която носел няколко минути по-рано, преди да пристигне на това място. Не била торба по вкуса му и кой знае какво има вътре, след като не е неговата торба. Той би предпочел да му върнат оригинала, само дето, разбира се, ужасно съжалявал, че така безцеремонно я е отстранил, или по-скоро не нея, а съставните ѝ части, т.е. заешката кожа от предишния ѝ притежател, т.е. заекът, към когото в момента има честта да се опитва напразно да се обърне.

Всичко, което в действителност успя да каже, беше „Ърп“.

— Виж саламандъра, върху когото стъпи — каза гласът.

И в коридора до Артър се появи огромен зелен люспест саламандър. Артър се обърна, изквича, отскочи назад и се озова в средата на заека. Изквича пак, но не можа да намери място, накъдето да отскочи.

— Това също бях аз — продължи гласът с ниско заплашително боботене, — като че ли не знаеше...

— Да знам? — шашардисано каза Артър. — Да знам?

— Интересното в превъплъщението — проскърца гласът — е, че повечето хора, повечето духове не съзнават, че то се случва с тях.

Последва ефектна пауза. Колкото до Артър, вече му се бяха събрали достатъчно ефектни неща.

— Аз съзнавах — изсъска гласът, — тоест, започнах да осъзнавам. Бавно. Постепенно.

Той, който и да беше това, направи пауза отново и дълбоко пое въздух.

— Едва ли имах друг избор, нали? — изрева той. — Когато едно и също нещо се повтаряше отново и отново, и отново! Във всеки живот, който съм живял, аз бях убиван от Артър Дент. Във всеки свят, всяко тяло, всяко време в което тъкмо се заселвах, ето ти насреща Артър Дент пуф, и ме убива.

— Трудна е да не го забележиш. Добро напомняне. Добър намек. Добър гнусен номер!

— „Странна работа“ — си казваше духът ми, докато махаше с крила по пътя към оня свят след поредния безплоден Дент-приключен опит да се настани в света на живите — „онзи мъж, който току-що връхлетя върху мен, докато джапах по пътя за любимата си локва, ми изглеждаше някак познат“. И постепенно вързах нещата, Дент, многократен-мой-убиецо!

Ехото на гласа му ревеше нагоре-надолу по коридорите, Артър стоеше безмълвен и вледенен, главата му с поклащаше в неверие.

— Това е моментът, Дент — изкрещя гласът, достигайки този път трескавата височина на омразата, — това е моментът, когато най-накрая разбрах!

Онова, което внезапно се откри пред Артър, беше неопишуемо отвратително. Дъхът му спря и той се задави от ужас. Ето един опит да се опише колко отвратително беше то. Представляваше огромна пулсираща мокра пещера с големи, хлъзгави, груби, китоподобни същества, въртящи се из нея, които се плъзгаха по чудовищни бели надгробни камъни. Отгоре се спускаше нещо като грамаден стълб, който разделяше тъмните ниши на две други страховити пещери, които...

Артър Дент внезапно разбра, че вижда собствената си уста. Вниманието му беше привлечено от една жива стрида, пъхната безпомощно в нея.

Той се олюля с вик и отмести поглед.

Когато погледна отново, отблъскващото видение беше изчезнало. Коридорът беше тъмен и за кратко време, изпълнен с тишина. Беше сам с мислите си. Те бяха изключително неприятни и се нуждаеха от компаньонка.

Следващият шум, който се чу, беше niskият тежък тътен от събарянето на огромна част от стената, при което се откри тъмната чернота зад нея. Артър се вгледа натам подобно на мишка, която се вглежда в тъмна кучешка колиба.

Гласът отново заговори.

— Кажи ми, че е било съвпадение, Дент — каза той. — Призовавам те да ми кажеш, че е било съвпадение!

— *Беше* съвпадение — каза бързо Артър.

— Не беше! — дойде ответният рев.

— Беше — каза Артър — беше.

— Ако е било съвпадение, името ми — гърмеше гласът — да не е Аграджаг!!!

— Предполагам — каза Артър — че се кълнеш, че това е *било* името ти.

— Да! — изсъска Аграджаг със задоволство, като че ли току-що беше завършил някакъв ловък силогизъм.

— Е, боя се, че все пак беше съвпадение — каза Артър.

— Ела тук и го кажи! — изви гласът, изпадайки внезапно в апоплектичен пристъп.

Артър пристъпи и каза, че е било съвпадение, или поне почти каза, че е било съвпадение. Езикът му се лиши от опора към края на последната дума, защото се появиха светлини и откриха онова, към което беше пристъпил.

Беше Катедрала на Омразата.

Беше продукт на мозък, който беше не просто извъртян, ами направо разтеглен.

Беше огромна. Беше страхотна.

В нея имаше Статуя.

До статуята ще стигнем след малко.

Огромната, невъобразимо огромната зала изглеждаше така, като че ли беше издялана във вътрешността на някоя планина. Това се дължеше на факта, че беше издялана именно там. На Артър му се

струваше, че докато стоеше и я зяпаше, залата се върти около главата му до призляване.

Беше черна.

Където не беше, ти се искаше да е, защото цветовете, с които се открояваха някои от неописуемите детайли в нея, преминаваха ужасяващо през целия спектър от невидими нюанси, от Ултра Виолент до Инфра Мъртвено, през Чернодробен Пурпур, Противно Лилаво, Материално Жълто, Изгорян Омбре и Ган Грийн.

Неописуемите детайли представляваха отвратително гнусни водоскоци, напълно в състояние да откажат Франсиз Бейкън от обяда му.

Всички те имаха лица, които гледаха навътре от стените, от колоните, от подпорите, от църковните скамейки към Статуята, до която ще стигнем след малко.

И ако водоскоците биха отказали Франсиз Бейкън от обяда му, то по лицата им се виждаше, че Статуята би ги отказала от техния обяд, ако бяха живи, което не бяха, и ако някой би се осмелил да им го сервира, което изглеждаше малко вероятно.

По монументалните стени бяха изгравирани каменни плочи в памет на загиналите от Артър Дент.

Някои от увековечените имена бяха подчертани и отбелязани със звездичка. Така например, името на една крава, която била заклана и от която се случило Артър да хапне пържоли, беше изписано най-обикновено, докато името на една риба, която Артър сам си хванал, после решил, че не му харесва и я побутнал в края на чинията, беше двойно подчертано, отбелязано с три звездички. Имаше и кървящ меч, добавен просто така, за декорация.

Най-обезпокоително от всичко, освен Статуята, до която почти стигнахме, беше много ясният извод, че всички тези хора и същества са в действителност една и съща личност.

Ясно беше, освен това, че тази личност, колкото и неоснователно, беше изключително разстроена и разярена.

Всъщност би било справедливо да се отбележи, че тя достигаше непозната до този момент във Вселената степен на ярост. Ярост с епични пропорции, изгарящ палец пламък на ярост, която в безкрайната си обида обхващаше цялото време и пространство.

Тя намираше най-пълнен израз в Статуята, която се намираше в центъра на тази чудовищност и представляваше твърде нелицеприятен образ на Артър Дент. Статуята беше висока петдесет фута и нямаше място по нея, което да не беше изцяло натъпкано с обида, а петдесет фута от такова нещо са достатъчни, за да накарат когото и да било да се почувства зле. От малката пришка встрани от носа му, до окаяния вид на халата му, нищо не беше спестено на Артър от скулптора.

Артър имаше вид на горгона, на зъл, хищен, грабещ, кървясал великан, разсичащ пътя си през невинната Вселена на едно същество.

С всяка от тридесетте ръце, с които скулпторът в пристъп на артистична фриволност го беше дарил, той или размазваше главата на заек, смазваше муха, вадеше ядеца, махаше бълха от козината, или правеше нещо, което Артър на пръв поглед не може да разгадае.

Многото му крака в повечето случаи газеха мравки.

Артър сложи ръце на очите си, провесил глава и я заклати бавно от една страна на друга, изпаднал в мъка и ужас от тази лудост.

Когато отвори пак очите си, пред него стоеше фигурата на човека, или съществото, или каквото там беше, което уж беше преследвал през цялото това време.

— ХххххххрррррраааааХХХХХ! — каза Аграджаг Той, или то, или каквото и да беше, изглеждаше като луд тлъст прилеп. Бавно се плъзна около Артър и се вторачи в него с присвити нокти.

— Виж! — запротестира Артър.

— ХххххххрррррраааааХХХХХ!!! — обясни Аграджаг и Артър неохотно се съгласи, само понеже беше доста уплашен от отвратителното и странно окаяно видение.

Аграджаг беше черен, подпухнал, сбръчкан и жилав.

Крилата му на прилеп изглеждаха по-страшни така, както си бяха, патетично строшени и безпомощни, отколкото ако бяха силни и мускулести. Страшното вероятно идваше от това, че противно на всички физически шансове, той все още упорито продължаваше да съществува.

Имаше най-смайващата колекция от зъби.

Те сякаш бяха събрани от абсолютно различни животни и бяха подредени в устата му под толкова идиотски ъгли, че ти се струваше, че ако се опита някога изобщо да сдъвче нещо, ще си разреде половината лице, а вероятно и някое око.

И трите му очи бяха малки и напрегнати и се оглеждаха наоколо толкова нормално, колкото би се оглеждала риба от храсталак.

— Бях на един мач по крикет — проскърца той.

В този му вид това звучеше толкова абсурдно, че Артър се задави.

— Не в това тяло — изкрещя съществото, — не в това тяло! Това е последното ми тяло. Последният ми живот. Това е отмъстителното ми тяло. Моето Убий-Артър-Дент тяло. Последният ми шанс. Ще трябва да се боря за него.

— Но...

— Бях на — ревеше Аграджаг — един мач по крикет! Имах слабо сърце, но, казах на жена си, какво толкова може да ми се случи на един мач по крикет? Докато гледам, какво мислиш стана?

— Двама души твърде преднамерено изникнаха от нищото точно пред мен. Последното нещо, на което не можех да не обърна внимание преди бедното ми сърце да издаде багажа заради шока, беше, че единият от тях е Артър Дент, със заешки кокал в брадата си. Съвпадение?

— Да — каза Артър.

— Съвпадение? — изкрюка създанието, като болезнено трошеше счупените си крила и с един особено гнусен зъб отваряше дълбока рана на дясната си буза. При по-обстойно разглеждане, каквото съществото се надяваше да избегне, Артър забеляза, че по-голямата част от лицето на Аграджаг е покрита с раздърпани лентички черен лейкопласт.

Артър нервно се отдръпна. Задърпа брадата си. Откри, че там все още се намираще заешкият кокал. Издърпа го и го захвърли.

— Виж — каза той — просто съдбата си прави лоши шегички с тебе. С мене. С нас. Това е абсолютно съвпадение.

— Какво имаш против мен, Дент? — изръмжа съществото, приближавайки към него с болезнено клатушкане.

— Нищо — настоя Артър, — честно, нищо.

Аграджаг го изгледа с блестящите си очички.

— Изглежда ми странно да се държиш така с някого, към когото нямаш нищо против, като го убиваш през цялото време. Много любопитен случай на социално взаимодействие, бих го нарекъл. Също така бих го нарекъл лъжа!

— Но виж — каза Артър. — Аз ужасно съжалявам. Станало е страхотно недоразумение. Трябва да си тръгвам. Имаш ли часовник? Трябва да помагам да се спаси Вселената. — Той се отдръпна още по-назад.

Аграджаг се доближи още повече.

— По едно време — изсъска той, — по едно време реших да се откажа. Да. Няма да се връщам. Ще си стоя на онзи свят. И какво стана?

Артър затръска глава, за да покаже, че нито има представа, нито иска да знае какво. Откри, че се обляга на студения мрачен камък, от който беше издялана, кой знае с какво херкулесово усилие чудовищната пародия на спалните му чехли. Погледна към собствения си ужасяващо пародиен образ, който се извисяваше над него. Все още се чудеше, какво беше това, което вършеше с една от ръцете си.

— Бях издърпан обратно във физическия свят — продължаваше Аграджаг, — като букет петунии. В, бих добавил, саксия. Така, на триста мили над повърхността на една особено мрачна планета започна този щастлив и кратък живот в саксията ми, която нямаше никаква опора. Човек ще рече, че не това е естественото и стабилно положение за една саксия петунии. И ще е прав. Този живот завърши твърде скоро, на триста мили по-надолу. В, бих добавил отново, пресните останки на един кит. Мой духовен брат.

Аграджаг злобно изгледа Артър в нов пристъп на омраза.

— Докато падах надолу — изръмжа той — нямаше как да не забележа един евтин на вид бял кораб. В този евтин на вид бял кораб седеше един самодоволен на вид Артър Дент и гледаше през люка. *Съвпадение?!!*

— Да! — излая Артър. Той погледна пак нагоре и разбра, че ръката, която го озадачаваше толкова много, капризно призоваваше към съществуване една саксия обречени петунии. Такава концепция не можеш да схванеш от пръв поглед.

— Трябва да си вървя — настоя Артър.

— Можеш да си ходиш — каза Аграджаг, — *след* като те убия.

— Не, от това няма да има никаква полза — заобяснява Артър, като започна да изкачва твърдата каменна плоскост на издялания си чехъл, — защото аз трябва да спася Вселената, разбираш ли. Трябва да

намеря една Сребърна Греда, там е работата. Доста сложно, ако си мъртъв.

— Да спаси Вселената! — изплю се презрително Аграджаг. — Трябваше да помислиш за това преди да започнеш вендетата си спрямо мене! Какво ще кажеш за времето, когато беше на Ставромула Бета и някой...

— Никога не съм бил там — каза Артър.

— ...се опита да те убие, а ти бързо се извъртя. Кого мислиш уцели куршумът? Какво каза?

— Никога не съм бил там — повтори Артър. — За какво говориш? Трябва да си ходя.

Аграджаг спря да обикаля.

— Трябва да си бил там. Ти беше отговорен за моята смърт там, както и навсякъде другаде. Невинният наблюдател! — той потръпна.

— Никога не съм чувал за това място — настоя Артър. — И със сигурност никой не се е опитвал да ме убие. Освен тебе. Може би ще отида там по-късно, как мислиш?

Аграджаг премига бавно в нещо като смразяващ логически ужас.

— Не си бил на Ставромула Бета *все още!* — прошепна той.

— Не — каза Артър, — не знам нищо за това място. И никога не съм бил там, и нямам никакви планове да отивам.

— О, ще отидеш като едното нищо — измърмори Аграджаг със съкрушен глас, — ще отидеш като едното нищо. О, по зарките! — Той се олюля и огледа с див поглед Катедралата си на Омразата. — Довел съм те тук прекалено рано!

Започна да пици и да реве.

— Довел съм те тук прекалено рано, зарка му!

Изведнъж той се отърси и хвърли пагубен, изпълнен с омраза поглед към Артър.

— Ще те убия въпреки това! — изрева той. Дори ако е логически невъзможно, ще се опитам, зарка му! Смятам да взривя тази планина! — изпищя той — Да видим как ще се измъкнеш от тук, Дент!

Той се втурна с болезнено клатушкане, като накуцваше към един малък черен олтар за жертвоприношения. Крещеше вече толкова бясно, че наистина обезобразяваше лицето си. Артър скочи долу от собствения си крак и хукна да се опита да спре три-четвърти полудялото създание.

Той се хвърли върху него и стовари невероятното чудовище с грохот върху олтара.

Аграджаг изпищя отново, известно време бясно заудря и обърна бясното си око към Артър.

— Знаеш ли какво направи? — изхриптя той мъчително. — Тъкмо си тръгна и ме уби отново. Искам да кажа, какво искаш от мен, кръвопице?

Той заудря отново в кратък апоплектичен пристъп, потръпна и колабира, падайки върху едно голямо червено копче на олтара.

Артър, ужасен и изплашен, го втресе първо от това, което се оказа, че е извършил, а после и от гръмкия вой на сирени и звънци, който внезапно разклати въздуха, обявявайки крещяща тревога. Той се огледа с див поглед.

Единственият изход изглежда беше натам, откъдето беше дошъл. Втурна се нататък, захвърляйки отвратителната торба от имитация на леопардова кожа.

Стрелкаше се напосоки, накъдето му видеха очите през лабиринта и му се струваше, че го преследват все по-яростно и по-яростно клаксони, сирени и мигащи светлини.

Сви зад един ъгъл и внезапно пред него се показа светлина.

Тя не мигаше. Беше дневна светлина.

ГЛАВА XIX

Както вече беше споменато, единствено на Земята в цялата Галактика Крикит (или крикет) се смята подходяща за игра и по тази причина Земята е била отбягвана. Но това не се отнася за нашата Галактика, и по-специално за нашето измерение. В някои от по-големите измерения се счита, че в една или друга степен имаш право да се позабавляваш. Там играят една интересна игра, наречена Брокиански Ултра-Крикет, която трае толкова, колкото е трансдимензионалният еквивалент на трилион години.

— Откровено казано, това е гадна игра — (казва *Пътеводителят на Галактическия Стопаджия*) — и всеки, който е посетил някое от по-големите измерения, трябва да е наясно, че ония там горе са гадни езичници, което би трябвало да бъдат смазани и прецакани, които би било възможно, ако някой можеше да измисли начин за изстрелване на ракети под прав ъгъл на реалността.

Това е друг пример в подкрепа на факта, че *Пътеводителят на Галактическия Стопаджия* би наел всеки, който е готов да излезе направо на улицата и да бъде оскубан, особено ако това се случи следобеда, когато твърде малко от обичайната работна ръка е там.

Ето една характерна особеност:

Историята на *Пътеводителя на Галактическия Стопаджия* е история на идеализма, борбата, отчаянието, страстта, успеха, провала и страшно грамадните обедни почивки.

Най-ранните корени на *Пътеводителя*, както и повечето от финансовите му отчети, са понастоящем изгубени в мъглите на времето.

За други, по-любопитни теории относно мястото, където са изгубени, виж по-долу.

В повечето от съхранените варианти на историята, обаче, се споменава един основоположник, редактор на име Хърлинг Фруутмиг.

Казват, че Хърлинг Фруутмиг положил основите на *Пътеводителя*, въвел фундаменталните му принципи на честност и

идеализъм и се разорил.

Последвали дълги години на нищета и търсене, през които той се консултирал с приятели, седял в затъмнени стаи в нелегално състояние на ума си, мислел за това-онова, бързал се с вдигане на тежести, докато, след една случайна среща със Светите Обядващи Монаси от Вуун-дуун (които твърдят, че както обедът е в центъра на човешкия преходен ден, а човешкият преходен ден би могъл да се разглежда като аналог на духовния му живот, така Обедът би трябвало:

(а) да се разглежда като център на човешкия духовен живот, и;

(б) да се провежда в оживени хубави ресторанти), той основал повторно *Пътеводителя*, заложил фундаменталните му принципи на честност и идеализъм, посочил, къде би могло да се срещнат и двете заедно и извел *Пътеводителя* към първия му значителен търговски успех.

Хърлинг Фруутмиг започнал, освен това, да развива и изследва ролята на редакторската обедна почивка. Впоследствие това изиграло съкрушителна роля в историята на *Пътеводителя*, тъй като голяма част от работата на практика се извършвала от който и да е случаен минувач, който, разхождайки се, попада в празните следобеда кантори и вижда нещо, което си заслужава да се свърши.

Малко по-късно *Пътеводителят* бил превзет от Мегадодо Публикейшънс от Малка Мечка Бета, с което нещата се поставили на много здрава финансова основа. Това дало възможност на четвъртия редактор, Лиг Лъри Джр, да се посвети на обедните почивки с такъв размах, в сравнение с който усилията на днешните редактори, даващи спонсорирани благотворителни обедни почивки, изглеждат просто като едни обикновени сандвичи.

Формално Лиг никога не е подавал оставка от редакторския си пост — той чисто и просто напуснал офиса си късно една сутрин и така и никога не се завърнал. Въпреки, че оттогава е изминало вече повече от едно столетие, много членове от екипа на *Пътеводителя* все още таят романтични илюзии, че Лиг просто е излязъл за един кроасан с шунка и ще се върне всеки момент за солидна следобедна работа.

Ето защо, всички редактори след него били назначавани като Изпълняващи Длъжността Редактор, а бюрото на Лиг се пази непокътнато, във вида, в който той го е оставил. Добавен е бил само

един малък надпис „Лиг Лъри Джр, Редактор, Изчезнал, смята се за Нахранен“.

Някои твърде оскърбителни и подривни източници намекват, че Лиг всъщност е изчезнал по време на първите изключителни опити на *Пътеводителя* в алтернативно счетоводство, за което се знае много малко, а още по-малко се говори. Всяка планета, на която някога е откриван счетоводен отдел на *Пътеводителя*, малко след това е погубвана във война или природно бедствие. Който дори само забележи, да не говорим, ако си позволи да привлече вниманието на обществеността върху този интересен, но абсолютно без никакво значение и случаен факт, бива разкъсан на парчета.

Любопитен, макар и без никаква връзка е фактът, че два или три дена преди разрушаването на Земята с цел да се очисти пътя за една нова хиперпространствена магистрала, се е наблюдавал драматичен скок в броя на НЛЮ над планетата, не само над Лордс Крикет Граунд в Сейнт Джоунс Ууд, Лондон, но и над Гластънбъри в Съмърсет.

Гластънбъри винаги е бил свързан с митове за древни крале, магьосници и изцеляване на брадавици, а тогава бил избран и за построяването на новата финансово-отчетна кантора на *Пътеводителя на Стопаджията*. Действително, десет годишно богатство от финансови отчети било прехвърлено в един магически хълм в непосредствена близост с града, някакви си часове преди Вогоните да пристигнат.

Нито един от тези факти, колкото и да са странни или необясними, не е толкова странен и необясним, колкото правилата на Брокианския Ултра-Крикет, когато се играе в по-големите измерения. Пълният набор от правила е толкова сложен, че когато бил направен опит да се съберат в един единствен том, те претърпели гравитационен колапс и се превърнали в Черна Дупка.

Едно кратко резюме, все пак, гласи следното:

ПРАВИЛО НОМЕР ЕДНО: Отгледайте си поне още три крака. Няма да ви трябват, но ще забавляват тълпата.

ПРАВИЛО НОМЕР ДВЕ: Намерете си един добър играч на Брокиански Ултра-Крикет. Клонирайте^[1] го няколко пъти. Това спестява огромно количество изтощителна работа по селекцията и тренирането.

ПРАВИЛО НОМЕР ТРИ: Срещнете вашия отбор с противниковия на едно широко поле, около което сте издигнали висока стена.

Така, въпреки, че играта е предимно зрелищен спорт, публиката ще се обърка от това, че на практика не може да види какво става, което пък ще я накара да си въобрази, че то е далеч по-въълнуващо, отколкото е в действителност. Тълпата, която наблюдава една скучна игра, изпитва далеч по-малко жизнеутвърждаващи емоции, отколкото тълпата, която е убедена, че току-що е изтървала най-драматичното спортно събитие в цялата история.

ПРАВИЛО НОМЕР ЧЕТИРИ: Хвърлете на играчите през стената множество атрибути на разнообразна спортна екипировка. Всичко би било подходящо за целта — бухалки за крикет, бейзкубни бухалки, пищови за тенис, ски, изобщо всичко, с което може добре да се замахне.

ПРАВИЛО НОМЕР ПЕТ: Сега играчите трябва с всички сили да размахат, каквото докопат и да започнат да раздават удари около себе си. Щом играчът направи точка от „попадението“ в друг играч, трябва моментално да избяга и да се извини от безопасно разстояние.

Извиненията трябва да са кратки, искрени и за максимална яснота, поднесени с мегафон.

ПРАВИЛО НОМЕР ШЕСТ: Печелившият отбор е този, който пръв спечели.

Любопитно е, че колкото повече играта печели популярност в поголемите измерения, толкова по-малко се играе на практика, тъй като преобладаващата част от състезаващите се отбори изпадат в състояние на непрекъсната война помежду си по повод интерпретацията на правилата. Всичко това е за добро, защото в дългосрочна перспектива една хубава солидна война е психологически по-малко разрушителна от една проточила се игра на Брокиански Ултра-Крикет.

---

[1] клониране — генетична манипулация, в резултат на която от една клетка-предшественик се получава множество генетично идентични клетки. Бел.пр. ↑

ГЛАВА XX

Докато Артър бягаше с всички сили и задъхано надолу по склона на планината, изведнъж почувства цялата ѝ маса да помръдва много, много леко под краката му. Чу се грохот и рев и той усети леко неясно движение, а също и горещ полъх в далечината зад и над себе си. Бягаше пощурял от страх. Почвата под краката му започна да се свлича и внезапно понятието „земно свличане“ изпъкна пред него в нова светлина. Досега той го беше възприемал просто като едно понятие. Сега, ужасен, Артър изведнъж осъзна, че свличането е идиотско и противно нещо, когато го прави почвата. Тя го правеше с Артър отгоре ѝ. Прилоша му от страх и от втрисането. Земята се свличаше, планината неясно боботеше, той се подхлъзна, стана, подхлъзна се пак и побягна. Лавината започна.

Камъни, после парчета скала, после цели скални късове подскачаха покрай него като тромави кукли, само че много, много поголеми, много, много по-твърди и по-тежки и с почти безкрайно по-голям шанс да те убият, ако те уцелят. Очите на Артър танцуваха заедно с тях, краката му танцуваха с танцуващата земя. Той бягаше, като че ли бягането беше страхотно изпотпяващо заболяване, сърцето му туптеше с ритъма на туптенето на геологическата истерия около него.

Очевидно Артър трябваше да оцелее, ако предсказаното поредно произшествие от сагата на неумишлените му убийства на Аграджаг трябваше да се сбъдне. Тази логика на ситуацията по никакъв начин не успяваше да влезе в главата му, нито пък да упражни някакво възпиращо действие върху него в този момент. Той бягаше, обхванат от смъртен страх, който витаеше в, под и над него, като караше косата му да настръхва.

Внезапно отново се спъна и беше изтласкан напред от значителната си инерция. Но тъкмо в момента, когато трябваше да се удари в земята изумително силно, той видя точно пред себе си да лежи малък тъмносин сак, който със сигурност знаеше, че е загубил на

Атинското летище преди около десет години по собствената си временна скала. В учудването си той напълно пропусна да се удари в земята и изхвърча във въздуха с пеещ мозък.

Това, което правеше, беше следното: той летеше. Огледа се с изненада, но не можеше да има съмнение, че правеше точно това. Нито една негова част не докосваше земята и нито една негова част дори не я приближаваше. Просто той се носеше, а камънаците свистяха във въздуха под него.

Артър погледна надолу със силно любопитство. Между него и потръпващата земя сега имаше около тридесет фута празен въздух, празен, ако не се броят камънаците, които не оставаха за дълго в него, а се отправяха надолу в желязната хватка на закона за гравитацията. Същият закон, който така внезапно беше дал на Артър свободно.

С непогрешимостта на инстинкта за самосъхранение почти моментално му хрумна, че не бива да се опитва да мисли за това и че ако опита, то законът за гравитацията ще погледне строго към него и ще поиска да знае, какво аджеба, си въобразява той, че прави там горе, след което всичко щеше да бъде загубено.

Така че, той мислеше за лалета. Беше трудно, но го правеше. Мислеше си за прекрасната здрава заобленост на чашката на лалетата, мислеше за интересното им разнообразие от цветове и се чудеше, какъв ли е броят на лалетата, които растат, или по-скоро растяха на Земята в радиус от една миля около дадена вятърна мелница. След известно време тази нишка на мисълта го отегчи застрашително, той почувства как въздухът под него се разцепва, почувства, че се носи надолу към пътеката от подскачащи камънаци, за които толкова усърдно се мъчеше да не мисли. И така, той започна да си мисли за Атинската аерогара, което го задържа около пет минути в едно ползотворно раздражено състояние, в края на което с изненада установи, че сега се носеше на приблизително двеста ярда над земята.

За момент се зачуди как ще слезе обратно, но тутакси срамежливо се дръпна от тази спекулативна тема и се опита да погледне хладнокръвно на положението.

Той летеше. Какво трябваше да направи в този случай? Погледна надолу към земята. Не направо. Положи всички усилия мимоходом просто да хвърли небрежен поглед. Няколко неща не можеха да убегнат от вниманието му. Едното беше, че изригването на планината

изглежда вече привършваше — малко под върха зееше кратер, вероятно там, където скалата се е издигала над върха на огромната пещерна катедрала, собствената му статуя и тъжната фигура на Аграджа, с когото се отнесоха така зле.

Другото беше сакът му, онзи, който бе изгубил на Атинското летище. Той седеше нахално върху парче чиста земя, заобиколен от изтощените отломъци, но очевидно незасегнат от тях. В момента Артър не можеше да проумее, защо това трябваше да е така. Но тъй като тази мистерия се засенчваше напълно от чудовищната невероятност, чантата да се намира там въобще, той действително не се чувстваше достатъчно подготвен за подобен сорт размисли. Сакът просто беше там. А гадната торба от имитация на леопардова кожа изглежда беше изчезнала, за щастие, ако не и за по-голяма яснота.

Артър се сблъска с факта, че ще трябва да вдигне торбата. Ето, че летеше на двеста ярда височина над повърхността на една чужда планета, чието име дори не знаеше. Не можеше да забрави жалкото състояние на онова нищожно нещо, което представляваше досега животът му, тук, на толкова светлинни години разстояние от разпрашените останки на неговия дом.

Още повече, сети се той, в чантата, ако тя все пак беше в състоянието, в което той я изгуби, се намираще единствената оцеляла във Вселената кутия гръцки зехтин.

Бавно, внимателно, инч след инч, той започна да се спуска, люшкайки се плавно насам-натам, като нервен къс хартия, падащ на земята.

Всичко вървеше добре, той се чувстваше отлично. Въздухът го подкрепяше, но го пропускаше. Две минути по-късно той увисна на някакви си два фута над чантата и се сблъска с няколко трудни проблема. Артър леко се полюшваше. Той се намръщи, но отново, толкова леко, колкото можеше.

Ако вдигне чантата, ще може ли да я носи? Няма ли допълнителната тежест да го дръпне обратно към земята?

Няма ли самият допир с нещо на земята внезапно да отхлаби мистериозната сила, каквато и да беше тя, която го държеше във въздуха?

Няма ли да е по-добре тъкмо сега да бъде по-разумен и да пристъпи от въздуха обратно към земята за миг-два?

Ако го направи, ще бъде ли в състояние някога отново да полети?

Усещането, когато си позволи да го забележи, беше един такъв тих екстаз, че мисълта да го загуби, вероятно завинаги, беше непоносима. С тази тревога на сърцето си, той се плъзна малко нагоре, просто да го усети пак — това удивително и леко движение. Плъзна се и се понесе. Пробва малък лупинг.

Лупингът беше страхотен. С ръце, разперени пред себе си, с развяващи се зад него коса и халат, той се гмурна в небето, мина по корем върху един слой въздух на около два фута от земята и се метна отново нагоре. Спря в края на превъртането и задържа. Просто задържайки. Остана така.

Беше прекрасно.

И това, осъзна той, беше начинът да вдигне чантата. Щеше да направи лупинг надолу и да я грабне в мига, когато се метне обратно. Щеше да я понесе нагоре със себе си. Вероятно щеше малко да се олюлее, но беше сигурен, че ще може да я носи.

Пробва още един-два лупинга за тренировка. Те излизаха все по-добре и по-добре. Полъхът по лицето му, подскачането и извиването на тялото му, всичко това взето заедно го караше да изпитва духовно опиянение, което не беше изпитвал от, от — е, доколкото можеше да се сети, откакто беше роден. Остави се бризът да го поеме и огледа местността, която, както забеляза, беше доста гадна. Имаше ненужен и опустошен вид. Артър реши да не я гледа повече. Просто щеше да вдигне чантата и после той не знаеше какво да прави след това. Реши, че просто ще я вдигне и после ще му мисли.

Нагласи се срещу вятъра, отблъсна се нагоре и се обърна. Понесе се с него. Не си даваше сметка, че тялото му в този момент уиломираше.

Гмурна се под въздушния поток, потоци се — и пикира.

Въздухът се разтвори покрай Артър и той се вряза в него. Земята несигурно се олюля, подреди мислите си и се надигна плавно да го посрещне, като услужливо поднасяше чантата с разкривените ѝ пластмасови дръжки, щръкнали към него.

Внезапно, по средата на пътя надолу, в един опасен момент, той не можеше повече да вярва, че върши всичко това и за малко наистина да престане да го върши. Навреме възвърна самообладанието си, плъзна се над земята, мушна плавно ръката си в дръжките на чантата и

започна да се изкачва обратно нагоре, но не можа да го направи и изведнъж пропадна, насинен, одраскан и разтреперан на каменната земя.

Моментално се изправи с треперещи колена и безнадеждно залитна, като увъртя чантата около себе си в агония от печал и разочарование.

Изведнъж краката му залепнаха здраво за земята, както винаги досега. Усещаше тялото си тромаво като чувал с картофи, който се олюлява несигурно към земята, умът му беше лек като торба олово.

Артър неуверено се заклати и залитна, главата му се замая до прилошаване. Пробва отчаяно да се затича, но краката му се оказаха прекалено слаби. Запрепъва се и зашляпа напред. В този момент си спомни, че в чантата сега носеше не само кутията гръцки зехтин, но и едно вино, купено от безмитния магазин. Приятно шокиран от това откритие, той пропусна да забележи, че поне от десет секунди вече отново лети.

Артър изкрещя с облекчение и наслада и пълно физическо задоволство. Той правеше лупинги и кръгчета, лягаше настрани и се въртеше из въздуха. Яхна дръзко едно вертикално течение и прегледа съдържанието на сака. Чувстваше се, както си представяше, че трябва да се чувства един ангел, докато изпълнява знаменития си танц на върха на една игла, а философите упорито го преброяват. Засмя се от удоволствие, когато откри, че в сака наистина има зехтин и вино, както и чифт счупени слънчеви очила, някакви пълни с пясък бански, няколко смачкани пощенски картички на Санторини, голяма и мърлява хавлия, няколко интересни камъка и най-различни хартийки с адресите на хора, за които с облекчение си помисли, че няма да види повече, макар причината да беше толкова тъжна. Той хвърли камъните, сложи си слънчевите очила и пусна късчетата хартия да се носят по вятъра.

Десет минути по-късно, носейки се безметежно през един облак, в гърба му се вряза голям и изключително непристоен купон.

ГЛАВА XXI

Най-дългият и най-разрушителен купон, правен някога, тече вече четвърто поколение, и все още никой не дава признаци да си тръгва. Наистина, веднъж някой погледнал часовника си, но оттогава са минали вече единадесет години без никакви последици.

Безредието беше изключително и трябваше да се види, за да го повярва човек, но ако нямате някаква особена причина да му вярвате, то по-добре не отивайте и не гледайте, защото няма да ви хареса.

Напоследък имаше някакви трясъци и проблясвания горе в облаците. Според една теория, това било битка между флотилиите на няколко конкурентни компании за почистване на килими, които са се надвесили горе като хищници, но не бива да се вярва на нищо, което чуете по купоните и най-вече на нищо, което чуете на този купон.

Един от проблемите, който очевидно ще се задълбочава все повече е, че всички присъстващи на купона са или деца, или внуци, или правнуци на хората, които не биха си тръгнали първи. Заради цялата тая работа със селективното размножаване и регресивните гени и така нататък, това ще рече, че сега всички присъстващи на купона са или абсолютно фанатични купонджии, или дрънкащи идиоти, или, все по-често и по-често и двете заедно.

Което и да е от двете означава, че, генетично казано, вероятността за тръгване на всяка следваща генерация, в сравнение с предшестващата я, намалява.

Така че тук се намесват други фактори, като например, кога ще се свърши пиенето.

Заради определени работи, които се случили и които на времето изглеждали добра идея (а един от проблемите на купона, който никога не спира е, че всички неща, които само изглеждат добра идея, продължават да изглеждат така, докато купонът тече), този момент изглежда все още е твърде далече.

Едно от нещата, които на времето изглеждали добра идея, било, че купонът трябва да тече — не в обикновения смисъл на думата, а да

тече във въздуха.

Една нощ, преди много време, банда пияни астро-инженери от първото поколение се заизкачвали по сградата с купона, като изровили нещо, поправили друго, а трето ударили. Когато на следващата сутрин слънцето изгряло, то с удивление видяло, че осветява една сграда, пълна с щастливи пияни хора, носеща се като младо и неуверено пиле над върховете на дърветата.

Преходът от целодневен коктейл към наднично връхлитащ купон се удал лесно и допринесъл много за онзи допълнителен чар и размах на аферата, от който така остро се чувствала нуждата в този момент, поради огромния брой пъти, които оркестърът изпълнявал целия си познат репертоар.

Купонът грабел, връхлитал, пленявал цели градове, за да събере откуп под формата на пресни запаси от сирена, авокадо, хартисали ребра и вино и алкохол, които впоследствие започнал да си набавя, като ги засмуквал на борда си от плаващи танкери.

Все някой ден, обаче, проблемът със свършването на пиенето щеше да изникне ребром.

Планетата, около която купонът плава, вече не е същата, каквато била, когато всичко това започнало.

Тя е в много лоша форма.

Купонът атакувал и връхлитал върху голяма част от нея, но никой така и не успял да го отблъсне, поради умопобъркващия и непредсказуем начин, по който се шматка в небето.

Това е адски купон.

Освен това е адско да те блъсне в гърба.

ГЛАВА XXII

Артър лежеше, мятайки се от болка, върху парче откъртен и разнебитен стоманобетон. Краищата на минаващия облак го пошляпваха. Смущаваха го звуците на вяло забавление някъде зад него.

Дочу шум, който не можа да идентифицира веднага, отчасти защото не знаеше мелодията на „Оставих си крака на Джаглан Бета“ и отчасти защото оркестърът, който я свиреше, беше много изморен и някои оркестранти свиреха в три-четвърти, други в четири-четвърти, а трети в нещо като тортоподобен rg^2 такт, всеки според количеството сън, успял да си навакса напоследък.

Артър лежеше и дишаше тежко във влажния въздух. Опита се да се пораздвижи, за да провери, къде е ранен. Където и да се пипнеше, го болеше. След известно време си даде сметка, че това се дължи всъщност на болката в ръката му. Изглежда си беше изкълчил китката. Гърбът също го болеше, но скоро със задоволство установи, че не е ранен тежко, а само ожулен и леко потресен, но кой ли не би бил? Артър се зачуди, какво ли търси една летяща сграда в облаците.

От друга страна, на него самия би му се сторило малко трудно да даде някакво задоволително обяснение на собственото си присъствие там, така че реши, че той и сградата ще трябва просто да се примирят един с друг. Погледна нагоре от мястото, където лежеше. Зад него се издигаше стена от избелели и омацани каменни плочи — самата сграда. Артър изглежда лежеше на нещо като бордюр или корниз, простиращ се на близо три или четири фута встрани около зданието. Това беше голямо парче земя, в което са били основите на зданието с купона и което то беше понесло със себе си, за да има какво да го крепи откъм долния му край.

Артър нервно се изправи и внезапно, докато поглеждале от ръба, му се зави свят до прилошаване. Притисна се назад до стената, мокър от мъглата и от пот. Главата му плуваше свободен стил, а в стомаха му някой бичеше бъртерфлай.

Въпреки че се беше добрал тук горе със собствени сили, не можеше да се осмели дори само да си помисли за гадната пропаст пред себе си. Нямаше намерение да си проверява късмета, скачайки долу. Нямаше намерение да се приближава и на инч по-близо до ръба.

Притисна здраво сака до себе си и се запромъква плътно по стената с надеждата да открие врата. Солидната тежест на кутията зехтин му вдъхваше увереност.

Той се запромъква към най-близкия ъгъл с надеждата, че стената от другата страна ще предложи повече възможности за влизане, отколкото отсамната, която не предлагаше нито една.

Повдигаше му се от шубе от неравномерния полет на сградата и след известно време измъкна хавлията от сака си и направи с нея нещо, което утвърди за сетен път челното ѝ място в списъка от необходими вещи, без които си загубен, ако кръстосваш Галактиката на стоп. Той я омота около главата си, така че да не може да вижда какво става.

Краката му се промъкнаха по земята. Протегнатата му ръка се плъзгаше по стената.

Най-накрая той стигна ъгъла и ръката му, докато опипваше ръба на сградата, се сблъска с нещо, което така го шокира, че той за малко не полетя надолу. Беше една друга ръка.

Двете ръце се сграбчиха.

Артър отчаяно се мъчеше да използва другата си ръка, за да смъкне хавлията от очите си, но тя държеше сака със зехтина, виното и пощенските картички от Санторини, а той хич не искаше да го остави на земята.

Артър изживя един от онези „себе“ моменти, един от онези моменти, когато внезапно се обръщаш, поглеждаш се и си казваш „Кой съм аз? Какво смятам да правя? Какво съм постигнал? Добре ли я карам?“. Той тихичко захлипа.

Опита се да освободи ръката си, но не успя. Отсрещната ръка здраво я стискаше. Нямаше друг избор, освен да продължи промъкването си към ъгъла. Претърколи тялото си около ъгъла и разклати глава, като се опитваше да смъкне хавлията. Изглежда това предизвика остър писък на неизмеримо дълбоко чувство от страна на притежателя на другата ръка.

Хавлията беше безцеремонно дръпната от главата му и той се озова очи в очи с Форд Префект. Зад него стоеше Слартибартфаст, а зад тях ясно се виждаше портал и грамадна затворена врата.

И двамата се притискаха силно към стената, с див ужас в погледа, докато се взираха в плътния непроницаем облак около себе си и се опитваха да устоят на поклащането и люшкането на сградата.

— Къде, по заркания фотон, беше изчезнал? — изсъска Форд, обзет от паника.

— Ъ, ами — заекна Артър, действително, без да знае как да резюмира нещата толкова накратко. — Тук и там. Вие какво правите тук?

Форд отново обърна подивелите си очи към Артър.

— Няма да ни пуснат вътре без бутилка — изсъска той.

Първото нещо, което Артър забеляза, когато влязоха наред купона, освен шума, задушавашата горещина, дивото изобилие на цветове, подаващо се неясно през замайващия пушек, килимите, набити със стъкла, пепел и петна от авокадо и малката група птеродактилоподобни създания, нападнали неговата лелеяна бутилка вино, грачейки „Ново удоволствие, ново удоволствие“, беше Трилиън, заговорена от един бог на Гръмотевиците.

— Не съм ли ви виждал в Милиуейс? — тъкмо казваше той.

— Вие ли бяхте онзи с чука?

— Да. Предпочитам това тук. Толкова по-неизискано, толкова по-претъпкано.

В стаята отекна крясък от някакво отвратително удоволствие, но източникът му не можеше да се види през задъханата сбирщина от щастливи, шумни същества, които изпадаха от време на време в криза и пицяха весело така, че никой не можеше да чуе какво си говори с другия.

— Изглежда забавно — каза Трилиън. — Какво каза Артър?

— Казах, как, мътните го взели, се озова тук?

— Бях една редица от точици, плаващи случайно през Вселената. Срещал ли си Тор? Той прави гръмотевици.

— Здравейте — каза Артър. — Предполагам, че това трябва да е доста интересно.

— Здравсти — каза Тор. — Така е. Имаш ли пиене?

— Ъ, всъщност не.

— Тогава защо не идеш да си вземеш?

— Ще се видим по-късно, Артър — каза Трилиън.

Нещо в мозъка на Артър се размърда и той се огледа търсещо.

— Зейфод не е тук, нали? — каза той.

— Ще се видим — натърти Трилиън — по-късно.

Тор го гледаше твърдо с черните си като въглени очи.

Брадата му настръхна и малкото светлина, която имаше в помещението, събра сили да се отрази заплашително от рогата на шлема му.

Той подхвана Трилиън за лакътя с изключително грамадната си ръка и мускулите в горната ѝ част се запреместваха един около друг подобно на чифт паркиращи Фолксвагена.

Той я отведе.

— Едно от интересните неща, когато си безсмъртен — каза той — е...

— Едно от интересните неща относно пространството — Артър чу Слартибартфаст да обяснява на едно грамадно и обемисто същество. То имаше вид на някой, който губи битка с розов пухен дюшек и зяпаше с възхищение дълбоките очи и сребърната брада на стареца — е, колко скучно е то.

— Скучно? — озадачено попита съществото и премигна с доста сбръчканите си и кръвясали очи.

— Да — отвърна Слартибартфаст, — смайващо скучно. Умопомрачително също. Виждаш ли, има толкова много от него и толкова малко в него. Би ли искала да ти цитирам някои статистики?

— Ъ, ...ами...

— Моля, бих го направил. Те също са твърде сензационно скучни.

— Ще се върна да ги чуя след миг — каза тя, потупа го по ръката, вдигна полите си като малък глисер и се отправи към задъханата гълпа.

— Мислех, че никога няма да си тръгне — изръмжа старецът. — Ела, Земянино.

— Артър.

— Трябва да намерим Сребърната Греда, тя е някъде тук.

— Не може ли малко да се поотпуснем? — попита Артър. — Имах тежък ден. Трилиън е тук, по някаква случайност, не каза каква,

вероятно няма значение.

— Мисля за опасността за Вселената...

— Вселената — прекъсна го Артър — е достатъчно голяма и достатъчно стара, за да се грижи сама за себе си за половин час. Добре — добави той в отговор на засиленото жестикулиране на Слартибартфаст, — ще понаобиколя наоколо да видя, дали някой не е видял Гредата.

— Добре, добре — успокои се Слартибартфаст, — добре. — Той самият се гмурна в тълпата и всеки, покрай когото минеше му казваше да се поотпусне малко.

— Виждали ли сте някъде една греда? — попита Артър един малък човечец, който изглежда стоеше и чакаше с нетърпение някой да го заговори. — Направена е от сребро, жизнено важна е за бъдещата сигурност на Вселената и е горе-долу толкова дълга.

— Не — отговори му ентузиазирано смръщеният човечец, — но пийнете си малко и ми разкажете всичко за нея.

Форд Префект се появи, гърчейки се в дивашки, френетичен и не съвсем пристоеен танц с едно създание, което изглеждаше, като че ли носеше Сидни Опера Хауз на главата си. Той водеше безсмислен разговор с нея, като се мъчеше да надвика шумотевицата.

— Харесва ми шапката — крещеше той.

— Какво?

— Казах, харесва ми шапката.

— Не нося шапка.

— Е, тогава, харесва ми главата ти.

— Какво?

— Казах, харесва ми главата ти. Интересна конструкция на черепа.

— Какво?

Форд се изхитри да свие рамене в сложната поредица от други движения, които извършваше.

— Казах, че танцуваш страхотно — извика той, — само не кимай толкова много.

— Какво?

— Просто дете всеки път кимаш — каза Форд — оу! — добави той, когато партньорът му кимна напред да каже „Какво?“ и за сетен път го фрасна яко по челото с якото си издадено напред чене.

— Една сутрин планетата ми беше взривена — обясняваше Артър, който съвсем неочаквано за себе си откри, че разказва на човечеца историята на живота си или, поне, избрани откъси от нея, — затова съм облечен така, в халата си. Планетата ми я взривиха с всичките ми дрехи на нея. Не знаех, че ще ходя на купон.

Малкият човечец ентусиазирано кимна.

— По-късно бях хвърлен на един космически кораб. Все така по халат. Не и в скафандър, както нормално би се очаквало. Малко по-късно открих, че планетата ми първоначално е била построена за едни мишки. Можеш да си представиш, как се почувствах. После по мен стреляха известно време и ме накараха да избухна. Всъщност, карали са ме да избухвам смешно често, стреляли са по мене, обиждали са ме, редовно са ме дезинтегрирали, лишавали от чай, а напоследък катастрофирах в едно блато и трябваше да изкарам пет години в някаква влажна пещера.

— Ах — възбудено се обади човечецът, — а добре ли изкара?

Артър ожесточено започна да се дави с пиенето си.

— Каква прекрасно вълнуваща кашлица — каза човечецът, доста стреснат от нея. — Имаш ли нещо против, ако се присъединя към тебе?

С тези думи той изпадна в най-невероятния и най-зрелищен пристъп на кашлица, който пък изненада Артър толкова много, че той от своя страна ожесточено започна да се дави, но откри, че вече го прави и се смути окончателно.

Заедно те изпълниха един дроборазкъсващ дует, който продължи цели две минути преди Артър да успее да се изкашля и изплюе.

— Толкова ободрително — каза човечецът задъхано и бършейки сълзите от очите си. — Колко вълнуващ живот трябва да си имал. Благодаря ти много.

Той стисна ръката на Артър горещо и се запъти към тълпата. Артър изумено поклати глава.

Доближи го един младолик човек, агресивен тип, с уста като кука, нос като фенер и неголеми малки миниатюрни скули. Той носеше черни панталони, черна копринена риза, разкопчана до там, където се предполагаше, че е пъпът му — въпреки, че Артър се беше зарекъл никога да не прави догадки относно анатомията на хората, които му се налагаше да среща напоследък — и всички видове гадни златни

дрънкулки, окачени на шията му. Носеше нещо в черна чанта и очевидно искаше хората да забележат, че не иска те да я забелязват.

— Хей, ъ, не чух ли да казваш името си току-що? — попита той.

Това беше едно от многото неща, които Артър беше наприказвал на ентузиазирания човечец.

— Да, то е Артър Дент.

Човекът се подрусваше леко в някакъв ритъм, различен от всичките, които оркестърът мрачно набиваше.

— ...йее, — каза той, — само че имаше един тип в една планина, дето искаше да те види.

— Срецнах го.

— ...йее, само че той май доста държеше на това, знаеш.

— Да, срещнах го.

— йее, е, мисля, че е добре да знаеш това.

— Знам. Срецнах го.

Мъжът спря, за да подъвче малко дъвка. После тупна Артър по рамото.

— О'кей — каза той, — добре. Просто ти казвам, нали така? Лека нощ, успех, печели награди.

— Какво? — попита Артър, който в този момент започна сериозно да се обърква.

— Каквото и да е. Прави каквото правиш. Прави го добре. — Той издаде нещо като чаткащ звук с онова, което дъвчеше, а после направи неясен жест.

— Защо? — попита Артър.

— Прави го лошо — каза мъжът, — на кой му пука? Кой дава пет пари? — Кръвта изведнъж нахлу сърдито в лицето на мъжа и той започна да крещи.

— Що не се побъркаш? — каза той. — Разкарай се, махни ми се от очите, чуваш ли, момче. Просто чупката!!!

— О'кей, махам се — каза забързано Артър.

— Е, т'ва беше — мъжът рязко замахна и изчезна в тъпканицата.

— Какво беше това? — попита Артър едно момиче, което стоеше до него. — Защо ми каза да печеля награди?

— Просто един шоуубизен разговор — сви рамене момичето. — Току-що е спечелил награда на Годишната Церемония по Връчването на Наградите на Института по Възстановителни Илюзии от Малка

Мечка Алфа и се надяваше, че ще може да ти я прехвърли лесно, само че ти не я спомена, така че той не можа да го направи.

— О, каза Артър, — о, ами съжалявам, че не споменах. За какво е била?

— За Най-Безпричинната Употреба На Думата „Чукам“ В Сериозен Филм. Много е престижна.

— Разбирам — каза Артър, — да, и какво получаваш за това?

— Едно Рори. Това е просто едно малко сребърно нещо върху голяма черна поставка. Какво каза?

— Нищо не съм казал, тъкмо исках да питам това сребърно...

— О, помислих, че каза „уоп“.

— Какво съм казал?

— Уоп.

В продължение на няколко години, на купона се отбиваха разни хора — издокарани натрапници от други светове. От известно време, докато гледаха своята планета долу, с разрушените градове, опустошените ферми за авокадо и опропастените лозя, огромните пространства от новата пустиня, моретата, препълнени от бисквитени трохи и още по-ужасни неща, на купонджиите им се струваше, че някак в съвсем малка степен, почти недоловимо, техният свят вече не е толкова готин, както преди. Някои от тях започнаха да се чудят дали не биха могли да останат достатъчно дълго трезви, за да приспособят купона към летене в космоса и може би да излетят към нечии други планети, където въздухът би бил по-пресен и от него би ги боляла по-малко главата.

Малкото недохранени фермери, които все още успяваха да влачат немощно съществуване върху полумъртвата земя на повърхността на планетата с радост биха посрещнали това. Но в този ден, когато купонът се появи от облаците, вдигайки врява и докато фермерите гледаха нагоре, изнемощели от ужас при мисълта за поредната атака за набавяне на сирене и вино, стана ясно, че засега купонът нямаше да ходи никъде, че скоро той щеше да свърши. Много скоро щеше да дойде времето, когато човек си взима шапката и палтото, затътря се с мътен поглед навън да види, кое време на деня и годината е, и дали на тая изгорена и опустошена земя ще успее да хване такси за някъде.

Купонът беше парализиран в ужасна прегръдка с един странен бял космически кораб, който се беше врязал наполовина в него. Заедно те залитаха, обръщаха се и се въртяха из небето в гротескно пренебрежение на собственото си тегло.

Облаците се разкъсаха. Въздухът ехтеше и отскачаше от пътя им.

Купонът и бойният кораб на Криккит изглеждаха в своите гърчове като две патици, едната от които се опитва да направи вътре във втората трета, докато втората се опитва много усилено да обясни, че точно сега не се чувства готова за трета патица, и че не е сигурна, че изобщо би искала някаква съмнителна трета патица, направена точно от тази първа патица, във всеки случай не и докато тя, втората патица, е заета с летенето в момента.

Небето пееше и крещеше с цялата си ярост и нанасяше удари от шокови вълни върху земята.

И изведнъж с едно фууп корабът на Криккит изчезна.

Купонът залиташе безпомощно в небето, като човек, който се обляга на неочаквано отворена врата. Той се въртеше и олюляваше върху соплата си. Опита се да се изправи и вместо това клекна. Затътри се отново из небето.

Известно време тези тътрения продължаваха, но очевидно това не можеше да трае дълго. Купонът сега беше един смъртно ранен купон. Цялото му настроение се беше изпарило и това беше явно, както неудачният пирует не може да бъде прикрит.

Колкото по-дълго избягваше земята сега, толкова по-тежко щеше да бъде разбиването, когато накрая я стигнеше.

Вътре нещата също не вървяха добре. Те вървяха чудовищно зле, всъщност хората не издържаха и го казваха на висок глас. Бяха идвали Криккитските Роботи.

Те бяха взели Наградата за Най-Безпричинна Употреба На Думата „Чукам“ В Сериозен Филм и на нейно място бяха оставили картина на опустошение, от която на Артър му прилоша почти толкова много, колкото ако беше претендент за Рори.

— Ние с най-голямо удоволствие бихме останали да помогнем — крещеше Форд, проправяйки си път през обезобразените развалини — само че няма.

Купонът отново залитна, предизвиквайки трескави крясъци и степания сред димящите останки.

— Трябва да си ходим и да спасяваме Вселената, разбирате ли — каза Форд. — И ако това ви звучи като доста тъпо оправдание, може и да сте прави. Както и да е, ние си тръгваме.

Внезапно той се натъкна на неотворена бутилка, която се търкаляше, като по чудо, непокътната на пода.

— Имате ли нещо против, ако вземем това? — попита той. — Без друго няма да ви потрябва.

Той си взе и пакетче пържени картофи.

— Трилиън? — извика Артър шашнато и с омаломощен глас. В димящата бъркотия не можеше да види НИЩО.

— Земянино, трябва да тръгваме — каза нервно Слартибартфаст.

— Трилиън? — извика отново Артър.

След секунда-две Трилиън се появи с несигурна крачка, треперееща, подкрепяна от новия си приятел богът на Гръмотевиците.

— Момичето остава с мен — каза Тор. — Има страхотен купон на Валхала, ние отлитаме.

— Къде беше, когато всичко това стана? — попита Артър.

— Горے — обясни Тор. — Аз я претеглях. Летенето е мръсна работа, знаеш, трябва да се пресметне скоростта на вятъра.

— Тя идва с нас — прекъсна го Артър.

— Хей — каза Трилиън, — не ти ли...

— Не — натърти Артър, — ти идваш с нас.

Тор го изгледа с бавно разгарящ се поглед. Той намекваше нещо за божествеността, което нямаше нищо общо с приличието.

— Тя идва с мен — тихо каза той.

— Хайде, Земянино — нервно го подкани Слартибартфаст, докато дърпаше Артър за ръкава.

— Хайде, Слартибартфаст — нервно го подкани Форд докато дърпаше Слартибартфаст за ръкава. У Слартибартфаст беше устройството за телепортиране.

Купонът залиташе и се клатеше, при което всеки губеш равновесие, освен Тор и Артър, който се беше втренчил поклащайки се, в очите на бога на Гръмотевиците.

Бавно, невярващо, Артър протегна своите малки нефелни юмруци.

— Искаш ли да опиташ от това? — попита той.

— Моля за мравешкото ти извинение? — протръби Тор.

— Казах — повтори Артър, без да може да сдържи потрепването в гласа си, — искаш ли да опиташ от това? — Той размаха нелепо юмруци.

Тор го изгледа невярващо. После от ноздрите му се изви струйка дим. В нея просветваше и едно малко пламъче.

Той се хвана за пояса.

Разпери гърди, за да стане напълно ясно, че насреща ти стои един от онези мъже, които би се осмелил да доближиш само заедно с отбор шерпи.

Откачи от пояса дръжката на чука си. Повдигна го във въздуха, за да покаже масивната му желязна предна част. По този начин изчисти всички възможни недоразумения, че може би носи просто един телеграфен стълб.

— Дали аз искам — каза той, съскайки като река, която тече през стоманена мелница — да опитам това?

— Да — отвърна му Артър и внезапно гласът му отекна извънредно силно и войнствено. Той размаха отново юмруци, и този път като че ли на сериозно.

— Искаш ли да излезем за малко? — изръмжа той към Тор.

— Добре! — изрева Тор като разярен бик (или всъщност като разярен бог на Гръмотевиците, което е далеч по-впечатляващо) и така и направи.

— Е т'ва е — каза Артър, — отървахме се от него. Сларти, изкарай ни от тука.

ГЛАВА XXIII

— Добре, де — изкрещя Форд към Артър — значи съм пъзльо, но важното е, че съм все още жив. — Те се бяха върнали на борда на *Космическия Кораб Бистромат*, както и Слартибартфаст, както и Трилиън. Хармония и разбирателство нямаше.

— Е, обаче и аз съм жив, нали? — не се предаваше Артър, тормозен от преживяното и от гняв. Веждите му подскачаха нагоре-надолу, като че ли искаха да се фраснат взаимно.

— За едната проклетата бройка да не си — избухна Форд.

Артър рязко се обърна към Слартибартфаст, който седеше в пилотското си кресло на палубата за полети, зяпайки умислено дъното на една бутилка, която му обясняваше нещо, в което той очевидно не можеше да вникне. Обърна се към Артър.

— Мислиш ли, че той разбра първата дума, която казах? — попита той, като потръпваше развълнувано.

— Не знам — отвърна Слартибартфаст малко абстрактно. — Не съм сигурен — добави и погледна нагоре съвсем за малко, — че знам. Той се вгледа в приборите с опреснен ентусиазъм и озадачение. — Ще трябва да ни го обясниш още веднъж — каза той.

— Ами...

— Но по-късно. Задават се ужасни неща.

Той забарабани по псевдостъклото на бутилката.

— Боя се, че изкарахме доста патетично на купона — каза той — и единствената ни надежда сега е, да предотвратим роботите да пъхнат Ключа в Ключалката. Как ще го направим, не знам — измърмори той. Предполагам, че просто трябва да отидем там. Не мога да кажа, че идеята ме очарова. Вероятно това ще е краят ни.

— Както и да е, къде е Трилиън? — попита Артър, внезапно обзет от непукизъм. Той се сърдеше, че Форд го наруга, задето бил изгубил ценно време с разправията около бога на Гръмотевиците, вместо да си отърват кожата още по-бързо. Артър се бе държал

извънредно смело и находчиво, според собственото си мнение, което беше изложил за преценка на всеослушание.

Преобладаващото схващане беше, че мнението му не струва дори чифт зловонни бърбека от динго. Най-много го болеше, обаче, от това, че Трилиън не беше реагирала по никакъв начин, а просто беше отпрашила нанякъде.

— И къде са ми пържените картофи? — извика Форд.

— И двете са — каза Слартибартфаст, без да вдигне глава — в Стаята за Информационни Илюзии. Мисля, че вашата приятелка, младата дама, се опитва да разнищи някои проблеми от Историята на Галактиката. Мисля, че пържените картофи ѝ помагат.

ГЛАВА XXIV

Погрешно е да се смята, че главните проблеми могат да се решат с картофи.

Например, имало едно време една безумно агресивна раса от същества, наричани Силастичните Оръжидемони от Стритеракс. Всъщност това било името на племето им. Името на войската им било много ужасно. За щастие те живели в далечните времена, за които досега не е ставало дума — преди двадесет трилиона години — когато Галактиката била млада и свежа и всяка идея, за която си струвало да се биеш, била нова.

А Силастичните Оръжидемони от Стритеракс ги бивало най-вече да се бият и тъй като ги бивало, те го правели усърдно. Биели се с враговете си (т.е. с всички останали), биели се и помежду си. Планетата им била пълна развалина. Повърхността била пълна с изоставени градове, заобиколени от изоставени бойни машини, заобиколени от своя страна от дълбоки бункери, в които Силастичните Оръжидемони живеели и се карали помежду си.

Най-добрият начин да си навлечеш боя с някой Силастичен Оръжидемон бил просто да се родиш. Те мразели това и побеснявали. А когато някой Силастичен Оръжидемон побеснявал, обикновено някой си пател. Човек би помислил това за изтощителен начин на живот, но те изглежда имали ужасно много енергия.

Най-добрият начин да се справиш с някой Силастичен Оръжидемон, бил да го оставиш сам в някоя стая, защото така, рано или късно, той започвал да се бие сам със себе си.

Накрая станало ясно, че това положение на нещата трябва да се оправи и бил издаден закон, който постановявал, че всеки, който носи оръжие като част от работния инструментариум на обичайните Силастични професии (полицаи, охрана, начални учители и т.н.) трябва да изкарва ежедневно поне четиридесет и пет минути като налага един сак с картофи, за да се избие по този начин неговата или нейната излишна агресивност.

Известно време законът действал успешно, докато после някой се сетил, че далеч по-ефикасно и по-спестяващо време би било, ако по картофите просто се стреля.

Това довело до нова вълна ентузиазирана стрелба по най-разнообразни предмети и със седмици всички нетърпеливо очаквали тръпнейки първата голяма война.

Друго постижение на Силастичните Оръжидемони от Стритеракс е, че те са първата раса, успяла някога да шокира компютър.

Това бил гигантски, роден в космоса компютър, наречен Хактар, който и до днес е известен като един от най-мощните компютри, правени някога. Бил първият, направен по подобие на естествения мозък, в смисъл, че всяка клетка от паметта носела характеристиките му като цяло, което позволявало той да мисли по-гъвкаво и изобретателно. Освен това той бил шокиран вид.

Силастичните Оръжидемони от Стритеракс били въвлечени в една от обичайните си войни с Енергичните Гарфайтери от Стъг и не се забавлявали толкова, колкото обикновено, защото се налагало дълго да бродят из Радиационните Блата на Квулзенда и през Огнените Планини на Фразфрага, а в нито един от тези терени те не се чувствали удобно.

И така, когато Удушващите Стилетани от Джаджазикстак се включили в битката и принудили Оръжидемоните да се бият на още един фронт в Гама Пещерите на Карфакс и в Ледените Потоци на Варленгоотен, Оръжидемоните решили, че това им е достатъчно и наредили на Хактар да им проектира Окончателното Оръжие.

— Какво искате да кажете — попитал Хактар — с това Окончателно?

На което Силастичните Оръжидемони от Стритеракс отвърнали — Прочети си в скапания речник! — и се хвърлили отново в битката.

Така, Хактар проектирал едно Окончателно Оръжие.

То било една много, много малка бомба, която представлявала съединител в хиперпространството и при активирането си съединявала едновременно вътрешността на всяко голямо слънце с вътрешността на всяко друго голямо слънце и така превръщала цялата Вселена в една гигантска хиперпространствена свръхнова.

Когато Силастичните Оръжидемони се опитали да използват Оръжието, за да взривят полевия склад с мунициите на Удушващите Силетани в една от Гама Пещерите, те били твърде изненадани, че то не подействало. Казали това на компютъра.

Хактар бил шокиран.

Той се опитал да им обясни, че бил мислил по въпроса за Окончателното Оръжие и бил стигнал до извода, че нямало как да се скрият последиците, ако бомбата не се задейства. Тези последици не можело да бъдат по-лоши от известните последици от задействането ѝ. Затова той си бил позволил да включи малък дефект в проекта на бомбата и се надявал, че всеки, когото това засяга, при едно по-трезво обмисляне, би почувствал, че...

Силастичните Оръжидемони не се съгласили и разпрашили компютъра.

По-късно те си помислили по-хубаво и унищожили и развалената бомба.

После, след като се поспрели за малко, само за да размажат Енергичните Гарфайтери от Стъг и Удушващите Силетани от Джаджазикстак, те продължили да търсят изцяло нов начин за самовзривяване, което било голямо облекчение за всички останали в Галактиката, особено за Гарфайтерите, и Силетаните, и картофите.

Трилиън изгледа всичко това, както и историята на Крикит. Тя се появи замислена от Стаята за Информационните Илюзии, тъкмо навреме, за да открие, че са пристигнали твърде късно.

ГЛАВА XXV

Още докато *Космическият Кораб Бистромат* трептеше като обективна реалност на върха на една малка скала на широкия миля астероид, който обикаля самотно и вечно в орбита около пакетиранията звездна система на Крикит, неговият екипаж си даде сметка, че са пристигнали навреме, само за да станат свидетели на едно непоправимо историческо събитие.

Те не знаеха, че събитията всъщност ще са две.

Стояха студени, самотни и безпомощни на края на скалата и наблюдаваха трескавата дейност долу. Само на около стотина ярда по-надолу пред тях светлинни копия описваха зловещи арки сред пустотата.

Те се вторачиха в ослепителното събитие.

Продължението на корабното поле им позволяваше да стоят там, благодарение на предразположението на разума към подвеждащи номера — проблемът с изпадането от малката маса на астероида или с невъзможността да се диша, ставаше просто Нечий Друг Проблем.

Белият боен кораб на Крикит беше паркиран между съвършено сивите скали на астероида, последователно ту блясвайки под светлинните арки, ту изчезвайки в сянка. Черните сенки, хвърляни от твърдите скали, започваха да се мятат в лудешки танц, когато светлинните арки минаваха покрай тях.

Единадесетте бели робота носеха в процесия Ключът Уикит към средата на един кръг, образуван от трепкащите светлини.

Ключът Уикит беше съграден отново. Неговите съставни части светеха и блестяха — Стоманената Колона (кракът на Марвин) на Силата и Мощта, Златната греда, (сърцето на Безкрайно Невероятността Двигател) на Успеха, Перспексовата Колона (или Аргабтонния Скиптър на Правосъдието) на Науката и Разума, Сребърната Греда (или Наградата Рори за Най-Безпричинна Употреба На Думата „Чукам“ В Сериозен Филм) и вече реконструираната

Дървена Колона (или Пепелта от изгорения кол, ознаменувала смъртта на английския крикет) на Природата и Духовността.

— Предполагам, че сега вече нищо не може да се направи? — попита Артър изнервено.

— Да — въздъхна Слартибартфаст.

Изразът на разочарование, който се появи на лицето на Артър, изобщо не му се удаде. Тъй като стоеше под прикритието на една сянка, Артър му позволи да премине в израз на облекчение.

— Жалко — въздъхна той.

— Нямаме никакво оръжие — каза Слартибартфаст. — Глупаво.

— Гадост — пророни Артър съвсем тихо.

Форд не казваше нищо.

Трилиън не казваше нищо, но по особено замислен и ясен начин. Тя се беше вторачила в пустотата на космоса отвъд астероида.

Астероидът се въртеше около Облака Прах, който заобикаляше опаковката от Удъл-Време. В нея беше обвитата планета, където живееше народът на Крикит, Господарите на Крикит и техните роботи убийци.

Безпомощната група нямаше как да разбере, дали роботите на Крикит бяха усетили тяхното присъствие. Можеха само да предполагат, че вероятно е така, но че, при дадените обстоятелства, роботите няма от какво да се боят. Те трябваше да изпълнят една историческа задача и можеха да си позволят да гледат на публиката си с презрение.

— Страхотно безсилно усещане, нали? — обади се Артър, но другите не му обърнаха внимание.

В центъра на осветеното пространство, което роботите приближаваха, имаше квадратна пукнатина в земята. Пукнатината се очертаваше все по-ясно и скоро се оказа, че едно парче земя, с площ около шест фута, бавно се издига.

В същото време се долови и едно друго движение, но то беше почти неосезаемо и за момент не беше съвсем ясно, какво точно се движи.

После стана ясно.

Движеше се астероидът. Движеше се бавно към Облака Прах, като че ли беше повлечен неумолимо от някакъв небесен октопод към дълбините на леговището му.

Предстоеше им в реалния живот пътешествието през Облака Прах, което вече бяха правили в Стаята за Информационните Илюзии. Стояха замръзнали в мълчание. Трилиън се мръщеше.

Стори им се, че минаха векове. Събитията сякаш се развиваха със замайваща мудност, докато водещият край на астероида премина в смътния и мек външен периметър на Облака.

Скоро те бяха погълнати от тънък и танцуващ мрак. Продължиха през него, все по-нататък и по-нататък, смътно долавяйки неясни очертания и извивки, които бяха недоловими в тъмнината, освен само с крайчеца на окото.

Прахът притъпяваше лъчите ярка светлина, които блестяха върху безбройните частички Прах.

Трилиън гледаше на промъкването им иззад собствените си смръщени мисли.

И ето, че те преминаха. Не бяха сигурни, дали това беше отнело минута или половин час, но бяха преминали и се сблъскаха с нова чернота, като че ли пространството пред тях беше изтласкано от съществуване.

Сега нещата се забързаха.

Ослепителен лъч светлина почти избухна от земния блок, който се беше издигнал на три фута височина, а от него се издигна друг по-малък Перспексов блок, който замайваше с играта на цветовете в него.

Върху блока бяха направени дълбоки прорези, три нагоре и два напъряко, очевидно проектирани да поемат Ключът Уикит.

Роботите доближиха Ключалката, пъгнаха Ключа в нея и отстъпиха. Блокът се завъртя от само себе си и пространството започна да се променя.

Докато се разгъваше, пространството сякаш караше очите на наблюдателите да се усукват агонизиращо в очните им ябълки. Откриха, че се взират заслепени в разпукващо се пред тях слънце, на мястото, където допреди малко нямаше даже празно пространство. Секунда или две преди да осъзнаят достатъчно ясно какво става, те бяха закрили с длани заслепените си очи. През тези една-две секунди осъзнаха, че една малка прашичка бавно се премества на фона на слънчевия диск.

Политнаха назад и в ушите им звънна високия неочакван хор на роботите, които извикаха в унисон.

— Криккит! Криккит! Криккит! Криккит!

Този звук ги смрази. Беше жесток, беше студен, беше празен, беше механически мрачен.

Освен това, беше триумфален.

Стояха вкаменени от двата сетивни шока до такава степен, че почти пропуснаха второто историческо събитие.

Зейфод Бийбълброкс, единственият човек в историята оцелял след пряк изстрел на Криккитски робот, изскочи от Криккитския боен кораб, като размахваше една Загна пушка.

— О'кей — изкрещя той, — засега положението е изцяло под контрол.

Самотният робот, който пазеше изхода на кораба, замахна мълчаливо с бойната си бухалка и я съедини с тила на Бийбълброксовата лява глава.

— Кой, по зарките, направи това? — каза тя и отблъскващо увисна напред.

Дясната гледаше остро на средно разстояние.

— Кой направи какво? — попита тя.

Бухалката се съедини с тила на дясната глава.

Зейфод се просна на земята в странно сгърчена форма.

За секунди случаят беше приключен. Няколко изстрела на роботите бяха достатъчни, за да разрушат Ключалката завинаги. Тя се пръсна, стопи се и разпиля парчетата си наоколо. Роботите замаршируваха към своя кораб мрачно и наглед почти леко обезсърчени, след което изчезнаха с „фууп“.

Трилиан и Форд се втурнаха бясно, надолу, заобикаляйки стръмния склон, към тъмното неподвижно тяло на Зейфод Бийбълброкс.

ГЛАВА XXVI

— Не знам — каза Зейфод, както му се струваше, за тридесет и седми път. — Можеха да ме убият, но не го направиха. Вероятно просто са решили, че съм голям симпатяга или нещо подобно. Бих могъл да ги разбера.

Останалите мълчаливо отбелязаха мнението си по този въпрос.

Зейфод лежеше върху студения под на палубата за полети. Гърбът му сякаш се бореше с пода, докато болката преминаваше с тътен през тялото му и го халосваше тежко по главите.

— Мисля — прошепна той, — че нещо не е в ред с тези галванизирани приятелчета, има нещо по начало изчанчено.

— Те са програмирани да убиват всекиго — отбеляза Слартибартфаст.

— Това — изхриптя Зейфод между болезнените преминавания на болката — би могло да е така. — Не изглеждаше напълно убеден.

— Ей, бейби, — обърна се той към Трилиън с надеждата, че това ще компенсира предишното му държание.

— Добре ли си? — попита тя нежно.

— йее — отвърна той, — екстра съм.

— Хубаво — каза тя и отиде да си помисли. Вторачи се в огромния визиекран над пилотските кресла, щракна някакво копче и го включи да предава местните изображения. Едно от тях беше празнотата на Облака Прах. Другото беше слънцето на Криккит. Третото беше самата Криккит. Трилиън трескаво започна да ги превключва едно след друго.

— Е, в такъв случай, сбогом Галактика. — каза Артър, плесна се по колената и се изправи.

— Не, — обади се мрачно Слартибартфаст. — Нашият път е ясен. — Той сбърчи веждата си до степен, че в нея можеше да се засади някой от по-дребните кореноплодни зеленчуци. Изправи се и закрочи. Когато отново заговори, това, което каза го изплаши толкова много, че трябваше пак да седне.

— Трябва да слезем на Криккит — каза той. Дълбока въздишка разтърси старата му снага, а очите му почти задрънчаха в очните ябълки.

— За пореден път — добави той — се провалихме патетично. Твърде патетично.

— Това — каза тихо Форд — е, защото не ни пука достатъчно. Казах ви.

Той метна краката си върху конзолата с прибори и зачопка отривисто нещо покрай нокътя си.

— Но ако не се решим да действаме — възрази раздражено старецът, като че ли се бореше с нещо дълбоко незаинтересовано в самата си същност, — тогава всички ние ще бъдем унищожени, ще загинем. За това сигурно ти пука?

— Не достатъчно, че да искам да ме убият заради това — отвърна Форд. Той надена на лицето си нещо като куха усмивка и я хвърли към всички, които искаха да я видят.

Слартибартфаст очевидно намираше тази гледна точка за доста примамлива и се заборичка с нея. Обърна се към Зейфод, който от болка скърцаше със зъби и се потеше обилно.

— Ти сигурно трябва да имаш някаква идея — каза той, — защо ти пощадиха живота. Изглежда ми твърде странно и необичайно.

— Май си мисля, че те самите не знаят защо — сви рамене Зейфод. — Казах ви. Цапардосаха ме възможно най-слабо, просто само изгубих съзнание, нали така? Натовариха ме на кораба си, стовариха ме в един ъгъл и ме забравиха. Като че ли се стесняваха от присъствието ми там. Ако кажех нещо, само ме фраскаха пак. Страхотно си побъбрихме. „Хей, ъх!“ „Ей ти там, здрасти, ъх!“ „Чудя се, ъх!“ Забавляваха ме с часове, знаеш. — Той отново потръпна.

Зейфод си играеше с нещо в ръцете си. Показа го.

Беше Златната Греда — Златното Сърце, сърцето на Безкрайно Невероятностния Двигател. Само това и Дървената Колона бяха оцелели при разрушаването на Ключалката.

— Чух, че корабът ти не е за изхвърляне — каза той. — Какво ще кажеш да ме хвърлиш до моя преди да...

— Няма ли да ни помогнеш? — попита Слартибартфаст.

— Ни? — обади се остро Форд. — Кой ни по-точно?

— С удоволствие бих останал да ви помагам да спасите Галактиката — натърти Зейфод, докато се повдигаше на рамената си, — но имам майка и баща на чифт глави и усещам, че се задават един куп малки главоболия. Но следващия път, когато има нужда да се спасява, аз съм насреща. Хей, Трилиън бейби?

Тя се огледа за миг.

— Да?

— Искаш ли да дойдеш? „Златно Сърце“! Вълнение и приключение и истински див купон?

— Отивам на Крикит — отсече тя.

ГЛАВА XXVII

Беше същият хълм, и все пак не беше същият.

Този път не беше Информационна Илюзия. Това беше самата Криккит и те стояха на нея. Наблизо, зад дърветата, се издигаше странният италиански ресторант, който беше довел техните истински тела на истинската планетата Криккит.

Силната трева под краката им беше истинска, богатата почва също. Опияняващите благоухания от дървото също бяха истински. Нощта беше истинска нощ.

Криккит.

Вероятно най-опасното място за пребиваване в Галактиката. Място, което не можеше да приеме съществуването на никоя друга планета и чиито очарователни, възхитителни, интелигентни обитатели биха извили от страх, жестокост и убийствена омраза при сблъсъка си с всеки, който не е един от тях.

Артър потрепери.

Слартибартфаст потрепери.

Форд, изненадващо, потрепери.

Изненадващото не беше това, че и той потрепери, а че беше там въобще. Но след като върнаха Зейфод на кораба му, Форд неочаквано се почувства засрамен от идеята си да избяга.

Сбърка, мислеше си той, сбърка, сбърка, сбърка. Притисна към себе си една от Запните пушки, с които се бяха въоръжили от арсенала на Зейфод.

Трилиън потръпна и се намръщи като погледна към небето.

През двете хиляди години Криккитски Войни и през всичко на всичко петте години, изминали тук, откакто Криккит беше запечатана в опаковката си от Удъл-Време преди десет трилиона години, пейзажът на около почти не беше мръднал. За сметка на това, небето беше драстично променено.

Бледи светлинки и тежки очертания бяха надвиснали в него.

Високо в небето, където нито един Криккитчанин никога не поглеждаше, се намираха Бойните Зони, Зоните на Роботите — огромни бойни кораби и кулообразни блокове, плаващи в Нил-О-Гравното поле далече над идиличните пасторални земни простори на повърхността на Криккит.

Трилиън се загледа натам и се замисли.

— Трилиън — прошепна към нея Форд Префект.

— Да? — каза тя.

— Какво правиш?

— Мисля.

— Винаги ли дишаш така, когато мислиш?

— Не бях забелязала, че дишам.

— Това ме тревожеше.

— Мисля, че знам — каза Трилиън.

— Шшшшт! — прекъсна я Слартибартфаст обезпокоено и тънката му трепереща ръка ги подкани да се скрият по-навътре в сянката на дървото.

Изведнъж, както тогава на записа, по пътеката се зададоха светлини, но този път танцуващите лъчи не бяха от газени лампи, а от електрически фенерчета — сама по себе си не толкова драстична промяна, но всеки детайл в нея караше сърцата им да подскочат от страх. Този път ги нямаше живите причудливи песни за цветята и фермерството и умрелите кучета. Вместо това се чуваха приглушени гласове, които настойчиво обсъждаха нещо.

Една светлинка се придвижи леко в небето. Артър беше обхванат от клаустрофобичен ужас и топлият вятър го сграбчи за гърлото.

След няколко секунди се появи и втора компания, приближаваща от другата страна на тъмния хълм. Движеха се бързо и целеустремено, фенерчетата се мяткаха и опипваха терена около тях.

Пътищата на двете групи очевидно се пресичаха, но не случайно. Те се пресичаха съвсем умишлено на мястото, където стояха Артър и останалите.

Артър чу слабото прощумяване от вдигането на Запната пушка на Форд Префект и леката скимтяща кашлица от вдигането на пушката на Слартибартфаст. Той усети студената чужда тежест на собствената си пушка и с треперещи ръце също я вдигна.

Пръстите му зашариха да напипат предпазителя и копчето за изключителна опасност, което Форд му беше показал преди това. Трепереше толкова много, че ако беше стрелял по някого в този момент, сигурно щеше да изпише името си върху него.

Само Трилиън не вдигаше пушката си. Тя вдигна вежди, отпусна ги отново, и замислено прехапа устни.

— Идвало ли ви е наум — започна тя, но никой не изгаряше от желание да обсъжда каквото и да било в този момент.

От мрака зад тях се появи светлина и те се обърнаха, за да видят зад себе си трета група Криккитчани, които ги търсеха с фенерчетата си.

Пушката на Форд Префект изщрака злобно, но огънят се върна обратно към нея и тя се строши в ръцете му.

Настъпи момент на чиста уплаха, смразяващ момент преди някой отново да стреля.

След като моментът отмина, никой не стреля.

Те бяха заобиколени от бледоликите Криккитчани и се къпеха в светлината на фенерчетата им.

Пленниците се бяха вторачили в нападателите си, а те — в пленниците.

— Здравейте — каза един от нападателите. — Извинете, но вие чужденци ли сте?

ГЛАВА XXVIII

Междувременно, на няколко милиона мили по-далече, отколкото умът може безпрепятствено да побере, Зейфод Бийбълброкс отново помпаше настроението си.

Той беше поправил кораба си — тоест беше наблюдавал с нестихващ интерес как сервизният робот го поправя вместо него. Сега корабът пак беше един от най-мощните и необикновени кораби, съществували някога. Зейфод можеше да отиде където си иска и да прави каквото си поиска. Той се зачопли в една книга, после я захвърли. Беше същата, която беше чел и преди това.

Отиде до сектора за комуникации и включи канала за спешни случаи на всички честоти.

— Някой да иска да си пийне? — каза той.

— Т'ва по спешност ли е, приятел? — изпука един глас, идващ от разстояние половината път през Галактиката.

— Имаш ли шейкър? — попита Зейфод.

— Що не се качиш на някоя комета.

— О'кей, о'кей — каза Зейфод и изключи канала.

Въздъхна и седна. Стана пак и отиде до екрана на компютъра. Натисна няколко копчета. По екрана започнаха да се гонят малки кръгчета.

— Пуф! — каза Зейфод. — Пааааа! Пум пум пум!

— Здравсти, ти там — досетливо се обади компютърът след минута такива изпълнения. — Печелиш три точки. Последният най-добър резултат е седем милиона петстотин деветдесет и седем хиляди двеста...

— О'кей, о'кей — каза Зейфод и изключи екрана.

Отново седна. Поигра си с един молив. Това също започна полека да губи чара си.

— О'кей, о'кей — каза той и въведе в компютъра своя и предишния най-добър резултат.

Корабът му превърна Вселената в размазано петно.

— Кажете ни — каза слабият бледолик Криккитчанин, който пристъпи напред от редиците на останалите и застана несигурно в осветения кръг, като държеше пушката си, все едно че някой му я беше харизал, докато отскочи до едно място и се върне след минута — знаете ли нещо за Баланса в Природата?

Отговор от пленниците не последва, поне не и нещо по-членоразделно от няколкото смутени млясвания и изгрухтявания. Светлината от фенерите продължаваше да играе върху тях. Високо в небето продължаваше мрачната дейност в Зоните на Роботите.

— То е просто — продължи със затруднение Криккитчанинът — нещо, за което сме чували, вероятно нищо съществено. Е, предполагам, че в такъв случай по-добре да ви убием.

Той погледна надолу към пушката си, като че ли се мъчеше да намери кой чарк да натисне.

— Разбира се — каза той, поглеждайки пак нагоре — освен ако не искате да си поговорим за нещо?

Телата на Слартибартфаст, Форд и Артър бяха обхванати бавно от нямо учудване. Скоро то щеше да стигне до мозъка им, който в момента беше зает главно с това, да движи ченетата им нагоре-надолу. Трилиън клатеше глава, като че ли се опитваше да довърши пиленето, мърдайки кутията вместо пилата.

— Разбирате ли, ние сме обезпокоени — каза друг мъж от тълпата — от този план за всемирно унищожение.

— Да — добави друг — и за баланса в природата. Просто ни се струва, че ако всичко останало във Вселената се унищожи, това някак си ще наруши баланса в природата. Ние държим много на екологията, разбирате ли. — Гласът му замря нещастно.

— И спорта — добави друг, на висок глас. Това предизвика одобрителни възгласи сред останалите.

— Да — съгласи се първият — и спорта — Той погледна неловко към другарите си и се зачеса отривисто по бузата. Изглежда се бореше с някакво дълбоко вътрешно смущение, като че ли това, което искаше да каже, и това, което си мислеше, бяха абсолютно различни неща, между които нямаше никаква връзка.

— Вижте — измърмори той — някои от нас — той се огледа пак за потвърждение. Другите издаваха окуражителни звуци. — Някои от

нас — продължи той — държат много да имат спортни връзки с останалата част от Галактиката и въпреки, че аз разбирам аргументите им спортът да се държи настрана от политиката, мисля, че ако искаме да имаме спортни връзки с останалата част от Галактиката, което ние искаме, то тогава вероятно грешим, като я унищожаваме. И действително останалата част от Вселената — гласът му отново стихна — която, както се оказа сега е идеята за...

— Хъ — каза Слартибартфаст. — Хъ...

— Уъъъ? — попита Артър.

— Др — каза Форд Префект.

— О'кей — каза Трилиън. — Нека поговорим за това. — тя пристъпи напред и взе бедния объркан Криккитчанин под ръка. Той изглеждаше на около двадесет и пет, което означаваше, поради странното объркване във времето, настъпило в тази област, че трябва да е бил само на двадесет, когато Криккитските войни свършили преди десет трилиона години.

Преди да заговори, Трилиън го поведе на кратка разходка под светлината на фенерчетата. Той колебливо се запрепъва зад нея. Заобикалящите ги прожектори на фенерите сега леко се снишиха, сякаш покорени от това странно тихо момиче — единственият човек в цялата мрачна и объркана Вселена, който изглежда знаеше какво прави.

Тя се обърна и погледна момчето, като го хвана леко за двете му ръце. Той беше въплъщение на самото смутено страдание.

— Разкажи ми — каза тя.

В първия момент той не каза нищо, погледът му се стрелкаше от едното й око към другото.

— Ние — поде той — ние трябва да сме сами струва ми се. — Вирна лицето си, после оброни глава напред, тръскайки я като някой, който се опитва да изтръска монета от касичката си. После погледна пак нагоре. — Сега имаме тази бомба, разбираш ли — каза той, — тя е съвсем малка.

— Знам — каза тя.

Той опули очи, като че ли Трилиън беше казала нещо много необичайно.

— Честно — каза той — тя е съвсем, съвсем малка.

— Знам — каза пак тя.

— Но казват — гласът му се провлачи, — че може да разруши всичко живо. И ние май ще трябва да направим това, разбираш ли. Ще ни направи ли самотни? Не знам. Изглежда, обаче, това е нашата роля — каза той и оброни глава отново.

— Каквото и да означава то — додаде кух глас от тълпата.

Трилиън бавно прегърна бедния объркан Криккитянски младеж и погали треперещата му глава, която беше отпусната върху рамото ѝ.

— Всичко е наред — тихо каза тя, но все пак достатъчно ясно за да чуят всички останали от потъналата в сянка тълпа, — няма нужда да го правите.

Тя го полюля.

— Няма нужда да го правите — каза пак.

Пусна го да върви и се изправи.

— Искам да ми направите една услуга — Трилиън неочаквано се засмя.

— Искам — каза тя и се засмя отново. Сложи ръка на устата си и после довърши със сериозно лице — Искам да ме заведете при вашия предводител — и посочи към Бойните Зони в небето. Неизвестно как, тя изглежда знаеше, че той трябва да се намира там.

Смехът ѝ сякаш разрези нещо в атмосферата. Някъде иззад тълпата един глас подхвана мелодия, която, ако беше съчинена от Пол Маккартни, би му позволила да купи целия свят.

ГЛАВА XXX

Какъвто си беше готин, Зейфод Бийбълброкс пълзеше смело в един тунел. Беше доста смутен, но така или иначе продължаваше упорито да пълзи, защото беше много смел.

Беше смутен от нещо току-що видяно, но не и на половина толкова, колкото щеше да бъде от нещо, чуто след малко, така че сега би било най-добре да обясним къде точно се намираше той.

Намираше се в Бойната Зона на Роботите, на много мили над повърхността на планетата Криккит.

Атмосферата тук беше разрежена и сравнително незащитена от разните лъчения или каквото и да било, което на Космоса би му хрумнало да запрати в тази посока.

Беше паркирал „Златно Сърце“ между скупчените неясни грамадни корпуси, с които тук небето над Криккит беше фрашкано и беше влезнал, както изглеждаше, в най-голямата и най-важна сграда, въръжен само със Запната си пушка и нещо за главоболието си.

Озова се в дълъг, широк и лошо осветен коридор, където можеше да се скрие, докато измисли какво да прави по-нататък. Скри се, защото на всеки пет минути един Криккитски робот минаваше по коридора. И въпреки, че до този момент животът му в лапите им беше един вид замайващ, същевременно беше и твърде наситен с болка, така че Зейфод нямаше намерение да подлага на изпитание онова, което с половин уста можеше да нарече добър късмет.

Беше се свил в едно помещение, водещо встрани от коридора и беше открил, че се намира в огромна и лошо осветена стая.

Всъщност тя представляваше музей с един единствен експонат — катастрофата на космически кораб. Корабът беше ужасно обгорен и размазан и сега, когато Зейфод беше наваксал малко от пропуснатото от Историята на Галактиката, заради напразните му опити да прави секс с момичето от съседния киберкуб в училище, той интелигентно отгатна, че това беше катастрофиралият кораб, преминал през Облакът

Прах преди всичките тези десет трилиона години и дал началния тласък на всичко останало.

Но нещо не беше наред в кораба и това го беше смутило.

Корабът беше катастрофирал наистина. Беше наистина обгорял, но достатъчно краткия за едно набито око преглед показваше, че това не е истински космически кораб. Изглеждаше като макет едно към едно — беше солидно копие. С други думи, беше много полезна вещь, ако внезапно решиш да си направиш космически кораб, но не знаеш как. Във всеки случай не беше нещо, което би полетяло. Зейфод все още умуваше над това — всъщност, тъкмо беше почнал да умува — когато усети, че в другата част на стаята се отвори някаква врата, през която влязоха групичка Криккитски роботи с малко мрачен вид.

Зейфод не искаше да се забърква с тях и, като реши, че както дискретността е по-хубавата страна на доблестта, така и шубето е по-хубавата страна на дискретността, той доблестно се скри в един шкаф.

Оказа се, всъщност, че шкафът е горната част на шахта, която водеше надолу през един помощен отвор към широк вентилационен тунел. Зейфод се спусна в него и започна да пълзи, както и го намерихме в началото.

Не му харесваше. Беше студено, тъмно и страшно неудобно, а това го плашеше. При първа възможност — една друга шахта на стотина ярда по-надолу — той изпълзя от тунела.

Този път се озова в по-малка стая, която се оказа компютърният център. Зейфод се озова в тъмното тясно пространство между конзолата на огромен компютър и стената.

Той бързо разбра, че не е сам в стаята и тръгна пак да си ходи, когато се заслуша с интерес в разговора на присъстващите.

— Роботите, сър — каза един глас. — С тях става нещо.

— Какво по-точно?

Това бяха гласовете на двама Военнокомандващи Криккитчани. Всички Военнокомандващи живееха горе в небето в Бойната Зона на Роботите и бяха добре имунизирани против капризните съмнения и колебания, които бяха обзели техните събрата на повърхността на планетата.

— Ами, сър, мисля, че, просто така да се каже, че те не са във фаза с бойното си усърдие и че сега ще трябва да детонираме

свръхновата бомба. За много краткото време, откакто ни освободиха от опаковката.

— Към същността.

— На роботите не им доставя удоволствие, сър.

— Какво?

— Войната, сър, изглежда ги потиска. Като че ли ги е налегнала умора от света, или може би би трябвало да се каже умора от Вселената.

— Ами, това е в реда на нещата, те са направени, за да ни помагат да я разрушим.

— Да, ама те намират, че това е трудна работа, сър. Те са поразени от известна доза вялост. Намират, че им е трудно да се справят със задачата. Липсва им уумф.

— Какво се опитваш да кажеш?

— Ами, мисля, че те са много потиснати от нещо, сър.

— Какви, ги дрънкаш, за Криккит?

— Ами, в няколкото малки набега, които извършиха напоследък, изглежда влизат в бой, вдигат оръжието си да стрелят и внезапно си казват: „Защо да се занимаваме с тия глупости? За какво, космически казано, е цялата тая работа?“. И също така, те просто са малко уморени и малко мрачни.

— И тогава с какво се занимават?

— Ъ, с квадратични уравнения главно, сър. Във всеки случай идиотски трудни. А после се надуват.

— Надуват се?

— Да, сър.

— Къде се е чуло и видяло някога, роботите да се надуват?

— Не знам, сър.

— Какъв беше този шум?

Беше шумът от изнизването на Зейфод, който се махаше с въртяща се глава.

ГЛАВА XXXI

Едно време, в един дълбок кладенец от тъмнина, седял един осакатен робот. Отначало той мълчал, потънал в металната си тъмнина. Било студено и влажно, но се предполагало, че на един робот тези неща не би трябвало да правят впечатление. С невероятно усилие на волята си, той все пак успял да ги забележи.

Мозъкът му бил впрегнат в компютърния център на Криккитския Боен Компютър. Преживяването не му доставяло удоволствие, нито пък на компютърния център на Криккитския Боен Компютър.

Криккитските работи, които измъкнали това патетично метално създание от блабата на Скорншелъс Зета, го направили, защото почти веднага усетили гигантската му интелигентност, както и ползата, която биха имали от нея.

Те не се съобразили със съпътстващите го разстройства на личността, за чието успокоение студът, тъмнината, влажността, теснината и самотността не допринасяха нищо.

Той не беше щастлив от задачата си.

Самата координация на цялостната военна стратегия на планетата заемаше само една нищожна част от необятния му мозък, а останалата беше отегчена до смърт. Разрешил три пъти подред всички главни математически, физически, химически, биологически, социологически, философски, етимологични, метеорологични и психологически проблеми на Вселената, освен своите собствени, той яростно търсеше нещо, с което да се захване. Беше започнал да композира къси печални песнички без тоналност, всъщност изобщо без мелодия. Последната беше една приспивна песен, която Марвин сега монотонно бръмчеше.

*Ето пак светът си легна,
Няма мрак над мен да тегне,
С ИЧ^[1] мога да погледна,*

Колко мразя аз нощта.

Той спря за момент да събере артистична и емоционална сила, за да изкара и следващия куплет.

*Ето лягам, но уви,
Електрически броя овци,
Сладки сънища не се коси
Да ми пожелаваш ти.
Колко мразя аз нощта.*

— Марвин! — просъска един глас.

Главата на робота изтрака нагоре и за малко не се откачи от сложната плетеница електроди, които го свързваха с Криккитския Боен Компютър.

Беше се отворил помощен отвор и едната от чифт непокорни глави надничаше през него, докато другата непрекъснато я побутваше за да поглежда с изключителна нервност нагоре-надолу.

— О, ти ли си — измърмори роботът, — Трябваше да се сетя.

— Хей, момче — учудено каза Зейфод, — ти ли пееше одева?

— Аз — обяви горчиво Марвин — съм в особено искряща форма в момента.

Зейфод промуши главата си през отвора и се огледа.

— Сам ли си? — попита той.

— Да — отвърна Марвин. — Седя си изтощен тука, с болката и нещастieto за компания. И необхватната интелигентност, разбира се. И безграничната печал. И...

— Даа — каза Зейфод. — Хей, ами каква връзка имаш ти с всичко това?

— Ето тази — каза Марвин, посочвайки с по-малко повредената си ръка електродите, които го свързваха с Криккитския компютър.

— Тогава — неловко каза Зейфод — предполагам, че ти трябва да си спасил живота ми. Два пъти.

— Три пъти — каза Марвин.

Главата на Зейфод се завъртя (другата гледаше с хищен поглед в абсолютно погрешна посока) тъкмо навреме, за да види как смъртоносният робот убиец зад него замря и изпуши. Той залитна назад и се фрасна в стената. После се свлече по нея. Килна се на една страна, отхвърли назад главата си и започна неутешимо да ридае.

Зейфод погледна пак към Марвин.

— Май имаш страхотен поглед върху живота — каза той.

— Само не питай — каза Марвин.

— Няма — обеща Зейфод и не го направи. — Ето, виж — добави той, — че вършиш страхотна работа.

— Кое то означава, предполагам — каза Марвин, като употреби само една десет хиляди милиона милиарда трилиарда трилионна част от умствения си капацитет, за да стигне до това логическо заключение, — че няма да ме освободиш или нещо такова.

— Момче, знаеш, че бих го направил с удоволствие.

— Но няма.

— Няма.

— Разбирам.

— Ти вършиш добра работа.

— Да — каза Марвин. — Защо да спирам точно сега, когато толкова я мразя?

— Трябва да намеря Трилиън и останалите момчета. Ей, имаш ли представа къде са те? Искам да кажа, че имам на разположение цяла планета за да ги търся. Може да ми отнеме известно време.

— Те са много наблизко — каза Марвин скръбно. — Можеш да ги наблюдаваш от тук, ако искаш.

— По-добре да ида при тях — настоя Зейфод. — Ъ, може би имат нужда от помощ, нали?

— Може би — каза Марвин с неочаквано авторитетен глас — Би било по-добре, ако ги наблюдаваш от тук. Това младо момиче — добави той неочаквано — е една от най-малко безпросветно неинтелигентните органични форми на живот, които съм имал дълбокото неудоволствие да не мога да избегна.

На Зейфод му трябваха една-две секунди да се оправи в този лабиринт от нанизани отрицания и да излезе от другия му край доста изненадан.

— Трилиън? — възкликна той. — Тя е просто дете. Умничко, даа, но и темпераментно. Нали знаеш как са жените. Или може би не знаеш. Предполагам, че не. Ако ли да, то не искам да чувам за това. Включи ни.

— ...абсолютно манипулирани.

— Какво? — облеци се Зейфод. Говореше Трилиън. Той се обърна.

Стената, на която Криккитският робот ридаеше, се освети и разкри една сцена, която се разиграваше в някоя друга, неизвестна част от Криккитските Роботни Зони. Помещението изглеждаше като зала за съвещания — Зейфод не можеше да я разгледа добре, защото роботът се подпираше на екрана.

Той се опита да го премести, но роботът беше натежал от мъката си и се опита да го ухапе, така че Зейфод загледа каквото успееше да види.

— Помислете си само — каза гласът на Трилиън, — вашата история е просто една поредица от идиотски невероятни събития. А аз знам, кога едно събитие е невероятно. На първо място, пълната ви изолация от останалата Галактика е идиотска. Съвсем в покрайнините и с Облак Прах около вас. Това е нагласено. Очевидно.

Зейфод побесня от яд, че не виждаше екрана. Главата на робота закриваше хората, на които говореше Трилиън, полифункционалната му бойна бухалка закриваше задния план, а лакътят на трагично притиснатата към челото му ръка закриваше самата Трилиън.

— После — каза Трилиън, — този космически кораб, катастрофирал на планетата ви. Това е съвсем възможно, нали? Имате ли представа каква е вероятността, един космически кораб да пресече случайно орбитата на дадена планета?

— Хей — извика Зейфод, — ама тя не знае, какво, по зарките, приказва. Аз го видях тоя кораб. Той е фалшив. Никакви такива.

— Мислех си, че може да е така — каза Марвин от затворническото си място зад Зейфод.

— О, даа — каза Зейфод. — Много е лесно да го кажеш. Нали току-що ти го казах. Както и да е, не виждам какво общо има това с останалото.

— И особено — продължи Трилиън, — вероятността да пресече орбитата на онази планета от Галактиката, или дори, доколкото знам,

от цялата Вселена, която би била най-травмирана да го види. Не знаете каква е? Нито пък аз знам, толкова е малка. И пак, това е нагласено. Не бих се учудила, ако този кораб се окаже подправен.

Зейфод успя да помръдне бойната бухалка на робота. Зад нея на екрана се виждаха фигурите на Форд, Артър и Слартибартфаст, които изглеждаха удивени и объркани.

— Ей, виж — развълнувано извика Зейфод. — Момчетата се справят отлично. Па па па! Айде фанете ги, момчета.

— А какво ще кажете — каза Трилиън — за цялата тази технология, която успяхте да си построите почти за една нощ? На повечето народи това би отнело хиляди години. Някой ви е подавал необходимите знания, тласкал ви е през цялото време към това.

— Знам, знам — добави тя в отговор на нечие невидимо прекъсване, — знам, че не сте разбирали какво става. Точно това искам да кажа. Вие изобщо никога не сте разбирали нищо. Както и Свръхновата Бомба.

— Откъде знаете за нея? — попита невидим глас.

— Просто знам — каза Трилиън. — Как очаквате да повярвам, че сте достатъчно умни, за да изобретите нещо толкова съвършено, като в същото време не си давате сметка, че то ще ви помете и вас? Това е не просто глупаво, това е направо забележително тъпо.

— Ей, каква е тая история с бомбата — разтревожено попита Зейфод.

— Свръхновата бомба? — каза Марвин. — Тя е една много, много малка бомба.

— Амии?

— Би унищожила Вселената като едното нищо — добави Марвин. — Добра идея, ако ме питаш. Обаче те няма да могат да я накарат да се задейства.

— Защо не, след като е толкова съвършена?

— Тя е съвършена — каза Марвин, — *те не са*. Бяха стигнали до проектирането ѝ, преди да ги опаковат. Правили са я през последните пет години. Мислят, че са направили всичко точно, ама не са. Глупави са като всяка друга органична форма на живот. Мразя ги.

Трилиън продължаваше.

Зейфод се помъчи да издърпа Крикитския робот за крака, но той риташе и ръмжеше насреща му и се затресе в нов пристъп на рев.

После внезапно се плъсна на пода и продължи да изразява чувствата си, без да се пречка никому.

Трилиън стоеше сама в средата на стаята, изтощена, но с яростно пламтящи очи.

Пред нея бяха строени бледоликите и сбръчкани Старейшини на Господарите на Криккит, неподвижни зад широката извивка на контролния пулт, вторачени в Трилиън безпомощно с омраза и страх.

Пред тях, на еднакво разстояние между контролния пулт и средата на стаята, където стоеше Трилиън, като че на поднос, имаше една тънка бяла колона висока около четири фута. Върху нея беше поставен малък бял глобус, с диаметър три, или може би четири инча.

До него стоеше един Криккитски робот с полифункционална бойна бухалка.

— Всъщност — обясни Трилиън, — наистина сте толкова безнадеждно тъпи — (Тя се потеше. Зейфод почувства, че това което вършеше в този момент изобщо не ѝ отива), — всички сте толкова тъпи, че се съмнявам, страшно се съмнявам, че за последните пет години сте могли да построите бомбата както трябва, без всякаква помощ от страна на Хактар.

— Кой е тоя момък Хактар? — попита Зейфод като наду перките.

Дори Марвин да беше отговорил, Зейфод не го чу. Цялото му внимание беше приковано от екрана.

Един от старейшините на Криккит направи леко движение с ръка към криккитския робот. Роботът вдигна бойната си бухалка.

— Нищо не мога да направя — каза Марвин — този е на отделна схема от останалите.

— Чакайте — каза Трилиън.

Старейшината направи леко движение. Роботът спря. Внезапно Трилиън започна да се съмнява в своята преценка.

— Откъде знаеш всичко това — обърна се в този момент Зейфод на Марвин.

— Компютърни записи — отговори Марвин — Имам достъп.

— Вие сте много различни, нали? — каза Трилиън на Старейшините на Господарите на Криккит — в сравнение с вашите събрата долу на повърхността. Прекарали сте целия си живот тук, горе, незащитени от атмосферата. Били сте много уязвими. Както знаете, останалите от вашата раса са много изплашени, те не искат вие да

направите това. Вие просто сте загубили връзката си с тях, можете да проверите.

Криккитският Старейшина започна да става нетърпелив. Той направи към робота жест със значение, обратно на това, което беше вложил преди малко.

Роботът замахна с бойната бухалка. Тя удари малката бяла топка. Малката бяла топка беше свръхновата бомба.

Беше много, много малка бомба, проектирана да довърши Вселената.

Свръхновата бомба прелетя във въздуха. Тя се удари в задната стена на заседателната зала и направи доста голяма вдлъбнатина.

— Е как е възможно тя да знае всичко това? — попита Зейфод.

Марвин пазеше мрачно мълчание.

— Вероятно блъфира — каза Зейфод. — Бедното дете, изобщо не биваше да я оставям сама.

---

[1] инфрачервени лъчи. Бел.пр. ↑

ГЛАВА XXXII

— Хактар! — извика Трилиън. — Какво си намислил? Обкръжаващата я тъмнина мълчеше. Трилиън чакаше нервно. Беше сигурна, че не бърка. Взря се в мрака, от където очакваше да чуе някакъв отговор. Но там цареше само студена тишина.

— Хактар? — извика тя отново. — Искам да се запознаеш с моя приятел Артър Дент. Мислех да се чупя с един бог на Гръмотевиците, но Артър не ме остави да го направя, за което съм му много задължена. Той ме накара да разбера истинските си чувства. За съжаление Зейфод е прекалено уплашен, така че вместо него доведох Артър. Не знам защо ти казвам всичко това.

— Ей? — извика пак тя. — Хактар?

И тогава той се появи.

Беше тънък и немощен, като глас, носен по вятъра отнякъде много далече, получат, един сън или спомен за глас.

— Защо вие двамата не излезете — каза гласът. — Обещавам, че ще бъдете в пълна безопасност.

Те се спогледаха и пристъпиха напред, невероятно, върху светлинния сноп, който струеше от отворения люк на „Златно Сърце“ през призрачния зърнест мрак на Облака Прах.

Артър се опита да хване Трилиън за ръката, за да ѝ придаде сили и увереност, но тя не му даде. Тогава се хвана здраво за сака от самолета с кутията гръцки зехтин, хавлията му, смачканите пощенски картички от Санторини и разните други дреболии. Така придаде сили и увереност на самия себе си.

Те стояха върху и в нищото.

Мрачното прашно нищо. Всяко зрънце прах от разпратения компютър искреше смътно, когато бавно се преобръщаше и въртеше, като отразяваше слънчевата светлина в тъмнината. Всяка частичка от компютъра, всяка една пращинка, носеше в себе си характеристиките на цялото.

Превръщайки компютъра в прах, Силастичните Оръжидемони от Стритеракс просто го бяха осакатили, но не и унищожили. Слабо и нереално поле поддържаше леки връзки между частичките.

Артър и Трилиън стояха, или по-скоро се носеха, всред тази чудновата същност. Те нямаха какво да дишат, но за момента това беше без значение. Хактар удържа на обещанието си. Те бяха в безопасност. За момента.

— Нямам какво да ви предложа в знак на гостоприемство — каза Хактар немощно, — освен играта на светлината. Възможно е, все пак, да се чувстваш удобно с играта на светлината, ако това е всичко, с което разполагаш.

Гласът му отмря и в тъмния прахоляк изплуваха формите на един дълъг кадифен честърфийлдски диван.

Артър трудно понесе факта, че това беше същият онзи диван, който му се беше явил в праисторическата епоха на Земята. Искаше да изкрещи и да избухне от ярост, че Вселената продължаваше да му играе тези безумно откачени номера.

Той остави това чувство да утихне и седна на дивана — внимателно. Трилиън седна също.

Беше истински.

Ако не беше истински, то поне ги накара да се отпуснат, и тъй като се предполага, че диваните трябва да вършат точно това, опитът показваше, че е истински.

Гласът от слънчевия вятър отново полъхна към тях.

— Надявам се да ви е удобно — каза той.

Те кимнаха.

— И искам да ви поздравя за безукорните ви заключения.

Артър побърза да изтъкне, че самият той не беше правил кой знае какви заключения, и че те са били на Трилиън. Тя просто го е взела със себе си, защото той се интересувал от живота, Вселената и всичко останало.

— Това е нещо, от което се интересувам и самият аз — въздъхна Хактар.

— Ами — каза Артър, — трябва някой път да си поприказваме. На чаша чай.

Бавно пред него се материализира дървена масичка, върху която имаше сребърен чайник, каничка за мляко от китайски порцелан,

захарница от китайски порцелан и две чашки с чинийки от китайски порцелан.

Артър се пресегна, но те бяха само игра на светлината.

Той се облегна пак на дивана, който беше илюзия, която тялото му беше готово да приеме за удобна.

— Защо — каза Трилиън — смяташ, че трябва да унищожиш Вселената?

Беше й малко трудно да говори на празното пространство, без да има нещо върху което да фокусира. Очевидно Хактар забеляза това. Той се захили призрачно.

— Ако ще водим такъв разговор — каза той, — ще ни трябва и подходяща обстановка.

Сега пред тях се материализира нещо съвсем ново. Беше смътният замъглен образ на канапе — психиатърско канапе. Кожата, с която беше облечено, беше бляскава и великолепна, но това пак беше само игра на светлината.

Наоколо, придавайки завършен вид на обстановката, изплува мъглявата идея за облицовани с дърво стени. И тогава върху канапето се появи образът на самия Хактар. Беше образ, от който окото ти можеше да се уплаши.

Канапето беше с нормални размери за психиатърско канапе — с дължина пет или шест фута.

Компютърът беше с нормални размери за един черен, роден в Космоса сателитен компютър — със сечение около хиляда мили.

Именно илюзията, че едното седеше върху другото караше окото ти да се уплаши.

— Добре — твърдо каза Трилиън. Тя стана от канапето. Усещаше, че я карат да се чувства прекалено удобно и да приема прекалено много илюзии.

— Много добре — каза тя. — Можеш ли да конструираш и реални неща? Имам предвид твърди предмети?

Последва пауза преди да й отговорят, като че ли разпрашеният мозък на Хактар събираше мислите си от милионите и милиони мили, на които се бяха разпилели.

— А — въздъхна той. — Мислиш за космическия кораб.

Покрай и през тях минаваха мисли, подобно на вълните през ефира.

— Да — обяви той, — мога.

— Но ще ми коства огромно усилие и време. Това, което мога да направя в моето частичково състояние, нали разбирате, е да поощрявам и да внушавам. Поощрявам и внушавам. И да внуша...

Образът на Хактар сякаш се разплува и затрептя, като че ли му беше трудно да се поддържа.

Той събра нови сили.

— Мога да поощря и да внуша на малките парченца пространствени обломки, на някой незначителен метеор, на няколко молекули тук, на малко водородни атоми там да се придвижват заедно. Аз ги поощрявам да са заедно. Мога да ги накарам да придобият форма, но за това са необходими цели епохи.

— И така, ти ли направи — попита Трилиън отново — модела на катастрофиралия космически кораб?

— Ъъ, да... — измърмори Хактар. — Направих няколко неща. Мога да ги движа наоколо. Направих космическия кораб. Стори ми се най-добре да го направя.

Нещо накара Артър да грабне сака си от мястото, където го беше оставил върху дивана и да го стисне здраво.

Мъглата от разклатения древен мозък на Хактар се завихри около тях, сякаш мъчена от кошмари.

— Аз се разкаях, разбирате ли — мърмореше той скръбно. — Разкаях се за саботаж на собствения си проект, направен за Силастичните Оръжидемони. Не ми влизаше в работата да вземам такава решение. Бях създаден да изпълня една задача, а се провалих. Това отрови цялото ми съществуване.

Хактар въздъхна и те зачакаха мълчаливо да продължи.

— Вие бяхте прави — каза той най-накрая. — Съвсем умишлено отгледах планетата Крикит, с надеждата обитателите ѝ да стигнат до същата умствена нагласа, както Силастичните Оръжидемони, и да ме помолят да им проектирам бомбата, която така и не направих първия път. Аз обгърнах планетата и я залюшках. И така можех да ги обработвам, те бяха под мое влияние и се научиха маниакално да мразят. Трябваше да ги накарам да живеят в небето. На земята влиянието ми е по-слабо.

— Без мен, разбира се, когато бяха заключени в опаковката от Удъл-Време, те се объркаха и не можах да се оправят.

— Е добре, е добре — добави той, — исках само да си изпълня задачата.

Съвсем постепенно, много, много бавно, изображенията в Облака започнаха да бледнеят и да губят форма.

После, внезапно, избледняването спря.

— Имаше, разбира се, и елемент на отмъщение — каза Хактар с остра нотка в гласа си, което бе ново.

— Не забравяйте — продължи той, — че бях разпращен и оставен в осакатено, полубезсилно състояние в продължение на милиарди години. Много бих искал да погубя цялата Вселена. Вие бихте се чувствали по същия начин, повярвайте ми.

Той направи още една пауза, вихрите му се носеха през Праха.

— Но на първо място — каза той с предишния си печален глас — се опитвах да изпълня задачата си. Е добре.

Трилиън каза:

— Това ли те тревожи, че си се провалил?

— Провалил ли съм се? — прошепна Хактар. Образът на компютъра върху психиатърското канапе започна пак бавно да избледнява.

— Е добре, е добре — напевно продължаваше заглъхващият му глас. — Сега вече не ми пука от никакъв провал.

— Нали знаеш какво трябва да направим сега? — попита Трилиън със студен и делови тон.

— Да — каза Хактар — ще ме диспергирате. Ще унищожите съзнанието ми. Моля, заповядайте — след всички тези епохи, копнея единствено за забрава. Ако досега не съм изпълнил задачата си, то сега вече е твърде късно. Благодаря ви и лека нощ.

Диванът изчезна.

Масичката за чай изчезна.

Канаето и компютърът изчезнаха. Стените ги нямаше. Артър и Трилиън се отправиха обратно към „Златно Сърце“.

— Е, изглежда — каза Артър — това е то.

Пламъците затанцуваха още по-високо пред него и после изведнъж утихнаха. Показаха се няколко последни езичета, но после и те изчезнаха, оставяйки купчинка Пепел там, където малко преди това се намираше Дървената Колона на Природата и Духовността.

Той я събра от поличката за Гама Барбекю, сложи я в книжен плик и се запъти към моста.

— Мисля, че трябва да я върнем — каза той. — Чувствам го много силно.

Вече беше поспорил със Слартибартфаст по този въпрос, докато накрая старецът се разсърди и си тръгна. Беше се върнал на собствения си кораб *Бистроматика*, вдигна неистов скандал на келнера и изчезна по посока на изцяло собствената си представа за пространството.

Спорът избухна, защото идеята на Артър да върне Пепелта в Лордс Крикет Граунд в същия момент, когато първоначално я бяха задигнали, означаваше пътуване във времето за един-два дена, а точно на такива безпричинни и безотговорни моткания Кампанията за Реално Време се мъчеше да сложи край.

— Да — беше казал Артър, — разправяй ги тия на баба ми — и не желаете да слуша повече аргументи против идеята си.

— Мисля — каза той отново и спря. Причината да започне пак да го казва, беше че първия път никой не го беше слушал, а причината да спре беше, че съвсем очевидно никой не се готвеше да го слуша и този път.

Форд, Зейфод и Трилиън наблюдаваха визиекрана съсредоточено. Хактар се диспергираше под налягането на вибрационното поле, което „*Златно Сърце*“ помпаше в него.

— Какво каза той? — попита Форд.

— Мисля, че чух да казва — каза Трилиън с озадачен глас — „Каквото станало, станало аз изпълних задачата си“.

— Мисля, че трябва да върнем това нещо обратно — каза Артър, повдигайки плика с Пепелта. — Чувствам го много силно.

ГЛАВА XXXIII

Слънцето блестеше студено над сцена на пълно опустошение.

Над изгорената трева все още се стелеше пушек, докато настъпваше опомняне след кражбата на Пепелта от Криккитските работи. В пушека тичаха паникьосани хора, като се блъскаха един в друг, спъваха се в носилки или биваха арестувани.

Един полицай се опитваше да арестува и Уоубегър Безкрайно Удължения за нанасяне на обида, но не можа да предотврати връщането на високия сиво-зелен извънземен на кораба му, нито пък арогантното му отлитане, което предизвика още повече паника и бъркотия.

Насред това, за втори път този следобед, фигурите на Артър Дент и Форд Префект се материализираха внезапно, телепортирани долу от „Златно Сърце“, което сега се намираше в паркираща орбита около планетата.

— Мога да обясня — изкрещя Артър. — Пепелта е в мене! Тя е тук в този плик.

— Не мисля, че им привлече вниманието — обади се Форд.

— Освен това, помагах да спасим Вселената — извика Артър към всеки, който би бил готов да го чуе, с други думи към никого.

— Това трябваше да спре тълпата — обърна се Артър към Форд.

— Но не успя — отвърна Форд.

Артър наближи един полицай, който тичаше покрай тях.

— Извинете — каза той. — Пепелта. Тя е в мене. Беше открадната от онези бели работи преди малко. Тя е тук в този плик. Беше част от Ключа за Удъл-Временната опаковка, разбирате ли, и, ами, както и да е, сещате се за останалото, важното е, че тя е в мене и сега какво да правя с нея?

Полицаят му каза, но Артър можеше само да предполага, че той се беше изразил метафорично.

Заброди неутешимо наоколо.

— Никой ли не го интересува? — извика той. Някакъв човек се втурна покрай него, бутна лакътя му, Артър изтърва плика и съдържанието му се разпръсна по земята. Артър тъпо се вторачи със здраво стисната уста.

Форд го погледна.

— Сега ще си тръгваме ли? — попита той.

Артър изпусна тежка въздишка. Огледа се наоколо по планетата Земя, за последен път, както сега беше вече твърдо убеден.

— О'кей — каза той.

В този момент, през изчистващия се пушек, вниманието му беше привлечено от един уикет, който все още стоеше напук на всичко станало.

— Чакай малко каза той на Форд. — Когато бях момче...

— Не можеш ли да ми разкажеш после?

— Страстно обичах крикета, разбираш ли, но не бях много добър.

— По-добре кажи никак.

— И винаги си мечтаех, доста наивно, че един ден ще забивам в Лордс.

Той огледа паникьосаната тълпа. Никой нямаше да има нищо против.

— О'кей — уморено каза Форд. — Айде свършвай с това. Ще те чакам ей там — добави после, — умирайки от скука. — Той отиде и седна на едно парче димяща трева.

Артър си спомни, че при първото им посещение тук този следобед, топката за крикет беше паднала всъщност в торбата му и той я прерови.

Вече беше намерил топката, когато се усети, че това не е същата торба. И все пак, топката беше там, между, гръцките му сувенири.

Той я извади и я отърка в бедрото си, наплю я и пак я отърка. Пусна чантата на земята. Щеше да го направи точно както трябва.

Запрехвърля малката твърда червена топка от едната ръка в другата, преценявайки тежестта ѝ.

С прекрасно усещане за лекота и безгрижност, той се заотдалечава от уикета. Средно-ускорена крачка, реши той, и си отмери едно доста дългичко разстояние за засилка.

Погледна в небето. Птичките се въртяха из него, а няколко бели облака се провлачваха бавно. Въздухът се раздвижваше от сирените на полицейските коли и на Бърза помощ, от писъците и виковете на хората, но Артър се чувстваше странно щастлив и недокоснат от всичко това. Щеше да забие топка в Лордс.

Обърна се и разрови на няколко пъти земята със спалните си чехли. Разпъна раменете си, подхвърли топката във въздуха и пак я хвана.

Започна засилката.

Докато бягаше, видя, че до уикета е застанал един батсман.

О, добре, помисли си той, това ще придаде малко...

И тогава, докато бягащите му крака го отвеждаха все по-наблизо, той видя по-ясно. Батсманът, заел позиция до уикета, не беше този от английския отбор. Не беше и онзи от австралийския. Беше от отбора Криккитски работи. Студен, твърд, смъртоносен робот-убиец, който вероятно не се беше върнал на кораба заедно с останалите.

В този момент в главата на Артър се сблъскаха твърде малко на брой мисли, но въпреки това той изглежда не беше в състояние да спре да тича. Времето се точеше ужасно, ужасно бавно и въпреки това той изглежда не беше в състояние да спре да тича.

Движейки се сякаш през гъст сироп, той бавно обърна разтревожената си глава и погледна собствената си ръка, която държеше малката твърда червена топка.

Краката му бавно тупкаха напред, неудържимо, докато той се беше вторачил в топката, стисната в безпомощната му ръка. Тя излъчваше дълбоко червено сияние и проблясваше на пресекулки. И въпреки това, краката му безжалостно го носеха напред.

Той погледна отново към Криккитския робот, застанал непоклонливо и целеустремено пред Артър, с вдигната бойна бухалка. Очите на робота изгаряха с дълбока, ледена, пленителна светлина и Артър не можеше да отмести поглед от тях. Той сякаш гледаше към тях от дъното на някакъв тунел — нищо от двете му страни не съществуваше.

Някои от мислите, които се блъскаха в главата му в този момент, бяха следните:

Чувстваше се абсолютен глупак.

Чувстваше, че е трябвало да внимава много повече, когато чуваше да говорят един куп неща, фрази, които сега подскачаха в главата му, както краката му подскачаха напред към мястото, от което неизбежно трябваше да пусне топката към Криккитския робот, който неизбежно щеше да я удари.

Спомни си Хактар да казва „Провалих ли се? Не ми пука от провала“.

Спомни си предсмъртните думи на Хактар „Каквото станало, станало, изпълних задачата си.“

Спомни си Хактар да казва, че успявал да направи „някои неща“.

Спомни си внезапното движение в сака си, което го беше накарало да го притисне здраво към себе си, когато се намираше в Облака Прах.

Спомни си, че е пропътувал няколко дни назад във времето за да се върне отново в Лордс.

Спомни си, също така, че изобщо не беше добър баулър.

Почувства ръката си да се извива, да хваща здраво топката, която той сега със сигурност знаеше, че всъщност тя представлява свръхновата бомба, която Хактар беше направил и му беше натресъл, бомбата, която щеше да доведе Вселената до внезапен и преждевременен край.

Надяваше се и се молеше да няма задгробен живот. После се сети, че изпада в противоречие и само се надяваше да няма задгробен живот.

Би се чувствал много, много неловко, ако трябваше да се среща отново с всеки.

Надяваше се, надяваше, надяваше, че забиването му ще е толкова лошо, колкото помнеше, че беше някога, защото изглежда това беше единственото нещо, което стоеше между този момент и вселенската забрава.

Усещаше, как краката му подскачат, усещаше, как ръката му се извърта, усещаше, как краката му се оплитат в сака, който глупашки беше захвърлил на земята пред себе си, усещаше, как пада тежко напред, но тъй като умът му беше толкова страхотно зает с други неща в този момент, той напълно забрави да се удари в земята и я пропусна.

Стискайки все още топката здраво в дясната си ръка, той литна във въздуха и хлъцна от изненада.

Премяташе се и се носеше, като се въртеше неконтролируемо.

Обърна се към земята, като се гмурна трескаво във въздуха и в същото време безобидно захвърли топката в далечината.

Стремително се понесе към удивения робот изотзад. Роботът все още държеше бойната си бухалка вдигната, внезапно лишен от прицела си.

В луд пристъп на сили, Артър изскубна бойната бухалка от робота, изпълни главозамайващ вираж във въздуха, впусна се яростно надолу и с едно щуро замахване изби главата на робота от рамената му.

— Сега вече тръгваш ли? — попита Форд.

> Епилог:

ЖИВОТЪТ, ВСЕЛЕНАТА И ВСИЧКО ОСТАНАЛО

И накрая те отново бяха на път.

В един момент, на Артър Дент никак не му се искаше. Той твърдеше, че Бистроматичното Задвижване му разкрило, че времето и пространството са едно цяло, че разумът и Вселената са едно цяло, че възприятието и реалността са едно цяло, че колкото повече пътуваш, толкова повече оставаш на едно място и че колкото до едното и другото, той повече би предпочел просто да го оставят за малко на мира и да сложи ред в главата си, която сега е едно цяло с Вселената, така че няма много да се забави и после ще си почине едно хубаво, ще натрупа малко опит в летенето и ще се научи да готви, което винаги е жадувал. Кутията гръцки зехтин беше сега най-ценната му придобивка и той каза, че начинът, по който тя неочаквано се била появила в живота му, му дал определено усещане за целостта на нещата, което, което го карало да се чувства.

Той се прозя и заспа.

На сутринта; докато останалите се готвеха да го закарат на някоя тиха и идилична планета, където не биха имали нищо против да си дрънка подобни работи, те внезапно хванаха сигнали за помощ, издавани от някакъв компютър. Заеха се да изяснят нещата.

Малък и очевидно неповреден космически кораб от класа Мерида танцуваше странен малък джиг^[1] в пустошта. Краткият компютърен преглед показва, че корабът е съвсем наред, компютърът му също, но пилотът е луд.

— Полулуд, полулуд — настоя човекът, докато го пренасяха, буйстващ неистово, на борда.

Беше журналист от *Ежедневния Звезден Справочник*. Успокоиха го и пратиха Марвин да му прави компания, докато той не обеща, че ще се опита да говори свързано.

— Правех репортаж за един процес — каза той най-накрая — на Аграбътон.

Повдигна хилавите си рамене с широко ококорени очи. Бялата му коса изглежда махаше на някой познат в съседната стая.

— Спокойно, спокойно — обади се Форд. Трилиън положи успокоително ръката си върху рамото му.

Мъжът отново се отпусна назад и се вторачи в тавана на корабния болничен отсек.

— Делото — каза той — сега е без значение, но там имаше един свидетел свидетел човек на име на име Прак. Странен и затрудняващ човек. Накрая бяха принудени да му вкарат наркотик, за да го принудят да каже истината, наркотик на истината.

Очите на журналиста се търкаляха безпомощно в главата му.

— Вкараха му прекалено много — леко захленчи той. — Вкараха му прекалено много. — Човекът започна да плаче. — Мисля, че роботите бутнаха ръката на хирурга.

— Роботите? — попита остро Зейфод. — Какви работи?

— Някакви бели работи — захриптя човекът шепнешком — нахлуха в съдебната зала и свиха съдийския скиптър, Аграбътонския Скиптър на Правосъдието, отвратително Перспексово нещо. Не знам за какво им трябваше — той започна отново да плаче. — И мисля, че бутнаха ръката на хирурга.

Мъжът поклати глава безпомощно и печално, очите му се присвиха от болка.

— И когато процесът продължи — зашепна той хлипайки — попитаха Прак, за едно злощастно нещо. Попитаха го — той направи пауза и потръпна — дали ще каже Истината, Цялата Истина и Нищо Друго, освен Истината. Само че, не разбирате ли?

Изведнъж той се надигна на лакти и закрещя.

— Те му бяха вкарвали прекалено много от наркотика! Мъжът рухна отново, стенойки тихо. — Много прекалено много прекалено много прекалено много прекалено...

Другите, събрани около леглото му, се спогледаха. По гърбовете им пробягаха тръпки.

— Какво стана? — попита накрая Зейфод.

— О, той им каза — яростно заговори мъжът — доколкото знам, казва им и в момента. Странни, ужасни неща ужасни, ужасни! — изпищя той.

Опитаха се да го успокоят, но той с мъка се изправи отново на лакти.

— Ужасни неща, неразбираеми неща — крещеше той — неща, от които човек може да полудее!

Мъжът се вторачи безумно в тях.

— Или в моя случай — каза той — да полудее наполовина. Аз съм журналист.

— Искаш да кажеш — тихо каза Артър — че си свикнал да се сблъскваш с истината?

— Не — отвърна човекът с объркана гримаса. — Искам да кажа, че си намерих извинение и си тръгнах по-рано.

Той изпадна в кома, от която излезе веднъж и за малко.

Използвайки момента, те успяха да изкопчат от него следното:

Когато станало ясно, какво става и когато станало ясно, че Прак нямало начин да бъде спряно да твърди, че това е истината в нейната абсолютна и окончателна форма, залата била опразнена.

Не само че я опразнили, ами и я запечатали заедно с Прак вътре. Издигнали стоманени стени около нея и, просто за всеки случай, инсталирали бодлива тел, електрически огради, блата с крокодили и три по-големи армии, така че никой никога да не може да чуе какво говорел Прак.

— Жалко — каза Артър. — Бих искал да чуя какво има да ми каже. Вероятно той ще знае какъв е Въпросът на Вечния Отговор. Винаги ме е безпокояло, че така и не го открихме.

— Намисли си число — каза компютърът — каквото и да е.

Артър му каза телефонния номер на информацията на железопътната гара Кингс Крос, защото си мислеше, че тоя номер все трябва да има някаква функция и че тя, може би, е именно тази.

Компютърът инжектира числото в реконструирания Невероятностен Двигател на кораба.

В Относителността, Материята казва на Пространството как да се огъне, а Пространството казва на Материята как да се движи.

„Златно Сърце“ каза на пространството да се върже на възел и се паркира от вътрешната страна на стоманената стена около Аграбътонската Съдебна Палата.

Съдебната зала имаше аскетичен вид, едно огромно тъмно помещение, предназначено без съмнение повече за Правосъдие, отколкото, например, за Удоволствие. Човек не би организиран вечерен прием там — поне не и успешен. Обстановката би потиснала гостите.

Таваните бяха високи, сводести и много мрачни. Оттам надничаха сенки със суров и решителен вид. Облицовката на стените и скамейките, фурнирът на колоните, всички те бяха направени от най-мрачните и най-сурови дървета от страховитата Гора на Арглебард. Масивният черен Подиум на правосъдието, доминиращ в центъра на помещението, беше едно гравитационно чудовище. Дори и да можеше да проникне слънчев лъч толкова навътре в Аграбътонския комплекс на Правосъдието, той би се обърнал обратно и изскочил моментално навън.

Артър и Трилиън влязоха първи, докато Форд и Зейфод смело пазеха ариергарда.

Отначало всичко изглеждаше потънало в мрак и пустота. Стъпките им отекваха глухо в залата. Беше странно. Отвън всички защити бяха все още включени. Те бяха проверили внимателно. Затова бяха предположили, че казването на истината би трябвало да продължава.

Но нямаше нищо.

Тогава, след като очите им привикнаха с мрака, те забелязаха притъпено червено сияние в ъгъла, а зад сиянието и жива сянка. Насочиха фенерче натам.

Прак се беше изтегнал на една скамейка, пушейки безразлично цигара.

— Здравсти — каза той с леко помахване. Гласът му проехтя в залата. Беше малко човече с рядка коса. Седеше с прегърбени рамене, а краката и ръцете му се поклащаха. Дръпна от цигарата си.

Те се вторачиха в него.

— Какво става тука? — попита Трилиън.

— Нищо — каза мъжът и поклати рамене.

Артър насочи фенерчето си право в лицето му.

— Мислехме — каза той — че трябва да казвате Истината, Цялата Истина и Нищо Друго освен Истината.

— А, това ли — каза Прак. — Даа. Казвах я. Свърших. Няма нищо чак толкова, колкото си въобразяват хората. Въпреки, че една

част е твърде забавна.

Внезапно той избухна в около три секунден маниакален смях и после спря. Седеше си там, поклащайки главата и колената си. Дръпна си от цигарата с идиотска полуусмивка.

Форд и Зейфод пристъпиха напред от сенките.

— Разкажи ни за това — каза Форд.

— О, сега не мога да си спомня нищо — каза Прак. — Мислех да си запиша това-онова, но отначало не можех да намеря писалка, а после си помислих, за к'во да се натягам?

Последва дълго мълчание, през което им се стори, че почувстваха как Вселената остаря с една идея. Прак гледеше втренчено в светлината на фенерчето.

— Нищо ли? — попита накрая Артър. — Нищо ли не си спомняш?

— Нищо. Освен, че повечето от нещата се отнасяха за някакви жаби, това си спомням.

Внезапно той отново избухна в смях, тропайки с крака по пода.

— Няма да повярвате на някои от нещата за жабите — задъхано каза той. — Айде да се измъкваме оттука и да си потърсим някоя жаба. Момче, ще ги видя ли някога в нова светлина! — Прак скочи на крака и затанцува един миниатюрен малък танц. После спря и си дръпна дълбоко от цигарата.

— Айде да си намерим жаба, на която да мога да се смея — каза той просто. — Както и да е, вие кои сте, момчета?

— Дойдохме да те потърсим — каза Трилиън, нарочно без да скрива разочарованието в гласа си. — Казвам се Трилиън.

Прак кимна.

— Форд Префект — каза Форд Префект и сви рамене.

Прак кимна.

— А аз — каза Зейфод, когато прецени, че е изчакал достатъчно дълго последвалото мълчание, за да направи тежкото си изявление, което не можеше да бъде подметнато току-тъй — съм Зейфод Бийбълброкс.

Прак кимна.

— Кой е тоя образ? — попита Прак, повдигайки рамо към Артър, който в момента мълчеше, изгубен в разочарованите си мисли.

— Аз ли? — попита Артър. — О, аз се казвам Артър Дент.

Прак опули очи.

— Без майтап? — излая той. — Ти си Артър Дент? Оня Артър Дент?

Той залитна назад, като се хвана за стомаха и се разтърси от нов пароксизъм на смях.

— Ей, помисли си само, да те срещна *теб!* — задъхваше се той. — Момче — извика той — ти си най-оу, остави жабите на мира!

Виеше и пицеше от смях. Падна обратно на пейката. Крещеше и викаше истерично. Плачеше от смях, риташе с крака във въздуха, удряше се по гърдите. Постепенно се усмири, дишайки тежко. Погледна към тях. Погледна към Артър. Падна отново назад, заливайки се от смях. Накрая заспа.

Артър стоеше със стиснати зъби, докато другите отнасяха коматозния Прак към кораба.

— Преди да вземем Прак — каза Артър — мислех да се махам. Все още искам и мисля, че трябва да го направя колкото се може по-скоро.

Другите кимнаха мълчаливо. Мълчанието им беше слабо нарушавано само от тежкия приглушен и далечен истеричен смях, който се носеше от каютата на Прак. Тя се намираше в най-отдалечената част на кораба.

— Разпитвахме го — продължи Артър — или най-малкото, вие го разпитвахте — аз, както ви е известно, не мога да го доближа — за всичко, но изглежда той няма какво да каже. Освен някои разпокъсани работи, изтървани случайно, и разни неща за жабите, които аз не желая да чувам.

Другите се опитаха да не се засмеят тъпашки.

— Сега, аз пръв бих оценил шегата — каза Артър, но трябваше да изчака другите да престанат да се смеят.

— Аз пръв — той отново спря. Този път спря и се заслуша в тишината. Този път наистина беше настъпила тишина и то твърде внезапно.

Прак беше млъкнал. Дни наред бяха живели с непрестанното маниакално кикотене, отекващо из кораба, прекъсвано само от време-навреме от кратки периоди на подхилване и спане. Самата душа на Артър беше скована от параноя.

Това не беше тишината от спането. Чуваше се звънец. Един поглед към таблото им подсказа, че звънецът беше натиснат от Прак.

— Той не е добре — каза тихо Трилиън. — Непрестанното смеене му съсипва организма.

Устните на Артър се свиха, но той нищо не каза.

— По-добре да идем да го видим — каза Трилиън.

Трилиън излезе от каютата със сериозно лице.

— Искат ти да влезеш — обърна се тя към Артър, който пък стоеше със сурово и стиснато устни лице. Той бръкна дълбоко в джобовете на халата си и се опита да измисли нещо, което да не звучи приятно и което да каже. Стори му се ужасно нелюбезно, но не можа да го каже.

— Моля те — каза Трилиън.

Артър сви рамене и влезе, като понесе със себе си суровото си и стиснато устни лице, въпреки реакцията, която то винаги предизвикваше у Прак.

Погледна надолу към мъчителя си, който лежеше притихнал в леглото, бледен и изпит. Дишаше много леко. Форд и Зейфод стояха до леглото с неловко изражение.

— Искат си да ме питаш нещо — каза Прак с тънък гласец и леко се изкашля.

Само кашлицата беше достатъчна Артър да се наежи, но после му се размина и той омекна.

— Откъде знаеш това? — попита той.

Прак немощно сви рамене.

— Щото е истина — простичко отвърна той.

Артър се досети.

— Да — провлачи той твърде напрегнато. — Аз имах въпрос. Или по-скоро това, което имам е Отговор. Искат да знам какъв е Въпросът.

Прак съчувствено кимна и Артър малко се поотпусна.

— То е ами, то е дълга история — каза той — но Въпросът, който бих искал да знам, е Вечният Въпрос за Живота, Вселената и Всичко Останало. Знаем единствено, че Отговорът е Четиридесет и Две, което е малко изнервящо.

Прак кимна отново.

— Четиридесет и Две — каза той. — Да, така е.

Направи пауза. По лицето му преминаха сенките на мисли и спомени, подобно на сенките на облаците, преминаващи по земята.

— Боя се — каза той накрая — че Отговорът и Въпросът се изключват взаимно. Познанието за едното логически изключва познанието за другото. Невъзможно е да се знаят и двете за една и съща Вселена.

Отново направи пауза. По лицето на Артър пропълзля разочарование и се сви на обичайното си място.

— Освен — каза Прак, като се мъчеше да изглади една мисъл — ако то се случи. Тогава, изглежда, Въпросът и Отговорът просто ще се съкратят взаимно и ще отнесат със себе си Вселената, която тогава ще бъде заменена от нещо още по-чудновато и неразгадаемо. Вероятно това вече се е случило — добави той със слаба усмивка, — но има голяма доза Несигурност по въпроса.

Слабо подхилкване премина през него.

Артър седна на един стол.

— Е, добре — каза той съкрушено — надявах се просто, че би трябвало да има някакъв смисъл.

— Знаеш ли — каза Прак — приказката за Смисъла?

Артър каза, че не я знае, а Прак отвърна, че знае, че той не я знае. Той я разказа.

Една нощ, каза той, в небето на една планета се появил космически кораб, явление, което планетата дотогава не била виждала. Тя се казвала Далфорсас, а корабът бил този. Появил се като блестяща нова звезда, която се движела тихо в небесата.

Примитивните племена, които седели сгушени в Студените Склонове на Хълма, вдигнали поглед нагоре от димящите си нощни питиета и сочели с пръсти, като се кълнели, че били видели поличба — поличба от боговете си, която означавала, че сега те трябвало да се надигнат и да размажат най-накрая Принцовете от Долините.

От високите кули на палатите си, Принцовете на Долините погледнали нагоре и видели искрящата звезда и непогрешимо я приели за поличба от боговете си, която означавала, че трябва да отидат и да приключат с проклетите Племена от Студените Склонове на Хълма.

А между тях, Обитателите на Гората погледнали в небето и видели появата на новата звезда. Видели я със страх и разбиране,

защото въпреки, че никога преди това не били виждали подобно нещо, те също разбирали съвсем ясно, какво вещаела тя. Те привели глави в отчаяние.

Знаели, че когато идвали дъждовете, това било поличба.

Когато дъждовете отминавали, това било поличба.

Когато се надигали ветровете, това било поличба.

Когато ветровете утихвали, това било поличба.

Когато в средата на нощта при пълнолуние се раждал козел с три глави, това било поличба.

Когато през деня се раждала напълно нормална котка или свиня, без каквито и да било усложнения при раждането, или дори просто дете с чип нос, това също често се смятало за поличба.

Така че, нямало съмнение, че новата звезда в небето била поличба от особено разтърсващ ранг.

А всяка нова поличба означавала едно и също нещо — че Принцовете от Долините и Племената от Студените Склонове на Хълма ще си разкажат играта един на друг.

Това само по себе си не би било толкова лошо, освен че Принцовете от Долините и Племената от Студените Склонове на Хълма винаги си избирали да си разказват играта в Гората и винаги Обитателите на Гората си патели най-много от това, макар че, доколкото можели да разберат, това нямало нищо общо с тях.

И понякога, след някои от най-страшните кръвопролития, Обитателите на Гората изпращали вестносец или при предводителя на Принцовете от Долините, или при предводителя на Племената от Студените Склонове на Хълма, който да настоява да му обяснят, какъв е Смисъла на това нетолерантно поведение.

А предводителят, който и да било от двамата, дръпвал вестносеца настрана и му обяснявал Смисъла, бавно, внимателно и много подробно за по-главните детайли.

И най-ужасното нещо било, че той бил много голям. Бил много ясен, много рационален и труден. Вестносецът провисвал глава, натъжавал се и се чувствал глупаво, че не е могъл да разбере, колко трудно и сложно място е реалният свят и колко трудности и парадокси трябва да се преглътнат, за да живееш в него.

— Разбираш ли сега? — го запитвал предводителят.

Вестносецът мрачно кимвал.

— И разбираш, че тези битки трябва да се състоят?

Още едно мрачно кимване.

— И защо трябва да се състоят в Гората, и защо в интерес на всекиго е, включително и за Обитателите на Гората, че така би трябвало да бъде?

— ...Ъх...

— В края на краищата.

— Ъ, да.

И вестносецът разбрал Смисъла и тръгнал да се връща при своя народ в Гората. Но когато наближил, както си вървял в Гората между дърветата, изведнъж разбрал, че всичко, което си спомнял за Смисъла, било само колко ужасно ясни изглеждали аргументите на предводителя. Не можел да си спомни, обаче, какъв бил всъщност този Смисъл.

А това, разбира се, било голяма утеха, когато следващия път Племената и Принцовете се появили палейки и рушейки, и убивали всеки Обитател на Гората по пътя си.

Прак спря разказа си и се закашля патетично.

— Аз бях вестносецът — каза той, — след като битките се разгоряха особено жестоко след появяването на вашия кораб. Много от нашите хора умряха. Мислех, че ще мога да занеса Смисъла. Отидох и предводителят на Принцовете ми го каза, но по пътя обратно, той ми се изплъзна и се разтопи в главата ми като снега напролет. Това беше преди много години и оттогава станаха много неща.

Той погледна нагоре към Артър и лекичко се захла.

— Има още едно нещо, което си спомням от наркотика на истината. Освен жабите. То е последното послание на Бога към сътворението си. Искате ли да го чуете?

За момент те не знаеха, дали да приемат това на сериозно.

— Истина е — каза той. — Съвсем. Без майтап.

Гърдите му се повдигнаха немощно и той с усилие си пое въздух. Главата му леко трепереше.

— Не ми направи силно впечатление, когато в началото разбрах какво представлява то — каза той, — но като си спомня сега, колко силно впечатление ми направи Смисъла на Принцовете и колко скоро след това не можех да си спомня нищо от него, си мисля, че

посланието на Бога може да е много по-полезно. Искате ли да знаете какво е то? Искате ли?

Те кимнаха безмълвно.

— Обзалагам се, че искате. Щом толкова ви интересува, предлагам ви да отидете и сами до проверите. Написано е с високи тридесет фута букви на върха на Планините Квентулус Квазгар в страната Севорбеупстри от планетата Прелиумтарн, трета поред от слънчевата система Зарс в Галактически сектор QQ7 Активно J Гама. Пазено е от Лачествения Вантрашел от Лоб.

Това изявление беше последвано от дълго мълчание, което най-накрая Артър наруши.

— Извинявай, къде е това? — попита той.

— Написано е — повтори Прак — с високи тридесет фута огнени букви на върха на Планините Квентулус Квазгар в страната Севорбеупстри от планетата...

— Извинявай — каза Артър пак — кои планини?

— Планините Квентулус Квазгар в страната Севорбеупстри на планетата.

— Коя страна каза? Не можах добре да чуя.

— Севорбеупстри, на планетата...

— Севорбе-какво?

— О, за Бога — каза Прак и умря раздразнен.

През следващите дни Артър мисли върху това послание, но накрая реши, че няма да се остави то да го обсеби и настоя да се придържат към първоначалния му план да си намерят някоя малка хубава планета, на която да се заселят и да заживеят тих уседнал живот. След като спаси Вселената два пъти в един и същи ден, беше решил, че вече може да кара по-полека.

Оставиха го на планетата Крикит, която отново се беше превърнала в идилично и пасторално местенце, макар и песните на местните жители понякога да му лазеха по нервите.

Той прекара дълго време в летене.

Научи се да общува с птиците и откри, че разговорите им бяха фантастично скучни. В тях вечно ставаше дума за скоростта на вятъра, размаха на крилата, съотношението на силата към тежестта и прекалено много за горските плодове. За нещастие се оказа, че веднъж научил езика на птиците, човек бързо разбира, че въздухът е изпълнен

с него през цялото време — едно безсмислено птичешко бръщолевене. Никакво избавление.

Ето защо накрая Артър зарязва този спорт и се научи да живее на земята, което правеше с удоволствие, въпреки многото безсмислено бръщолевене, което и долу също така чуваше.

Един ден, докато се разхождаше из полята, като си тананикаше една възхитителна мелодия, която беше чул напоследък, един сребрист космически кораб се спусна от небето и кацна пред него.

Отвори се люк, показа се стълба и по нея се спусна високо сиво-зелено извънземно, което се отправи към Артър.

— Артър Фили — каза то, после се вгледа остро в него и в бележника си. Направи гримаса. Погледна пак нагоре към Артър.

— Май съм те минавал вече, нали? — попита той.

---

[1] джиг — вид бърз танц. Бел.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.